

RESTAURAČNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM

R E S T I S

verze pro „PC“ pokladny

Široko s.r.o.

Chválkovická 66

779 00 OLOMOUČ

1 ÚVOD

Vážený zákazníku, děkujeme Vám za důvěru, kterou jste nám projevil zakoupením restauračního software RESTIS. Pevně věříme, že náš software přinese Vaší firmě kýžený efekt v podobě úspory finančních prostředků a zpřehlednění materiálových toků. Bude záležet i na Vás, jak rychle se podaří celý systém ve Vašem provozu rozběhnout, aby se Vámi vynaložené prostředky začaly co nejdříve vracet zpět.

2 VŠEOBECNÉ POKYNY

Firma Široko s.r.o. zajistí prvotní nainstalování software na Vašem PC. Pro potřeby nenadálé reinstalace programu budou uživateli předány instalační diskety (resp. instalační CD). Tyto doporučujeme uschovat na bezpečném místě a použít jen po předešlé konzultaci s pracovníky firmy Široko. Tím se vyvarujete zbytečných problémů, které by mohly neuváženým, opakovaným použitím instalačních disket vzniknout.

A nyní již k vlastnímu popisu programu RESTIS. Program sestává z několika hlavních modulů, které jsou vzájemně více, či méně provázány. V zájmu jednoduchosti ovládní, bylo snahou autorů dodržet v celém programu co největší počet funkčních kláves se shodným významem. Rovněž byl kladen důraz na co největší kompatibilitu s předchozími verzemi programu RESTIS, které ještě pracovaly v prostředí DOS. V každém vyvolaném číselníku tedy platí následující funkční klávesy:

- F1** - hledání / nápověda
- F2** - oprava stávajícího záznamu
- F3** - přidání nového záznamu
- F7** - tisk sestavy
- F8** - výmaz záznamu
- F10** - konec práce s číselníkem (většinou lze také použít klávesu Escape, někde se k ukončení práce používá také klávesa F12)

- Home** - přechod na první záznam
- End** - přechod na poslední záznam
- Mezerník** - jednotlivý výběr v aktuální nabídce
- Shift+mezerník** - vícenásobný výběr v aktuální nabídce
- Ctrl+H** - interaktivní vyvolání helpu přímo z aktuální pozice v programu

Poznámka :

Vyjimky z výše popsaného ovládání jsou uplatněny pouze v nevyhnutelných případech. V takové situaci je vždy uživatel informován o významu funkčních kláves na spodním řádku obrazovky.

3 KNIHOVNY

zadávat účetní kontace pro typ pohybu „převodka“ a „bourací list“. (Vysvětlení pohybů viz. kap. „Druhy pohybů“).

3.3 Měrné jednotky

Číselník obsahuje seznam měrných jednotek, které se mohou v programu používat. Jednotky jsou zadávány speciální symbolikou, která je doplněna běžným názvoslovím :

1.0 J	ks (1 kus)
1.0 K	Kg (1 kilogram)
1.0 L	L (1 litr)

Kromě těchto tří měrných jednotek by teoreticky obsluha mohla zavádět další, avšak za toho omezení, že systém kalkulací, který je v programu implementován, by s těmito novými jednotkami nedokázal spolupracovat.

Čti také: 3. Ceník zboží

3.4 Druhy pohybů

Je to seznam všech možných druhů pohybů v dokladech, které bude možné ve skladech vytvářet. Existuje standartní vyplnění tohoto číselníku, které však může uživatel během práce s programem podle potřeby doplňovat. Vysvětlíme si význam jednotl. polí v levém okně :

„**Pohyb**“ - číslo, přidělené danému pohybu. (Tímto číslem se bude uživatel odkazovat na daný pohyb během tvorby nového dokladu ve skladovém hospodářství).

„**Název**“ - slovní popis pohybu

„**Typ pohybu**“ - vyjadřuje charakter daného pohybu, sděluje programu, do které kategorie má daný pohyb zařadit a co je nebo není dovoleno s ním provádět. Do této kolonky musíte vybrat jeden z předdefinovaných typů pohybů :

1-příjemka...	příjem zboží na sklad
2-výdejka ...	prodej zboží na fakturu odběrateli
3-převodka...	převod ze skladu na sklad
4-dotížení...	při fyzické inventuře byl zjištěn přebytek , dotížím sklad

- 5-cenové rozdíly... pokud je vyplněna „Sběrná fin. položka“ v číselníku skladů, generují se cenové rozdíly automaticky, dle potřeby.
- 6-likvidace... při fyzické inventuře byl zjištěn nedostatek suroviny (manko)
- 8-počáteční stavy... stejný význam jako příjemka, avšak nepracuje s DPH
- 9-náhradní prodej... slouží k ručnímu odtěžování skladů, které nemají možnost markování na kase
- 10-přímý převod... současně vytváří příjemku a převodku (vhodné použití při existenci centrálního skladu, který však sám nemá nikdy žádný stav surovin, vše se ihned převádí na střediska).
- 11-bourací list... dokáže proměnit libovolný počet „vstupních“ surovin na libovolný počet surovin „konečných“. Současně lze suroviny převádět z jednoho skladu na druhý.
- 99-spotřeba... tímto pohybem odečítá denní závěrka suroviny za skladů, u kterých je toto dovoleno. (Viz. parametr „Odečet surovin v D.U.“ v číselníku skladů). Je ale možné vytvářet doklady „spotřeba“ i tzv. ručně, tedy běžným zadáním dokladu.

„Typ realizace“ - tato položka ovlivňuje zařazení daného pohybu do realizačních sestav. (Viz. kap. „Sklady-Tisky, prohlížení“). Obvykle bývá nastavena shodně s typem pohybu.

„Tisk“ - nastavuje způsob tisku dokladu s daným pohybem. Jsou přípustné následující hodnoty :

- NC- tisk dokladu v nákupní ceně
- PC- tisk dokladu v prodejní ceně
- PS- tisk dokladu v prodejní ceně (tisknou se pouze suroviny, nikoliv případné pokrmy a kalkulace)
- PP- tisk v prodejní ceně (tisknou se jen pokrmy a kalkulace, zadané v dokladu, nikoliv suroviny), více informací naleznete v menu „Sklady-Doklady“

„Náklady/výnosy“ - ovlivňuje, zda se daný pohyb započítává do

nákladů, reps. výnosů v sestavě „Bilance hospodaření“ (Viz. kap. „Sklady-Tisky, prohlížení“).

V pravém okně, nazvaném „Kontace pohybů“ je možné zadávat pro každý vybraný pohyb z okna levého, účetní kontace a to pro každý sklad samostatně.

Čti také: 4.1. Doklady

3.5 Rastry pokladny

Tento číselník slouží k předdefinování možných pohybů pro menu „Pokladna“. Jedná se o běžný peněžní deník, který eviduje příjem a výdej peněz za určité období. Definování rastrů má následující systém :

První znak musí být písmeno „I“ nebo „O“.

„I“	znamená příjem do pokladny
„O“	znamená výdej z pokladny

Za písmenem následuje dvojmístné pořadové číslo rastru (01...99). Může tedy být definováno maximálně 99 příjmových a 99 výdajových rastrů. Příjem nebo výdej může být rozdělován do jednotlivých rastrů podle jeho účelu.

Pravá část tabulky opět dovoluje provádět nastavení účetní předkontace a to samostatně pro každý definovaný rastr. Význam polí je následující :

„DP“ ... druh platby, pomocí klávesy F1 je možné si vybrat jeden z vestavěných symbolů :

„DT5“	...	DPH tuzemská 5%
„DT22“	...	DPH tuzemská 22%
„DZ5“	...	DPH zahraniční 5%
„DZ22“	...	DPH zahraniční 22%

„ZT5“	...	základ tuzemský 5%
„ZT22“	...	základ tuzemský 22%
„ZZ5“	...	základ zahraniční 5%
„ZZ22“	...	základ zahraniční 22%

„OBAL“	...	položka je obal
„OSVO“	...	položka je osvobozena od daně
„ROZD“	...	cenové rozdíly
„BEZD“	...	položka je bez daně

„Účet MD“	...	vyplní se účet pro stranu „Má dáti“
„Účet DAL“	...	vyplní se účet pro stranu „Dal“

Pokud kolonku „DP“ nevyplníme žádným z výše uvedených symbolů a přesto zadáme „Účet MD“ nebo „Účet DAL“, pak se na zadaný účet nakontuje celková hodnota pokladního dokladu. Pozor, na rozdíl od kontace v číselníku „Druhy pohybů“, která se týkala skladů, není zde možné vyplňovat na jednom řádku současně „Účet MD“ a „Účet DAL“! Pro kompletní definici předkontace je tedy nutné použít více řádků v pravém okně.

Čti také: 5.1. Položky pokladny

3.6 Druhy zboží

Číselník obsahuje standardní nastavení, které snad jen málokterý uživatel bude potřebovat změnit. Každá surovina, která bude evidována v ceníku a dále pak na skladové kartě, bude vyjádřena šestimístným číslem. První tři cifry z tohoto čísla budou vybrány právě podle použitého druhu zboží, zbývající tři cifry jsou už jen pořadové číslo v rámci daného druhu zboží (viz. kap. Ceník zboží).

Čti také: 6.1. Ceník zboží

3.7 Druhy kalkulací

Číselník obsahuje standardní intervaly číslování státních norem, včetně názvů jednotlivých druhů. Na konec číselníku je vhodné dodefinovat intervaly pro tvorbu vlastních kalkulací. Interval je tvořen písmenem „K“ a následným (až šestimístným) číslem. Vždy musí platit, že v kolonce „Od čísla“ je hodnota menší, než v kolonce „Do čísla“. Ani překrývání intervalů mezi jednotlivými řádky není dovoleno. Při tvorbě nové kalkulace bude první dotaz směřovat právě do tohoto číselníku, aby obsluha vybrala, jaký druh normy chce právě tvořit. Podle vybraného druhu bude pak nové normě přiděleno i její číslo. (Viz. kap. „Kalkulace“).

Čti také: 6.2. Kalkulace

3.8 Druhy pokrmů

Číselník obsahuje standardní seznam druhů pokrmů, podle gastronomického sledu. Každý druh má opět přidělen číselný interval, definovaný pomocí položek „Od“, „Do“. Tím je také dán i maximální počet možných pokrmů v daném druhu. Pokud nebude uživateli standardní rozdělení vyhovovat, je vhodné je změnit ihned na počátku užívání programu, dříve než se začnou definovat konkrétní pokrmy. Podle potřeby uživatele je možné některé skupiny pokrmů vymazat (pomocí klávesy F8) a jiné zase přidat (klávesou F3). Je také možné pouze opravit název dané skupiny pomocí klávesy F2.

Pole, nadepsané „Skupina“, které je zpočátku vyplněno stejnou hodnotou jako kolonka „Čís. řada od“, slouží jako prostředek k přetřídění pořadí jednotlivých druhů pokrmů, aniž by bylo nutné měnit vlastní číselný interval „Od“ - „Do“. Pouhou změnou čísla ve skupině se docílí přemístění skupiny podle nové hodnoty.

Kolonka „Odkaz na skupinu“ umožňuje při vyplnění číslem jiné skupiny vytvořit souvislou oblast na jídelním lístku, složenou z více druhů pokrmů. Tuto funkci též uvítá uživatel, který podcení velikost intervalu některého z druhů pokrmů a bude tudíž potřebovat přidat do seznamu nový druh, který by na původní (již obsazený) navazoval.

Čti také: 6.3. Pokrmy, 6.4. Jídelníčky

3.9 Texty jídelníčků

Tento číselník umožňuje obsluze nadefinovat libovolné množství „hlaviček jídelníčků“. Tím se rozumí pět řádků na horním okraji stránky a tři řádky na spodním okraji stránky. S touto definicí souvisí řada parametrů, které si nyní popíšeme :

„Poř. číslo“ ... vyjadřuje pouze poř. číslo dané hlavičky (nesmí být použito již existující číslo).

„Oblast“ ... zadává se libovolné písmeno, které může naznačit účel dané hlavičky. Například.: „N“ - nápojový lístek, „S“ - stálý jídelní lístek a podobně.

„Prac. název jídelníčku“ ... text, popisující účel dané hlavičky jídelníčku.

„Počet pixelů na řádek“ ... tímto parametrem se volí šířka stránky jídelního lístku.

Následuje popis jednotlivých funkčních kláves :

„F9 - Parametry tisku“ ... zde se zadává vše, co souvisí s vlastním definováním hlavičky jídelníčku. Definice se provádí vždy pro každou jazykovou mutaci samostatně a nabízí se celkem pět jazyků. Při stisku klávesy F9 je nutné tedy nejprve vybrat jazyk, pro který budeme definici nastavovat. Po výběru jazyka se objeví vlastní okno s možností definice zmiňovaných pěti řádků na horním okraji stránky a třech řádků na okraji spodním. Přístup k těmto textům je přes klávesu „F2-oprava“. Vpravo, vedle uživatelem volitelného textu je zobrazován aktuálně zvolený font s jeho velikostí a stylem. Přístup ke změně fontu umožňuje klávesa „F1-fonty“ (je přístupná je po předchozím stisku klávesy „F2“). Má-li být text na určitém řádku navíc podtržený musí se po zvolení fontu stisknout klávesa „F2-podtržení“. Popsaným způsobem se dá rovněž nastavit font pro „Nadpis druhů pokrmů“ a „Jednotlivé pokrmy“. Podmínkou je, že uživatel přemístí během fce „F2-oprava“ kurzor na zvolený řádek a pak opět vyvolá funkci „F1-fonty“.

Pozor !!!

Texty uvedené ve funkci „F9-parametry“ se budou zobrazovat na každé straně jídelního lístku ! Pokud bude uživatel chtít nastavit text pouze na horním okraji první strany a na spodním okraji strany poslední, pak musí místo funkce „F9-parametry“ použít funkci „F5 - Úvod,závěr“. Pro ovládání této funkce „F5“ platí stejná pravidla, jako bylo již posáno u funkce „F9“.

Pro vlastní tisk názvu pokrmu lze přepínat dvě položky :

„Tisk názvu pokrmu“ ...	vlastní název pokrmu s pevnou délkou 40 znaků
„Tisk doplňujícího popisu“ ...	doplňující popis k pokrmu, libovolné délky

Většinou uživatelů obvykle postačí tisk vlastního názvu pokrmu s pevnou délkou. Navazující vysvětlení obou parametrů nalezne čtenář v kapitole „Pokrmy“.

„F5-rozteče“ ... umožňuje změnit standardně navolené volné místo mezi jednotlivými oddíly jídelního lístku. Udávané hodnoty jsou v pixelech.

„F12-umístění“ dovoluje nastavit způsob

zarovnávání textu na daném řádku. Pomocí mezerníku lze volit mezi třemi možnostmi „Vlevo“, „Střed“, „Vpravo“. Ve vedlejší kolonce je pak možné nastavit velikost levého okraje v pixelech.

Čti také: 6.3. Pokrmy, 6.4. Jídelníčky

3.10 Oddělení

Číselník, který určuje seznam sledovaných „oddělení“ pro danou kasu. Oddělení mají význam při určování tržeb z prodeje a udává se pomocí nich rovněž číslo skladu pro odečet surovin. Minimální členění oddělení na kase obvykle bývá :

- „kuchyně“
 - „výčep“
- ... ten se často dělí na :
- „výčep alko“
 - „výčep nealko“
 - „výčep ostatní“

Existuje také možnost dělit navíc oddělení podle hladiny DPH.

Popis jednotlivých polí v číselníku :

„Kasa“... číslo pokladny

„Oddělení“... číslo oddělení pro sledování tržeb dané kasy

„Číslo skladu“... odkaz na sklad, ze kterého se budou odečítat suroviny, bude-li na kase namarkován pokrm, náležející k danému oddělení.

„Tiskárna bonová“...zadává se počet objednávek, které se vytisknou při markování pokrmu z daného oddělení.

„Tiskárna vzdálená“..zadává se počet objednávek, který se vytiskne na kuchyňské (vzdálené) tiskárně, při namarkování pokrmu z daného oddělení.

Čti také: 6.3. Pokrmy

3.11 Číšníci

Číselník obsahuje seznam číšníků, kteří mohou pracovat na zadaných kasách. Každému číšníkovi je přiděleno jeho identifikační číslo a řada dalších parametrů. Pomocí funkce „F9-parametry“ lze pro každou obsluhu nastavit různou míru oprávnění k vykonávání zodpovědnějších operací na kase. (Např. operaci „Storno“ může mít dovoleno vykonávat pouze určený číšník). Protože parametrů je zde opravdu mnoho a jejich význam není vždy snadné vysvětlit, doporučujeme uživateli, aby nastavil tento číselník ve spolupráci s pracovníky firmy Široko s.r.o., v rámci školení obsluhy programu.

3.12 Kasy

Číselník obsahuje seznam zapojených pokladních míst, neboli seznam kas. Každá pokladna má přiděleno své číslo a svůj název. Obvykle se do názvu zapisuje název střediska, kde kasa funguje. Kolonka „Fiktivní kasa“ se standartně vyplňuje hodnotou „Ne“ (jedná se o servisní parametr). Na hodnotu „Ano“ se nastavuje tehdy, je-li daná pokladna dočasně odpojena nebo nebyla ještě vůbec nainstalována. V takovém případě zajistíte nastavením parametru na „Ano“ přeskokování dané pokladny při kontrole spojení. (Program neobtěžuje s hlášením, že daná kasa není připojena).

„F12- inicializace jídelníčku“ ... slouží k případnému havarijnímu vyčištění obsahu jídelního lístku pro danou kasu a umožní tak jeho novou kompletní generaci a poslání do kasy. (Viz. fce „Jídelníčky“, „Jídelníček do kasy“). Funkce je přístupná pouze uživateli s právy manažera. (Viz. menu „Servis-Nastavení hesel“). K této funkci by se uživatel měl uchýlovat jen v nouzi nejvyšší, protože její použití může způsobit problémy při denní závěrce (dojde k nesouladu mezi seznamem prodejních kódů na kase a v programu Restis).

Čti také: 6.3. Pokrmy, 6.4. Jídelníčky

3.13 Číselník DPH

Obsahuje seznam použitelných hodnot daně z přidané hodnoty. Každá daň má své pořadové číslo, pomocí kterého se na ni v dalších částech programu odkazujeme.

Čti také: 6.3. Pokrmy

3.14 Druhy stravování

Číselník umožňuje uživateli nastavit různé druhy stravování, které se

rozlišují pomocí dvojice písmen. Ke každému druhu stravy se rovněž určí jeho finanční limity. Takto nadefinované druhy jsou pak využívány ve funkci „Stravování podle limitů“, kde se konkrétní strava eviduje den po dni a provádí se rovněž odpis potřebných surovin ze skladů. (Viz. kap. „Stravování podle limitů“).

Čti také: 6.7. Stravování podle limitů

3.15 Číselník kreditů

Obsahuje seznam použitých kreditních karet, které slouží k bezhotovostní platbě. Každá karta má své identifikační číslo a jméno majitele. Aby byla karta použitelná, musí mít určenou svoji platnost prostřednictvím intervalu „Od data“, „Do data“. Stejně tak je důležité vyplnění kolonky „Hodnota karty“, která vlastně určuje, jak velkou útratu smí majitel na svou kartu provádět. Vyplněním kolonky PIN kód se zajistí ochrana karty proti zneužití cizí osobou (lze zadat čtyřmístný číselný kód). Na kartu lze také navázat určitou na kase předem nastavenou slevu nebo přirážku (obecně modifikaci).

Pomocí funkce „F2-oprav“ nebo „F3-přidej“ lze provádět úpravy do stávajícího seznamu karet nebo předefinovat karty nové. Platí omezení, že hodnotu karty lze změnit pouze tehdy, jestliže není dosud použita nebo byla právě vyúčtována přes funkci „F5“ nebo „F6“. Hodnotu karty má právo změnit pouze manažer. (Viz. menu „Servis-Nastavení hesel“).

Funkce „F5“ ... slouží ke zpětnému vyúčtování útraty na dané kartě. Vyúčtování lze provádět buď „Položkově“ (detailní výpis jednotlivých účtů a položek na nich) nebo pouze formou „Rekapitulace“, kde je obsažena pouze informace o celkové částce, kterou má majitel karty uhradit.

Pozor !!!

Vyúčtování lze směřovat buď na obrazovku nebo na tiskárnu, což je podstatný rozdíl !!! Jestliže budu sestavu směřovat pouze na obrazovku, půjde vlastně jen o jakýsi náhled na dosavadní útratu na kartě a NEDOJDE tedy k jejímu vynulování. Jestliže naopak budu sestavu směřovat na tiskárnu, DOJDE ke skutečnému vyúčtování útraty na kartě a k jejímu vynulování. Ihned po provedení tisku se vymaže platnost karty a nastaví se kolonka „Placeno“ na hodnotu „Ano“. Současně se nastaví i kolonka „Blokace“ na hodnotu „Ano“, pro zvýraznění toho, že daná karta je momentálně mimo použití.

Pro nové vydání karty do oběhu je potřeba pomocí funkce „F2-oprav“

nastavit nový interval platnosti karty, případně upravit její hodnotu. Také jméno majitele se může změnit. Pokud je potřeba vydat do oběhu více karet, je možné nejprve si tyto karty označit (jednotlivě přes mezerník nebo hromadně před tabulátor) a pak na jednu z označených karet spustit fci „F2-oprav“. Nastavení karet do provozu pak proběhne pro všechny označené karty. Pozor, označit pomocí mezerníku či tabulátoru lze jen kartu, která je právě mimo provoz !

Jestliže by bylo potřeba libovolnou vydanou kartu dočasně vyřadit z oběhu bez předchozího vyúčtování, lze s úspěchem použít kolonku „Blokace karty“, kterou nastavíme prostřednictvím fce „F2-oprav“ na hodnotu „Ano“.

„F6-skupina“ ... provádí rovněž vyúčtování, jako fce „F5“, avšak provede ho za celou vybranou skupinu kreditních karet.

„F7-přehledy“ ... poskytuje formou tiskových sestav informace o stavu jednotl. karet

Funkce „F8“ ... umožňuje úplné vyřazení karty z číselníku. Podmínkou ovšem je, že karta nesmí být v použití (nebo-li musí být vyúčtována).

Funkce „F9-archiv“ ... umožňuje provádět dodatečný tisk již provedeného vyúčtování. Tato funkce se může hodit v případě nenadálého selhání tiskárny během původního vyúčtování přes funkci F5 nebo F6.

Funkce F10 ... zajistí návrat do základního menu.

Funkce „F11-tržby“ ... podle výběru uživatele poskytují různě detailní informace o obrazech na jednotl. kartách za zvolené období. tato funkce nezpůsobí vynulování žádného údaje.

„F12-aktualizace“ ... zapíná nebo vypíná aktualizaci obrátových údajů u jednotl. karet. Při vstupu do číselníku je aktualizace vypnuta, aby neobtěžovala obsluhu. Pokud aktualizaci spustíte, bude v pravidelných intervalech (zhruba 30sekund) číselník na určitou dobu nepřístupný z důvodů vykonávání aktualizáční procedury.

Čti také: 3.15. Skupiny kreditů

3.16 Skupiny kreditů

Tento číselník obsahuje seznam skupin kreditních karet. Každá skupina je vyjádřena dvěma písmeny, přičemž nesmí existovat dvě skupiny se stejným označením. Název skupiny pak obsluha naplní tak, aby byl zřejmý význam

dané skupiny. Každou kreditní kartu z číselníku kreditních karet je nutno přiřadit k jedné konkrétní kreditní skupině.

Čti také: 3.14. Číselník kreditů

4 SKLADY

V tomto oddíle jsou soustředěny všechny funkce, které obsluhují chod skladového hospodářství. Jedná se jak o tvorbu vlastních skladových dokladů, tak i o větší počet sestav, které poskytují informace o stavu skladu.

4.1 Doklady

Číselník je vlastně seznamem již vytvořených skladových dokladů. V levém sloupci je přehled čísel, vytvořených dokladů, v pravém horním okně se vypisuje hlavička právě nalistovaného dokladu a v dolní části obrazovky je možné otevřít okno s přehledem položek (surovin) daného dokladu (klávesa F9).

Při prvním spuštění programu je tento číselník samozřejmě prázdný. Každý nový doklad, který se vytváří pomocí klávesy „F3-přidej“, dostane při jeho konečném zápisu své číslo, které je v celém seznamu dokladů jedinečné (toto číslo je viditelné v levém svislém sloupci) a také číslo, které čísluje v samostatných řadách jednotlivé druhy pohybů (tzv. „pořadové číslo“, je vidět v pravém horním rohu hlavičky dokladu).

Vytvoříme-li například jako první doklad příjemku (pohyb=20), bude jí přiděleno číslo 2000001 (toto číslo bude viditelné v levém sloupci) a dále pak pořadové číslo 1, viditelné v pravé horní části hlavičky dokladu.

Číslo 2000001 sestává z letopočtu právě probíhajícího roku (dvojka na počátku čísla představuje rok 2002), které je doplněno zprava šestimístným číslem dokladu. Toto číslo se může v celém seznamu dokladů vyskytovat pouze jednou. Pořadové číslo 1 v hlavičce dokladu nám udává, že jde o první pořizovanou příjemku.

Bude-li dále např. vytvořen doklad s pohybem 22 (převodka), dostane tento číslo 2000002 a pořadové

číslo bude opět 1. Jde totiž o první pořizovanou převodku. Názorně jsme si tedy předvedli, že první číselná řada, obsahující letopočet probíhajícího roku je společná pro všechny doklady, zatímco druhá řada, označená jako „pořadové číslo“, čísluje každý pohyb samostatně.

Každý vytvořený doklad sebou nese datum svého pořízení a také účetní

období, do kterého spadá. Účetní období se nastavuje automaticky, v rámci provádění měsíční závěrky, ale je možné ho za splnění jistých podmínek měnit i ručně (viz. kap. „Konfigurace uživatele“). Jestliže např. vzniká potřeba zadávat doklady do následujícího měsíce a přitom ještě není možné spustit měsíční závěrku za právě končící měsíc z důvodu nekompletnosti inventury, může obsluha k tomu oprávněná vstoupit do číselníku „Konfigurace uživatele“ v menu „Servis“ a tam posunout probíhající účetní období o měsíc dopředu.

V hlavičce dokladu se dále vyplňují kolonky „Odkud“ a „Kam“ a to v závislosti na tom, jaký pohyb zrovna vytváříme:

-	příjemka ...	„Odkud“ ...	číslo dodavatele
		„Kam“ ...	číslo skladu, kam zboží hodláme přijmout
-	výdejka ...	„Odkud“ ...	číslo skladu, odkud odečítáme zboží
		„Kam“ ...	nevyplňuje se
-	převodka ...	„Odkud“ ...	sklad, odkud zboží převádím
		„Kam“ ...	sklad, kam zboží přijímám
-	dotížení ...	„Odkud“ ...	nevyplňuje se
		„Kam“ ...	číslo skladu, kam zboží dotěžuji
-	likvidace ...	„Odkud“ ...	číslo skladu, odkud zboží likviduji
		„Kam“ ...	nevyplňuje se
-	spotřeba ...	„Odkud“ ...	číslo skladu, odkud odečítáme suroviny
		„Kam“ ...	nevyplňuje se
-	poč. stavy ...	„Odkud“ ...	nevyplňuje se
		„Kam“ ...	číslo skladu, kam počáteční stav surovin zadávám
-	přímý převod ...	„Odkud“ ...	čís. Dodavatele

			(nepovinné)	
	„Kam“	...	číslo konečného skladu, kde bude zboží přijato do stavu	
	„Přes“	...	zadává se číslo skladu pro příjemku. Na tomto skladu ale zboží neskončí, protože je ihned následnou převodkou přemístěno na sklad konečný, který je definován kolonkou „Kam“. Tento pohyb se vlastně rozpadne na dva samostatné doklady : příjemku a převodku.	
-	bourací list...	„Odkud“	...	číslo skladu, odkud odebírám vstupní suroviny
		„Kam“	...	číslo skladu, kam přičítám konečné suroviny
-	náhr. prodej...	„Odkud“	...	číslo skladu, odkud odečítám suroviny
		„Kam“	...	nevyplyje se

Všechny případné další pohyby, které si uživatel zadává pomocí nového čísla druhu pohybu, jsou vždy svým typem pohybu obsaženy v jednom z výše uvedených případů.

Kolonky „Doklad“ a „Poznámka“, které se ještě v hlavičce dokladu vyskytují, jsou pro zadání nepovinné. Uživatel si zde může psát různé poznámky k dodávanému zboží (např. číslo dodacího listu a pod.). V okamžiku, kdy vyplníme poslední kolonku hlavičky dokladu, otevírá se další okno, vyžadující zadávat jednotlivé suroviny, které do dokladu patří. Každé zboží je potřeba do dokladu zadat prostřednictvím jeho šestimístního čísla, pod kterým je evidováno v ceníku. Poněvadž si jistě nikdo nebude schopnout tato čísla surovin pamatovat, existuje možnost vyvolání nápovědy pomocí klávesy „F1“. Vlastní nápověda je směřována v závislosti na použitém druhu pohybu buď do ceníku nebo do přehledu již existujících skladových karet. Vlastní vyhledání suroviny v ceníku nebo ve skl. kartách je možné schopnost opět použitím fce „F1“, kdy do vyhledávacího okénka zadáte několik počátečních písmen z názvu suroviny a stisknete „Enter“. Číselník se setřídí abecedně a aktuální záznam se nastaví na nejbližší vyhovující položku, jejíž počáteční písmena jsou shodná se zadanými. Pokud se přímo zadaná

surovina nepodaří vyhledat, přejde program na nejbližší vyhovující záznam. Obdobným způsobem lze vyhledávat suroviny i podle jejich čísla.

Všimněte si, že seznam surovin v ceníku se vždy přetřídí podle vyhledávané položky. Hledáme-li podle názvu, je ceník seřazen abecedně, tedy podle názvu surovin. Hledáme-li podle čísla, přetřídí se seznam surovin v ceníku podle jejich čísel. Totéž platí pro vyhledávání ve skladových kartách.

Upozornění :

Záleží hodně na tom, jaký si zavedete při zadávání názvů surovin do ceníku systém. Může se samozřejmě stát, že danou surovinu v ceníku nemůžete najít. Důvod může být dvojnásobný. Buď jste její název zadali natolik neobvyklým způsobem, že Vám činí vyhledání potíže nebo se prostě surovina v ceníku dosud nevyskytuje. Aby jste měli jistotu, že daná surovina v ceníku opravdu není, doporučujeme použít jako kontrolu funkci „F11-filtr“. Do názvu zboží ve filtru uvedeme sekvenci několika písmen, které se zaručeně budou v názvu suroviny vyskytovat, ať už je to na začátku názvu nebo v kterémkoliv jiném místě. Ostatní kolonky filtru proskáčeme pomocí klávesy „Enter“. Filtr se pokusí shromáždit všechny suroviny u kterých se kdekoli v názvu suroviny vyskytuje zadaná sekvence písmen, přičemž velká, malá písmena, ani diakritika nejsou rozhodující. Pokud mezi vyfiltrovanými surovinami hledaná surovina opravdu není, bude možné ji do ceníku přidat pomocí klávesy „F3-přidej“.

U nové suroviny se zadává její název, měrná jednotka, procentuální ztráta při opracování, případně je možné zadat i hodnotu DPH při nákupu suroviny. Jakmile je nová surovina zapsána do ceníku, je možné ji pomocí klávesy „Enter“ dosadit jako novou položku do právě vytvářeného skladového dokladu.

Výše zmíněná funkce „F11- filtr“ bude detailně popsána v kapitole „Ceník“, avšak již nyní upozorňujeme na to, že je třeba se při jejím použití orientovat podle hlášení v pravém horním rohu obrazovky. Jestliže se na zmíněném místě objeví hlášení „filtr nastaven“, znamená to, že jsou viditelné jen ty suroviny, které vyhovují právě zadané podmínce ve filtru. Abychom za tohoto stavu filtr deaktivovali a viděli opět kompletní seznam surovin, je potřeba znovu zavolat filtr klávesou „F11“ a podmínky pro filtraci zrušit prostřednictvím klávesy „Escape“. Jakmile hlášení „filtr nastaven“ z horního rohu obrazovky zmizí, vidíte opět celý soubor. Dlužno poznamenat, že filtr se sám neprodleně deaktivuje, jestliže nenalezne ani jeden záznam, který by vyhovoval zadaným podmínkám.

Jakmile zadáme číslo suroviny do právě vytvářeného dokladu, objeví se ihned její název a kurzor přeskočí na kolonku „Obsah balení“. Zde je možné zadat velikost balení zadávané suroviny. Např. minerálka bude mít měrnou jednotku 1L a obsah balení je 0,7 L. Uvedeme tedy hodnotu 0,7. Další kolonka „množství“ požaduje zadat celkové množství suroviny, které na sklad přijímám nebo ze skladu vydávám a to v odpovídající měrné jednotce.

Pokud známe pouze počet balení, pak si vypomohu přes klávesu „F11-balení“. Zde zadáte počet přijímaných nebo vydávaných balení (tedy v případě zmíněné minerálky - lahví) a cenu za jedno balení. Program pak sám přepočítá balení zpět na měrnou jednotku a to podle udaného obsahu v jednom balení. Další kolonka je „Cena za MJ“. Zde se udává nákupní cena bez DPH za měrnou jednotku. Pokud tuto hodnotu z dodacího listu nejsem schopen zjistit, je možné kolonku přeskočit a zadat až celkovou nákupní cenu bez DPH. Cena za MJ se pak zpátky přepočte sama. Také zmínovaná funkce „F11-balení“ umí cenu za MJ a cenu celkem spočítat. Dále následuje kolonka „Sazba DPH“, kde se nabízí stávající procento DPH z ceníku ale je možné ho v případě potřeby změnit. U některých typů dokladů je tato kolonka nepřístupná, protože nemá smysl se jí zabývat.

Poslední kolonka je „Prodejní cena za MJ“, kde je možné zadat pro surovinu její tzv. prodejní cenu. Každý doklad, zapsaný do přehledu dokladů, je pak možné tisknout buď v nákupní nebo prodejní ceně. Prodejní cena se uplatní v případě, když chceme někomu prodat zboží ze skladu na fakturu nebo když chceme vzniklé manko na daném středisku dát zodpovědně osobě k úhradě.

Kromě již popsané pomocné funkce „F11- balení“, stojí ještě za zmínku funkce „F12-Přepočet cen“. Tato funkce vypomáhá obsluze v případech, kdy na dodacím listě při vytváření příjemky na sklad není potřebná informace o ceně k dispozici. Místo ceny za MJ bez DPH je například známá pouze cena za MJ včetně DPH. Pak si vyvolám funkci „F12“ a do kolonky „DPH“ zadám platnou hodnotu daně z přidané hodnoty pro dané zboží. Do řádku „Cena za MJ s daní“ zadám pak známou hodnotu a program sám vypočte třetí řádek- tedy kolonku „Cena za MJ bez DPH“. Dalším stiskem klávesy „Enter“ se tato hodnota dosadí do kolonky „Cena za MJ“ přímo v řádku dokladu. Rovněž se sama přepočítá kolonka „Nákupní cena celkem“.

Může se i stát, že známe pouze celkovou cenu s daní. Pak postupujeme ve dvou krocích. Nejprve tuto celkovou cenu s DPH uvedeme do kolonky „Nákupní cena celkem“ a program zpětně spočítá cenu za MJ. Protože jsou však obě ceny ve skutečnosti s daní, musíme ještě vyvolat funkci „F12 - přepočet cen“ a do okénka vyplníme procento DPH spolu s cenou za MJ s daní, kterou nám již program před chvílí sám spočítal. Pak se opět sama vypočte cena za MJ bez daně a ta je pomocí klávesy „Enter“ přenesena do dokladu. Přenosem se přepočítá také kolonka „Nákupní cena celkem“.

Obdobně se postupuje, pokud jde o uživatele, který je neplátcem DPH a potřebuje tedy naopak zjistit cenu s daní, jestliže je známá pouze cena bez daně.

Při tvorbě příjmemek je někdy užitečná funkce „F6 - sleva“, která umožňuje hromadně snížit nákupní ceny u zadávaného zboží. Obsluha vyplní hodnotu slevy buď v procentech nebo v korunách (nezadaná hodnota je vždy programem automaticky dopočítána) a zjištěná absolutní hodnota slevy je pak samočinně rozdělena poměrnými částkami na jednotlivé suroviny. Pokud budete chtít slevu posléze zrušit nebo změnit její hodnotu, stačí funkci F6 znovu vyvolat a zadat nově požadovanou hodnotu. Pozor, jakmile doklad zapíšete hodnota slevy se již dále nepamatuje ! Takže funkce „F2-oprava“

nebo „F4-změna“ s původní hodnotou slevy již nebude schopna pracovat.

Pokud vytváříme převodku, výdejku, spotřebu, likvidaci nebo náhradní prodej, může se nám hodit funkce „F9-do nuly“, která nám k zadané surovině dosadí do kolonky „Množství“ momentální stav na kartě a vyplní se rovněž platná průměrná nákupní cena. Funkce „F9-do nuly“ tedy umožní vydat maximální možné množství dané suroviny, takže stav na kartě bude nulový.

Další užitečná funkce je „F5-rozpad“. Tato funkce je spustitelná pouze tehdy, jestliže nejsem v režimu přidávání, ani opravy (aktivní řádek není zobrazen žlutým písmem na černém podkladě). Tato funkce dokáže vyvolat přes odkaz na existující kalkulaci nebo pokrm (viz. kap. „Kalkulace“ a kap. „Pokrm“) rozpad na jednotlivé suroviny. Rozpad se provede podle udaného počtu porcí pokrmu nebo podle zadané gramáže u kalkulace. Vypočtené suroviny, jejich množství a cena jsou pak hromadně dosazeny do právě vytvářeného dokladu. Popsanou funkci lze využít především při tvorbě dokladu „Spotřeba“, kdy je ulehčením při výpočtu množství surovin k odpisu. (Detailní popis ovládání funkce „F5-Rozpad“ viz kap. „Rozpad pokrmů a kalkulací“).

Jestliže chci vidět, jak bude vypadat právě vytvářený doklad na papíře, mohu použít funkci „F7-předtisk dokladu“. Sestavu lze směřovat buď na obrazovku nebo na tiskárnu.

Vlastní zápis nového dokladu se provede použitím klávesy F10 a výběrem volby „Zapsat doklad“. Následuje dotaz na směrování tiskové sestavy dokladu („Obrazovka“ nebo „Tiskárna“) a následně dojde k zapsání nového dokladu do číselníku. Pokud chci někdy později opět doklad vytisknout, stačí jej vyhledat a použít klávesu „F7-tisk“. Při tomto dodatečném tisku se navíc může zvolit, jestli chci tisknout doklad v nákupních nebo prodejních cenách. Položky již zapsaného dokladu se dají prohlížet vyvoláním funkce „F9-prohlížeč“.

Funkce „F11-filtr“ umožňuje vyfiltrovat seznam dokladů podle zvolených podmínek. Lze např. vyhledat všechny doklady s pohybem č.20 (příjemka), pořízené 1.11.2002 a to na sklad č. 1, ve kterých se vyskytuje surovina č. 001002. Poznamenejme, že kolonky „Doklad“ a „Poznámka“ jsou textového charakteru a stačí u nich tedy zadat jen určité sekvence znaků, které mají být v dokladech vyhledány.

Doklady, které se nachází v probíhajícím účetním období (neprošly dosud měsíční závěrkou) je možné opravovat pomocí funkce „F4-změna“. Funkce „F4-změna“ dovoluje zasahovat nejen do hlavičky již vytvořeného dokladu, ale i do jeho položek. Pokud uživatel zjistil, že má na již zapsaném dokladu chybu, může se pokusit o nápravu právě přes funkci „F4-změna“. Není však zaručeno, že změněný doklad skutečně půjde vždy zapsat. Před vlastním zápisem je aktivována kontrola, která zjišťuje případné záporné hodnoty v množství nebo ceně u dotčených surovin. Kontrola nedovolí zapsat změněný doklad, pokud se v chronologii pohybů jednotlivých surovin objeví záporná hodnota.

Dále existuje funkce „F2-oprava“, která však zpřístupňuje pouze doplňkové informace v hlavičce dokladu. Touto funkcí nezměníte množství ani hodnotu surovin uvedených v dokladu a proto ji lze aplikovat i na doklady ze starších účetních období.

Čti také: 4.2. Skladové karty

4.2 Skladové karty

V této funkci lze prohlížet seznam skladových karet pro vybraný sklad. Skladová karta se založí okamžikem prvního příjmu dané suroviny na sklad. Nejprve musíme zadat číslo skladu, jehož skladové karty nás budou zajímat. Poté se objeví okno s přehledem jednotlivých surovin-karet, které na skladu existují. V levé části okna jsou zobrazeny ve sloupci pod sebou názvy jednotlivých surovin, vpravo pak vždy vidíme další údaje k právě vybrané surovině:

-	„Číslo zboží“	...	jedná se o již zmiňované šestimístné číslo suroviny, které již bylo přiděleno v ceníku
-	„Jednotka“	...	měrná jednotka, také zadaná v ceníku
-	„Druh zboží “	...	hodnota říká, do kterého druhu zboží daná surovina patří (viz. kap. „Druhy zboží“)
-	„Obsah bal.“	...	vyjádřený obsah jednoho balení suroviny (popsáno v kap. „Doklady“)
-	„Množství“	...	aktuální stav suroviny na kartě
-	„Hodnota zboží “	...	součin množství na skladu a aktuální ceny
-	„Příjem“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu příjem
-	„Výdej“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu výdej
-	„Dotížení “	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ

			pohybu dotížení
-	„Likvidace“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu likvidace
-	„Převod“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu převodka
-	„Spotřeba“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu spotřeba
-	„Bourací list“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu bour. list
-	„Prodejka“	...	množství dané suroviny od posl. měs. závěrky, zadané přes typ pohybu prodejka nebo náhradní prodej
-	„Poznámka“	...	libovolný doplňující text
-	„Počát. stav“	...	stav, který byl stavem aktuálním v okamžiku poslední měsíční závěrky
-	„Počát. cena“	...	průměrná cena, která byla cenou aktuální v okamžiku poslední měsíční závěrky
-	„Poč. hodnota“	...	součin poč. stavu a počáteční ceny
-	„Minimum“	...	hodnota, která udává množství, které je minimálně nutné mít na stavu skladu
-	„Maximum“	...	hodnota, která udává množství, které je maximálně vhodné uchovávat na skladu (hodnoty minima a maxima jsou vyhodnocovány sestavou „Suroviny mimo limit“ - viz kap. „Tisky, prohlížení“)
-	„Umístění“	...	libovolný doplňující text

Vyhledávání podle počátečních písmen v názvu surovin zajišťuje funkce „F1-hledání“. Některé hodnoty na kartě je možné pomocí funkce „F2“ opravit. Jedná se o hodnoty „Minimum“, „Maximum“, „Umístění“ a „Poznámka“. Ostatní informace nejsou k opravě přístupné, protože zásah do nich by narušil homogenitu dat. Skladovou kartu je možné vytisknout a to pomocí klávesy „F7“. Pomocí klávesy „F9“ je možné si prohlédnout všechny pohyby, které se na dané kartě odehrály od poslední měsíční závěrky a které změnilly kolonku „poč. stav“ na skl. kartě na hodnotu právě aktuální. Jestliže se v daném měsíčním období doposud neodehrál na skl. kartě žádný pohyb a současně platí, že aktuální množství na skladové kartě je nulové, pak je možné skladovou kartu vymazat pomocí klávesy F8. Podobně jako v dokladech, tak i zde je k dispozici vyhledávací funkce „F11-filtr“.

Návrat do základního menu zprostředkuje jako vždy klávesa „F10“, případně „Escape“.

Čti také: 4.1. Doklady

4.3 Ceník zboží

Jak již bylo dříve řečeno, je ceník zboží seznamem všech surovin, které se mohou v programu používat. Každá surovina má své šestimístné číslo, kterým je jednoznačně určena. V levé části okna jsou ve sloupci pod sebou zobrazeny názvy již existujících surovin a v pravé části okna pak vidíme další informace k dané surovině:

- **„Cena nákupní“** ... průměrná nákupní cena dané suroviny (bez DPH). Je to vlastně průměr průměrných cen dané suroviny na jednotlivých skladech.

- **„Cena kalkulační“** ... je to cena, prostřednictvím které se dále počítají kalk. ceny pokrmů a kalkulací. Hodnota kalk. ceny závisí na parametru „kalkulační index“ v menu „Konfigurace uživatele“. Pokud není „kalk. index“ vyplněn, je hodnota kalk. ceny shodná s cenou nákupní.

- **„Cena uživatelská“** ... pomocí této položky lze odhadovat kalkulační ceny pokrmů v závislosti na náhlých změnách nákupních cen určitých surovin, aniž bychom zasahovali do stavu zásob na skladech. Uživatel si prostě do této kolonky u určených surovin nastaví novou nákupní cenu, kterou v nejbližším období očekává na trhu. Z těchto hodnot pak program spočítá tzv. uživatelskou cenu celé kalkulace (viz. kap. „Kalkulace“). Cena uživatelská neovlivňuje žádným způsobem cenu nákupní nebo kalkulační. Uživatel si naopak může porovnáním kalkulační a

uživatelské ceny zjistit, jestli nebude potřeba daný pokrm zdražit.

- **„Měrná jednotka“** ... udává, v jaké měrné jednotce evidujeme danou surovinu. (viz. kap. „Měrné jednotky“).
- **„Druh zboží“** ... je dán již při zápisu nové suroviny do ceníku. V té chvíli je totiž obsluha vyzvána k výběru některého z definovaných druhů zboží. Do tohoto druhu zboží pak náleží nově zapisovaná surovina (Viz. kap. „Druhy zboží“).
- **„Ztráta opracováním“**... Umožňuje vyjádřit v procentech ztrátu, která vzniká např. očištěním dané suroviny. Pokud má daná surovina ztrátu opracováním zadanou, dojde při jejím použití v kalkulacích k automatickému výpočtu hodnoty čisté hmotnosti (viz. kap. „Kalkulace“).
- **„Poslední nákup“** ... informuje o tom, za jakou cenu byl proveden poslední nákup dané suroviny.
- **„ze dne“** ... informuje o tom, kdy byl proveden poslední nákup dané suroviny.
- **„% DPH“** ... určuje hodnotu DPH při nákupu
- **„Finanční položka“**... pro normální zboží platí zadání „Ne“. Pouze v případě, jde-li o tzv. finanční položku, která neodpovídá žádné skutečné surovině na skladu, vyplníme „Ano“. Je dobré mít v ceníku alespoň jednu finanční položku, pomocí které dochází k automatickému vyrovnávání cenových odchylek, které jsou důsledkem průměrování nákupních cen na skladu (viz. kap. „Sklady“).
- **„Množství celkem“** ... informuje o celkovém množství dané suroviny na všech skladech. Pokud bychom chtěli vidět stavy na jednotlivých skladech, můžeme použít funkci „F9- stavy“.

Klávesou „F2-oprav“ lze opravit název suroviny, její měrnou jednotku, ztrátu opracováním, procento DPH a také kolonku „finanční položka“.

Pozor! Jestliže budu provádět změnu měrné jednotky (např. z kilogramu na kusy), musím počítat s tím, že bude potřeba provést opravu stavu na skladové kartě !

Klávesa „F3-přidej“ slouží k zadávání nové suroviny do ceníku. Nejprve musí obsluha vybrat druh zboží, který nejvíc odpovídá nově zadávané surovině. Podle vybraného druhu zboží je pak generováno i nové číslo suroviny (první tři cifry vždy odpovídají danému druhu zboží, zbývající tři cifry jsou pořadovým číslem v dané skupině). Obsluha je postupně během zadávání nové suroviny dotázána na potřebné údaje, které musí být u nově

zadávané suroviny vyplněny. Každý údaj musí být samozřejmě odeslán pomocí klávesy „Enter“. Pozor, jestliže obsluha během zadávání údajů u nové suroviny stiskne klávesu „Escape“, nová surovina se do ceníku vůbec nezapíše !

Každá surovina může mít nastavenou pro každý sklad učítou „prodejní cenu“ a to prostřednictvím funkce „F4-prodejní ceny“. Jde o to, aby se dal libovolný doklad ve skladu tisknout nejen v nákupní ceně, ale i ve zmíněné ceně prodejní. Použití může být při prodeji zboží ze skladu na fakturu nebo při úhradě manka na skladu zodpovědnou osobou. Prodejní cena se může do ceníku dostat také prostřednictvím zadání dokladu ve skladech (viz. kap. „Doklady“). Při zápisu prodejní ceny se vždy nabízí nový záznam a to tak dlouho, dokud nepřerušíme přidávání klávesou „Escape“. Další stisknutí klávesy „Escape“ nebo klávesy „F10“, nás vrací do základního okna ceníku.

Ke každé surovině lze také nadefinovat libovolný počet surovin náhradních. Děje se tak pomocí funkce „F6-náhrady“. Tyto náhradní suroviny se uplatní v případě, že původní suroviny bude na skladu nedostatek (detailní popis problému nalezne čtenář v kap. „Chyby v D.U.“). Návrat z funkce „F6“ je stejný jako v předchozím případě. Nedřívě klávesou „Escape“ přerušíme přidávání nového záznamu a pomocí opětovného stisknutí klávesy „Escape“ nebo „F10“ vyskočíme zpět do základního okna ceníku.

Klávesou „F7-tisk“ lze vytisknout celý seznam zboží a to buď seříděný abecedně, nebo podle čísla zboží. Jestliže se daná surovina dosud nevyskytuje na skladu (je zapsána v ceníku, ale nemá zatím skladovou kartu), lze ji z ceníku vymazat pomocí klávesy „F8-zruš“. Před vlastním výmazem se však provádí řada kontrol na existenci dané suroviny v kalkulacích nebo pohromech. Obsluha je o výsledku kontrol informována a může se včas rozhodnout zda bude chtít funkci zrušení přerušit.

Funkce „F9-stavy“ dovoluje zjistit stav suroviny na jednotlivých skladech. Funkce „F11-filtr“ umožňuje nastavit vyhledávací filtr pro snadnější vyhledání požadované suroviny. Zatímco běžné vyhledávání přes klávesu „F1“ funguje pouze na principu shodnosti počátečních písmen, ve funkci „F11-filtr“ lze zadat do kolonky „Název zboží“ libovolnou sekvenci písmen o nichž víme, že se v názvu suroviny někde vyskytují. (Nemusí to být vůbec na začátku názvu). Je možné současně ve filtru zadat i podmínky do dalších kolonek :

- „Měrná jednotka“
- „Druh zboží“
- „DPH“

Všechny údaje zapsané do filtru se berou v úvahu současně. Filtr pak ukáže jen ty suroviny, které vyhoví všem současně zadaným podmínkám.

Čti také: 6.2. Kalkulace, 6.3. Pokrmy

4.4 Inventury

Pod touto nabídkou jsou zařazeny sestavy a funkce, které napomáhají provádění inventur. Před každou volbou z tohoto menu je obsluha dotázána nejdříve na účetní období (toto lze až na výjimky posouvat pouze dopředu) a dále pak na počáteční a konečné datum (kolonky „Od data“ a „Do data“). Po zadání nebo odsouhlasení účetního období se program sám snaží nalézt první vyhovující záznam. Pokud je nalezen, dosadí se jeho datum do počátečního data, čímž je obsluha informována o přesném začátku uvedeného účetního období. Konečné datum zůstává prázdné a obsluha jej může nebo nemusí vyplnit. Pokud konečné datum zůstane prázdné, bude zvolená funkce zpracovávat celé zadané účetní období bez ohledu na datum pořízení dokladů. Pokud bude obsluhu zajímat zůstatek k určitému zpětnému datu, pak musí toto datum zadat do kolonky "Do data".

Upozornění :

Počáteční datum, které je automaticky vyplněno programem ihned po zadání nebo odsouhlasení účetního období, se nedoporučuje měnit ! I kdyby ho totiž obsluha změnila, sestava by stejně udávala počáteční hodnoty vztažené k začátku nastaveného účetního období, nikdy však k počátečnímu datu změněnému obsluhou. Datový interval je povoleno uživateli měnit pouze formou zadání konečného data, které by mělo být menší, než poslední platné datum v daném měsíci. Jestliže obsluha ponechá konečné datum prázdné bude sestava zpracovávat všechny pohyby na skl. kartách pro dané účetní období, bez ohledu na jejich datum pořízení.

4.4.1 Předání směny

Tato sestava se výrazně odlišuje od jiných sestav v menu sklady, protože jako jediná neinformuje o stavu surovin a jejich nákupní hodnotě. Sestava poskytuje pouze přehled surovin na daném skladu, který může být tříděný abecedně nebo podle čísla zboží. Využívá se při provádění fyzických inventur na střediscích. Může tedy sloužit jak číšníčkům při předávání nápojového skladu mezi směnami, tak při provádění kompletních nebo namátkových inventur na kuchyni, či jiném skladu. Údaje o stavu zboží, které pověřená osoba vyplní do popisované sestavy se pak dále zpracovávají prostřednictvím funkce „Korekce stavu na skladu“. Sestavu lze pořídit ve dvou různých tvarech (Varianta „A“ nebo „B“).

Čti také: 4.4.3. Korekce stavu na skladu

4.4.2 Suroviny mimo limit

Tato sestava zpracovává hodnoty „Minimum“ a „Maximum“, jak jsou zadány na skladových kartách. Obsluha tak může být informována buď o surovinách, které jsou stavem pod minimem nebo nad maximem a zajišťovat optimální zásobenost na skladech.

Čti také: 4.2. Skladové karty

4.4.3 Korekce stavu na skladu

Představme si situaci, že hodláme zrealizovat fyzickou inventuru na určitém skladu. V tom případě si nejprve vytiskneme výše zmíněnou sestavu „Předání směny“, do které pak vyplníme zjištěné fyzické stavy. S touto sestavou pak opět přejdeme k počítači a spustíme funkci „Korekce stavu na skladu“. Půjde nám nyní o to, vyhodnotit rozdíly mezi stavem skladu v počítači a jeho skutečným (fyzickým) stavem, který je znám z inventury.

Vybereme si daný sklad a nastavíme datum ke kterému inventuru provádíme. Následně se nám objeví v tabulce přehled skladových karet daného skladu. V pravé části jsou dvě kolonky: „Stav skladu v počítači“ a „Skutečný fyzický stav“. Oba údaje jsou na počátku vyplněny stejnou hodnotou, která odpovídá stavu skladu v počítači. Obsluha nyní musí přes funkci „F2-oprav“ začít přepisovat rozdílné hodnoty ze sestavy „Předání směny“ do kolonky „Zjištěný fyzický stav“.

Pokud se dané suroviny podařilo ušetřit (fyzický stav je větší, než stav v počítači), pak se vpravo na konci řádku objeví symbol „DOTIZ“. To znamená, že stav dané suroviny bude korigován pomocí dokladu „dotížení“. Jde-li naopak o manko (tedy ve skladu je fyzicky méně, než v počítači), nabídne se vpravo na konci řádku slovo „LIKVID“. To znamená, že program navrhuje dorovnat stav formou dokladu „likvidace“. Pokud s tímto způsobem dorovnání nesouhlasíme, můžeme ještě pomocí mezerníku zvolit volbu „SPOTRE“. V tom případě bude dorovnání realizováno pomocí dokladu „spotřeba“.

Poznámka :

Volbu „likvidace“ zřejmě zvolíme v případě, že budeme chtít dát manko na skladu k úhradě zodpovědnému pracovníkovi. V takovém případě je možné vlastní doklad vytisknout i v prodejní ceně a v této ceně požadovat i úhradu od pracovníka. Naopak volbu „spotřeba“ zvolíme v případě, že odchylku stavu

skladu prohlásíme za nezaviněnou a tudíž chybějící množství suroviny budeme napříště považovat za spotřebované.

Takto se postupuje řádek po řádku, až vyhodnotíme celý sklad. Režim „F2-oprava“ lze přerušit pomocí klávesy „Escape“ nebo prostě tato funkce skončí sama při dosažení poslední položky v souboru. Ke skutečnému zápisu uvedených hodnot do skladu, je nutné na závěr celé popisované operace stisknout klávesu „F10“ a následně zvolit volbu „Generuj doklady“. Tím teprve dojde k definitivnímu zápisu korekčních dokladů, které docílí požadovanou změnu stavů na skladu.

V procesu korekce stavu na skladu lze i přidávat nové suroviny, které dosud na skladu nefigurovaly. Lze tak učinit pomocí funkce „F3-přidej“. V takové případě je potřeba kromě čísla nové suroviny zadat i její počáteční nákupní cenu a počáteční stav na skladu. Vpravo na konci řádku můžeme pomocí mezerníku volit způsob korekce mezi „DOTIZ“ a „POCAT“. To znamená, že buď bude vygenerován doklad „dotížení“ nebo „počáteční stav“.

Položky, které byly formou funkce „F3-přidej“ přidány do seznamu skladových karet, jsou označeny hvězdičkou před názvem. V případě potřeby je možné tyto nové položky opět ze seznamu vyrušit a to klávesou „F8“.

Zajímá-li obsluhu finanční rozdíl mezi hodnotou zboží před inventurou a po ní, lze se tyto informace dočíst ve spodní části celé tabulky. Je zde patrné jaká je hodnota zboží podle stavu v počítači a jaká je hodnota zboží podle skutečného, fyzického stavu a také je zde vyčíslený rozdíl těchto hodnot.

Upozornění :

Veškeré změny, které do tabulky se skladovými kartami zapíšete, se zrealizují definitivně až v okamžiku závěrečného stisknutí klávesy „F10“ a výběru volby „Generuj doklady“ !

Čti také: 4.1. Doklady

4.4.4 Přehled provedených korekcí

Tato funkce poskytuje v rámci probíhajícího účetního období přehled o korekcích, které již byly provedeny. Z tabulky je možné se dočíst kdo korekci prováděl, kdy to bylo a s jakým výsledkem. Pro každou korekci lze znovu vytisknout tzv. „protokol o provedené korekci“ (pomocí klávesy „F7“), kde je detailně po jednotlivých surovinách uvedeno, jaký stav dané položky byl před korekcí, kolik se korigovalo, jakým způsobem a konečný stav po provedené korekci. Ve spodní části této sestavy se také dozvíte finanční vyjádření pro jednotlivé korekční pohyby a jsou zde také uvedeny čísla dokladů, které byly v

rámci provádění dané korekce vytvořeny.

Upozornění :

Pokud by obsluhu zajímaly údaje z korekcí, které byly vytvářeny v dřívějších účetních obdobích (které jsou již uzavřeny měsíční závěrkou), pak je nutné hledat funkci nazvanou „Přehled korekcí“ v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

Čti také: 4.4.3. Korekce stavu na skladu

4.5 Tisky prohlížení

Pod touto nabídkou se skrývá větší počet sestav, které informují o stavu surovin na jednotlivých skladech ať už v měrných jednotkách nebo v korunách. Před spuštěním každé sestavy je obsluha dotázána nejdříve na účetní období (toto lze až na výjimky posouvat pouze dopředu) a dále pak na počáteční a konečné datum. Po zadání nebo odsouhlasení účetního období se program sám snaží nalézt první vyhovující záznam. Pokud je nalezen, dosadí se jeho datum do počátečního data (kolonka „Od data“), čímž je obsluha informována o přesném začátku zadaného účetního období.

Konečné datum zůstává prázdné a obsluha jej může nebo nemusí vyplnit. Pokud konečné datum zůstane prázdné, bude sestava zpracovávat celé zadané účetní období. To znamená, že zůstatky uvedené v sestavě pro právě probíhající účetní období, budou odpovídat aktuálnímu stavu.

Pokud bude obsluhu zajímat zůstatek k určitému zpětnému datu, pak musí toto datum zadat jako konečné v zadání sestavy (kolonka „Do data“). Předpokladem správné funkce sestavy je podmínka, že konečné datum bude spadat do intervalu zadaného účetního období.

Upozornění :

Počáteční datum, které je automaticky vyplněno programem ihned po zadání nebo odsouhlasení účetního období, se nedoporučuje měnit ! I kdyby ho totiž obsluha změnila, sestava by stejně udávala počáteční hodnoty vztažené k začátku nastaveného účetního období, nikdy však k počátečnímu datu změněnému obsluhou. Datový interval je povoleno uživateli měnit pouze formou zadání konečného data, které by mělo být menší, než poslední platné datum v daném měsíci. Jestliže obsluha ponechá konečné datum prázdné bude sestava zpracovávat všechny pohyby na skl. kartách pro dané účetní období, bez ohledu na jejich datum pořízení.

Z výše uvedeného plyne, že není vůbec na závadu bude-li mít např. doklad ve skladu účetní období 02/03 (tedy březen roku 2002), ale datum

pořízení by bylo 12.04.2002. Pokud však má být takový doklad do sestavy započítán, musí být kolonka „Do data“ buď prázdná nebo vyplněná právě datem 12.04.2002 (případně novějším).

Pokud si tedy nejsem jist daty pořízení jednotl. dokladů v probíhajícím měsíci, je nejbezpečnější koncové datum vůbec nevyplňovat !

4.5.1 Skladové karty

Po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Účelem této sestavy je informovat obsluhu o stavu skladových karet, včetně jednotlivých pohybů v probíhajícím účetním období. Dozvíte se tedy jakou počáteční hodnotu a stav surovina měla, pak následuje přehled jednotl. pohybů, až po momentální zůstatek (zůstatek je vždy napočítán v závislosti na údajích, zadaných obsluhou v kolonce „Do data“).

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.2 Podklad pro inventuru v NC

Stejně jako u předchozí sestavy i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží. V případě výběru více zboží současně, použijte klávesy "Shift+mezerník".

Účelem této sestavy je informovat obsluhu o zůstatku jednotl. skladových karet. Volné místo v pravé části sestavy poskytuje uživateli možnost poznamenávat si aktuální stavy při provádění fyzické inventury.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.3 Podklad pro inventuru v NC a PC

Stejně jako u předchozí sestavy i zde se po výběru příslušného skladu objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží. V případě výběru více zboží současně, použijte klávesy "Shift+mezerník".

Tato sestava poskytuje informaci o hodnotě zboží v nákupní i prodejní ceně a samozřejmě o zůstatku jednotl. skladových karet.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.4 Inventurní soupis

Opět i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží. V případě výběru více zboží současně, použijte klávesy "Shift+mezerník".

Tato sestava poskytuje pro jednotlivé suroviny informaci o počátečním stavu (v měrné jednotce a v nákupní ceně) a konečném zůstatku (opět v nákupní ceně a v měrné jednotce). Dále je zde rovněž uvedena průměrná nákupní cena suroviny za měrnou jednotku.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z

předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.5 Výpis skladu v NC, PC

Opět jako u předchozích sestav i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží. V případě výběru více zboží současně, použijte klávesy „Shift+mezerník“.

Tato sestava poskytuje informaci o počáteční hodnotě surovin v měrné jednotce, následují kolonky „VSTUP“ a „VYSTUP“, kde jsou vyjádřeny všechny kladné resp. záporné pohyby s danou surovinou v nastaveném účetním období a dále je uveden momentální zůstatek (vztahený ke koncovému datu). Ten je udáván nejen v měrných jednotkách, ale i v baleních (viz. pojem „Obsah balení“ při tvorbě skl. dokladů). Navíc je uvedena informace o hodnotě zboží v nákupní („NC“) a prodejní („PC“) ceně.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.6 Deník skladu v NC, PC

Po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (může se případně změnit směrem dopředu) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava provádět výpis informací (kolonka „Do data“). Následuje výběr nákupní nebo prodejní ceny (přepíná se pomocí mezerníku nebo pomocí poč. písmen „N“-nákupní, „P“-prodejní. Závěrečný parametr nazvaný „Způsob zpracování“ umožňuje nastavit pomocí mezerníku dvě možnosti : „Detailně“ nebo „Suma za druhy zboží“.

Tato sestava zpracovává informace z jednotlivých skladových dokladů (které vyhovují zvolenému účetnímu období, případně datovému intervalu) a poskytuje přehled o pohybech za jednotlivé druhy zboží (viz. menu „Knihovny-Druhy zboží“). Chronologii sestavy udává pořadí zápisu dokladů. Výpis pohybů jednotlivých druhů zboží je pak uváděn buď detailně nebo pouze sumou

za druh zboží (viz. parametr "Způsob zpracování").

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.7 Suma za sklady

Jedná se o velmi jednoduchý finanční přehled o toku peněz na jednotlivých skladech. Každý sklad je veden na samostatném řádku a je pro něj uvedena počáteční hodnota pro dané účetní období, celková hodnota zboží na sklad vstupující a ze skladu vystupující. Poslední sloupec pak obsahuje z toho plynoucí hodnotu zůstatku. Sestava opět pracuje pro vybrané účetní období a může být omezena vyplněním kolonky „Do data“.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.8 Realizace skladu dle typu pohybu

Tato sestava se zabývá finančním vyjádřením jednotlivých pohybů na skladových kartách. Pohyby jsou součtovány podle položky „typ pohybu“ (viz. Knihovny-druhy pohybů). Nejprve vyberete, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady a pak upřesníte v dalším dotazovacím okénku, pro jaké účetní období má sestava údaje počítat, případně lze opět sestavu omezit zadáním kolonky "Do data", jak již bylo popsáno u předchozích sestav.

Pro každý vybraný sklad vysoučtuje sestava jednotlivé typy pohybů a nechybí zde ani údaj o počáteční a koncové hodnotě skladu. Vše se udává v nákupních cenách. Typy pohybů rozumíme : „příjem“, „výdej“, „převod“, „dotížení“, „likvidace“, „spotřeba“, „poč. stav“, „bourací list“, „náhradní prodej“.

Upozornění : Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je

nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.9 Realizace skladu dle druhu pohybu

Tato sestava se zabývá finančním vyjádřením jednotlivých pohybů na skladových kartách. Pohyby jsou součtovány podle položky „druh pohybu“ (viz. Knihovny-druhy pohybů). Nejprve vyberete, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady a pak upřesníte v dalším dotazovacím okénku, pro jaké účetní období má sestava údaje počítat, případně lze opět sestavu omezit zadáním kolonky „Do data“, jak již bylo popsáno u předchozích sestav. Při výběru varianty „Za všechny sklady“, je možné vybrat navíc způsob zpracování „Detailně“ nebo „Suma za sklady“.

Pro každý vybraný sklad vysoučtuje sestava jednotlivé druhy pohybů a nechybí zde ani údaj o počáteční a koncové hodnotě skladu. Vše se udává v nákupních cenách. Druhy pohybů jsou obsaženy v číselníku druhů pohybů (viz. Knihovny-druhy pohybů). Popisovaná sestava je jedna ze stěžejních sestav a je určená pro účetní zpracování pohybů na skladech.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.10 Realizace skladu dle druhu pohybu a zboží

Tato sestava je třetí variantou realizačních sestav. Obsluha zde především vybírá, které druhy pohybů ji zajímají. Z nabídky druhů pohybů lze vybrat i více pohybů současně a to pomocí kláves "shift+mezerník". Následuje dotaz, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady. Ve třetím okně se pak upřesňuje účetní období , případně interval „Od data, „Do data“. Je zde i možnost výběru třídění sestavy, buď podle „Čísla surovin“ nebo podle „Druhů zboží“. Pro variantu zpracování "Za všechny sklady" se rovněž vybírá způsob zpracování „Detailně“ nebo „Suma za sklady“. Kromě toho se dá provádět výběr jednotlivých položek (surovin nebo druhů zboží), které má sestava zpracovávat (opět se uplatňují klávesy "shift+mezerník" při současném výběru více položek).

Tato sestava je vhodná pro účetní kontrolu pohybů určitých vytipovaných komodit na skladech. Snadno např. můžete zjistit, jaká byla v daném úč. období hodnota nákupu pro druh zboží „Mouky“ nebo hodnota spotřebovaných surovin „Cukr moučka“, „Cukr krystal“ a pod.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.5.11 Bilance hospodaření

Účelem této sestavy je poskytnout uživateli celkový přehled o hospodaření daného subjektu. Aby sestava informovala tím správným způsobem, musí nejprve obsluha nadefinovat prostřednictvím číselníku druhů pohybů, jak mají být sestavou chápány jednotlivé druhy pohybů. V kolonce nazvané „Náklady / výnosy“ v již zmíněném číselníku druhů pohybů je možné přes funkci „F2-oprav“ nastavit pomocí mezerníku buď výraz „Náklady“ nebo „Výnosy“, případně může kolonka zůstat prázdná. Kromě toho se v následujícím poli nastavuje kladné nebo záporné znaménko, které vyjadřuje, zda se má daný pohyb do nákladů (resp. výnosů) přičítat nebo naopak odečítat. V zásadě je možná dvojitá definice nákladů a výnosů. Buď pohlédneme na sklad z pohledu jednoduchého účetnictví (pak např. příjmemku je možné chápat jako „Náklad“) nebo z pohledu účetnictví podvojného („Náklad“ je až odepsaná surovina ze skladu např. pohybem „Spotřeba“). Požádejte autory programu, aby Vám v rámci úvodního zaškolení nastavili tu správnou variantu definice nákladů a výnosů.

Tak jako všechny předešlé sestavy i zde se uplatňuje výběr účetního období s možností omezení zpracování prostřednictvím položky „Do data“. Před vlastním započítáním zpracování je ještě možné zadat v samostatném okně další parametry, ovlivňující hospodaření firmy: „Náklady na energii“, „Náklady na mzdy“, „Ostatní náklady“, „Mimořádné výnosy“. Jedná se o údaje, které nemají se skladovým hospodářstvím přímou souvislost a je proto nutné je do sestavy zadávat tak říkajíc mimo systém. Jako „výnos“ se v sestavě se projeví automaticky také tržby z pokladen, zaznamenané prostřednictvím denních závěrek.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v probíhajícím účetním období, případně v období novějším. Pro získání stejné sestavy z předcházejících účetních období (uzavřených měsíční závěrkou), je nutné vyhledat sestavu stejného názvu v menu „Archiv skladů a kontrol. pásek“.

4.6 Přehledy z dokladů

Pod touto nabídkou jsou soustředěny sestavy, které získávají informace přímo ze skladových dokladů. V podstatě se jedná o přehledy dokladů za určité účetní období, které může být navíc omezeno datem pořízení dokladu.

Před spuštěním každé sestavy je tedy obsluha dotázána nejdříve na účetní období (toto lze měnit libovolně v rámci daného roku) a dále pak na počáteční a konečné datum. Po zadání nebo odsouhlasení účetního období se program sám snaží nalézt první vyhovující záznam. Pokud je nalezen, dosadí se jeho datum do počátečního data (kolonka „Od data“), čímž je obsluha informována o přesném začátku zadaného účetního období.

Konečné datum zůstává prázdné a obsluha jej může nebo nemusí vyplnit. Pokud konečné datum zůstane prázdné, bude sestava zpracovávat celé zadané účetní období.

Upozornění :

Počáteční datum, které je automaticky vyplněno programem ihned po zadání nebo odsouhlasení účetního období, se nedoporučuje měnit ! I kdyby ho totiž obsluha změnila, sestava by stejně udávala počáteční hodnoty vztažené k začátku nastaveného účetního období, nikdy však k počátečnímu datu změněnému obsluhou. Datový interval je povoleno uživateli měnit pouze formou zadání konečného data, které by mělo být menší, než poslední platné datum v daném měsíci. Jestliže obsluha ponechá konečné datum prázdné bude sestava zpracovávat všechny pohyby na skl. kartách pro dané účetní období, bez ohledu na jejich datum pořízení.

Z výše uvedeného plyne, že není vůbec na závadu bude-li mít např. doklad ve skladu účetní období 02/03 (tedy březen roku 2002), ale datum pořízení by bylo 12.04.2002. Pokud však má být takový doklad do sestavy započítán musí být kolonka „Do data“ buď prázdná nebo vyplněná právě datem 12.04.2002 (případně novějším).

Pokud si tedy nejsem jist daty pořízení jednotlivých dokladů v probíhajícím měsíci, je nejbezpečnější koncové datum vůbec nevyplňovat !

Dobrá zpráva : Sestavy umístěné v tomto oddíle dokáží pracovat i zpětně v rámci daného účetního roku. Není tedy nutné vyhledávat archiv skladů pro získání informací ze starších účetních období.

4.6.1 Doklady podle druhu a skladu

Obsluha nejprve vybere pomocí mezerníku (případně „shift+mezerník“) jeden nebo více druhů pohybů tak, aby se do sestavy dostaly pouze doklady s vybraným pohybem. Následuje dotaz, zda má sestava zpracovávat pouze jeden vybraný sklad nebo sklady všechny. Nakonec se objeví již důvěrně známé okénko s dotazem na účetní období a interval „Od data“, „Do data“. Účetní období může obsluha libovolně měnit (dopředu i dozadu), ovšem pouze v rámci daného úč. roku. Pro vyplnění kolonek „Od data“, „Do data“ platí stejná pravidla, jako již bylo popsáno u předchozích sestav. V podstatě má smysl vyplnit případně jen kolonku „Do data“ a to jen tehdy, požaduje-li obsluha zpracování informace právě jen k danému datu. Počáteční datum si

program určuje sám (je dáno datem zápisu prvního dokladu v daném úč. období).

Vlastní sestava je přehledem dokladů, tříděných podle druhů pohybů a čísel dokladů. Pro každý doklad je uvedena kromě jiných informací také jeho hodnota v nákupní a prodejní ceně.

4.6.2 Doklady podle data

Jde o velmi jednoduchý přehled dokladů pro vybrané účetní období a případně uvedený datový interval „Od data“, „Do data“. Účetní období může obsluha v rámci daného roku libovolně měnit (dopředu i dozadu). Pro vyplnění kolonek „Od data“, „Do data“ platí stejná pravidla, jako již bylo popsáno u předchozích sestav. V podstatě má smysl vyplnit případně jen kolonku „Do data“ a to jen tehdy, požaduje-li obsluha zpracování informace právě jen k danému datu. Počáteční datum si program určuje sám (je dáno datem zápisu prvního dokladu v daném úč. období).

Pro každý doklad je uvedena kromě jiných informací také jeho hodnota v nákupní a prodejní ceně.

4.6.3 Doklady podle dodavatelů

Obsluha nejprve vybere pomocí mezerníku (případně „shift+mezerník“) jeden nebo více druhů pohybů tak, aby se do sestavy dostaly pouze doklady s vybraným pohybem. (Nabízí se však jen ty pohyby, u kterých má smysl hovořit o dodavateli nebo odběrateli). Následuje obvyklý dotaz na účetní období a datový interval „Od data“, „Do data“. Kromě toho lze navíc vybrat z adresáře požadované dodavatele, takže sestava potom zpracuje pouze jejich doklady. (K případnému výběru více dodavatelů současně opět použijte klávesu „shift+mezerník“).

Účetní období může obsluha v rámci daného roku libovolně měnit (dopředu i dozadu). Pro vyplnění kolonek „Od data“, „Do data“ platí stejná pravidla, jako již bylo popsáno u předchozích sestav. V podstatě má smysl vyplnit případně jen kolonku „Do data“ a to jen tehdy, požaduje-li obsluha zpracování informace právě jen k danému datu. Počáteční datum si program určuje sám (je dáno datem zápisu prvního dokladu v daném úč. období).

Vlastní sestava je tříděna podle vybraných dodavatelů a v rámci daného dodavatele pak podle čísel dokladů. Pro každý doklad je uvedena kromě jiných informací také jeho hodnota v nákupní a prodejní ceně.

4.6.4 Převody mezi sklady

Jde o sestavu, která se zabývá pouze převodkami, případně bouracími listy a snaží se finančně vyjádřit hodnoty převodů mezi sklady. Opět je nutno zadat především účetní období, pro které má sestava pracovat a případně

doplnit datový interval „Od data“, „Do data“. Způsob zpracování sestavy lze zvolit buď „Detailně“ nebo „Suma za sklady“. V režimu „Detailně“ funguje sestava tak, že vypisuje jednotlivé doklady, zatímco v druhém režimu jde již jen o rekapitulaci v rámci daného skladu.

Účetní období může obsluha v rámci daného roku libovolně měnit (dopředu i dozadu). Pro vyplnění kolonek „Od data“, „Do data“ platí stejná pravidla, jako již bylo popsáno u předchozích sestav. V podstatě má smysl vyplnit případně jen kolonku „Do data“ a to jen tehdy, požaduje-li obsluha zpracování informace právě jen k danému datu. Počáteční datum si program určuje sám (je dáno datem zápisu prvního dokladu v daném úč. období).

Je možné zjednodušeně říci, že pokud jsou rozdíly v hodnotách převodů mezi jednotlivými sklady nulové, pak je z hlediska fungování převodů a bouracích listů vše v nejlepším pořádku.

4.6.5 DPH ze skladů

Tato sestava spočítá pro dané účetní období a pro vybrané druhy pohybů hodnotu DPH. Obsluha nejprve vybere pomocí mezerníku (případně „shift+mezerník“) jeden nebo více druhů pohybů tak, aby se do sestavy dostaly pouze doklady s vybraným pohybem. Dále se opět zadává účetní období, pro které má sestava pracovat a případně lze doplnit datový interval „Od data“, „Do data“. Způsob zpracování sestavy lze zvolit buď „Detailně“ nebo „Rekapitulace“. V režimu „Detailně“ funguje sestava tak, že vypisuje jednotlivé doklady, zatímco v druhém režimu jde již jen o rekapitulaci v rámci daných druhů pohybů a hladin DPH.

Účetní období může obsluha v rámci daného roku libovolně měnit (dopředu i dozadu). Pro vyplnění kolonek „Od data“, „Do data“ platí stejná pravidla, jako již bylo popsáno u předchozích sestav. V podstatě má smysl vyplnit případně jen kolonku „Do data“ a to jen tehdy, požaduje-li obsluha zpracování informace právě jen k danému datu. Počáteční datum si program určuje sám (je dáno datem zápisu prvního dokladu v daném úč. období).

4.7 Archiv skladů a kontrolních pásek

Než se pustíme do popisu této funkce, bude nutné si nejdříve objasnit způsob práce měsíční závěrky, která je jinak detailně popsána v kap. „Měsíční závěrka“. Úkolem měsíční závěrky je přepis stávajících hodnot na skladových kartách do kolonek „Počát. stav“, „Počát. cena“ a dále pak vynulování kolonek „Příjem“, „Výdej“, „Dotížení“, „Likvidace“, „Převod“, „Spotřeba“, „Bourací list“, „Prodejka“ na skl. kartách, jakož i výmaz všech pohybů, které byly na skladových kartách provedeny od předešlé měsíční závěrky. Tyto pohyby budou v rámci měs. závěrky přeneseny do archivního adresáře s názvem měsíce, který se právě uzavírá.

Pokud má obsluha potřebu zpětně prohlížet skladové karty a jejich pohyby pro měsíc, který již byl uzavřen měsíční závěrkou, může tak učinit právě v „Archivu skladů a kontrol pásek“. Nejprve je nutné vybrat patřičný měsíc, ve kterém se chceme pohybovat. K výběru se ovšem nabízí pouze ty měsíce, ve kterých již archivace proběhla a je tedy co prohlížet.

Archiv skladů umí poskytnout k prohlednutí také data z minulých let. K tomu slouží funkce "Výběr roku". Následně se opět musí pro daný rok vybrat k prohlížení konkrétní měsíc.

4.7.1 Výběr měsíce, výběr roku

Operace slouží k vyznačení měsíce za účelem přístupu k dalším funkcím, které jsou v archivu skladů k dispozici. Po zdárně provedeném výběru se název daného měsíce objeví zvýrazněným písmem přímo v této nabídce, bezprostředně za textem "Výběr měsíce".

Poznámka :

Pokud chceme prohlížet údaje z již uplynulých let, musíme před výběrem měsíce uskutečnit nejprve funkci "výběr roku" !

4.7.2 Protokol archivace

Informuje o tom, kdy byla provedena měsíční závěrka pro daný měsíc, jaký byl poslední skladový doklad, který byl v tu chvíli zapsán a kolik bylo místa na disku počítače.

4.7.3 Skladové karty

V této funkci lze prohlížet seznam skladových karet pro vybraný sklad a pro vybraný archivní měsíc. Ovládání a význam jednotlivých položek je stejný, jako u skladových karet v aktuálním účetním období.

Čti také: 4.2. Skladové karty

4.7.4 Tiskové sestavy

Poskytují možnost vytisknout zpětně z archivního adresáře všechny skladové sestavy, které se vyskytují ve funkcích „Inventury“ a „Tisky, prohlížení“.

4.7.4.1 Skladové karty

Po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Účelem této sestavy je informovat obsluhu o stavu skladových karet, včetně jednotlivých pohybů v daném účetním období. Dozvíte se tedy jakou počáteční hodnotu a stav surovina měla, pak následuje přehled jednotl. pohybů, až po zůstatek (zůstatek je vždy napočítán v závislosti na údajích, zadaných obsluhou v kolonce „Do data“).

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.2 Podklad pro inventuru v NC

Stejně jako u předchozí sestavy i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotl. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Účelem této sestavy je informovat obsluhu o zůstatku jednotl. skladových karet. Volné místo v pravé části sestavy poskytuje uživateli možnost poznamenávat si aktuální stavy při provádění fyzické inventury.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.3 Podklad pro inventuru v NC a PC

Stejně jako u předchozí sestavy i zde se po výběru příslušného skladu objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotliv. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Tato sestava poskytuje informaci o hodnotě zboží v nákupní i prodejní ceně a samozřejmě o zůstatku jednotliv. skladových karet.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.4 Inventurní soupis

Opět i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotliv. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Tato sestava poskytuje pro jednotlivé suroviny informaci o počátečním stavu (v měrné jednotce a v nákupní ceně) a konečném zůstatku (opět v nákupní ceně a v měrné jednotce). Dále je zde rovněž uvedena průměrná nákupní cena suroviny za měrnou jednotku.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.5 Výpis skladu v NC, PC

Opět jako u předchozích sestav i zde se po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava napočítávat zůstatky (kolonka „Do data“). Následuje výběr třídění sestavy (podle názvu nebo čísla zboží) až konečně poslední parametr nazvaný „Výběr jednotliv. položek“ umožňuje vybrat do sestavy jen určité zboží.

Tato sestava poskytuje informaci o počáteční hodnotě surovin v měrné jednotce, následují kolonky „VSTUP“ a „VYSTUP“, kde jsou vyjádřeny všechny kladné resp. záporné pohyby s danou surovinou v nastaveném účetním období a dále je uveden momentální zůstatek (vztažený ke koncovému datu). Ten je udáván nejen v měrných jednotkách, ale i v baleních (viz. pojem „Obsah balení“ při tvorbě skl. dokladů). Navíc je uvedena informace o hodnotě zboží v nákupní („NC“) a prodejní („PC“) ceně.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.6 Deník skladu v NC, PC

Po výběru příslušného skladu se objeví další dotazovací okénko, kde se odsouhlasí účetní období (nelze ho měnit) a je dále možnost určit si koncové datum, do kterého má sestava provádět výpis informací (kolonka „Do data“). Následuje výběr nákupní nebo prodejní ceny (přepíná se pomocí mezerníku nebo pomocí poč. písmen „N“-nákupní, „P“-prodejní. Závěrečný parametr nazvaný „Způsob zpracování“ umožňuje nastavit pomocí mezerníku dvě možnosti : „Detailně“ nebo „Suma za druhy zboží“.

Tato sestava zpracovává informace z jednotlivých skladových dokladů (které vyhovují účetnímu období, případně datovému intervalu) a poskytuje přehled o pohybech za jednotlivé druhy zboží (viz. menu „Knihovny-Druhy zboží“). Chronologii sestavy udává pořadí zápisu dokladů. Výpis pohybů jednotlivých druhů zboží je pak uváděn buď detailně nebo pouze sumou za druh zboží (viz. parametr "Způsob zpracování").

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, která odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.7 Suma za sklady

Jedná se o velmi jednoduchý finanční přehled o toku peněz na

jednotlivých skladech. Každý sklad je veden na samostatném řádku a je pro něj uvedena počáteční hodnota pro dané účetní období, celková hodnota zboží na sklad vstupující a ze skladu vystupující. Poslední sloupec pak obsahuje z toho plynoucí hodnotu zůstatku. Sestava opět pracuje pro vybrané účetní období a může být omezena vyplněním kolonky „Do data“.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.8 Realizace skladu dle typu pohybu

Tato sestava se zabývá finančním vyjádřením jednotlivých pohybů na skladových kartách. Pohyby jsou součtovány podle položky „typ pohybu“ (viz. Knihovny-druhy pohybů). Nejprve vyberete, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady a pak odsouhlasíte v dalším okénku, pro jaké účetní období sestava funguje, případně lze opět zpracování omezit zadáním kolonky "Do data", jak již bylo popsáno u předchozích sestav.

Pro každý vybraný sklad vysoučtuje sestava jednotlivé typy pohybů a nechybí zde ani údaj o počáteční a koncové hodnotě skladu. Vše se údajá v nákupních cenách. Typy pohybů rozumíme : „přijem“, „výdej“, „převod“, „dotížení“, „likvidace“, „spotřeba“, „poč. stav“, „bourací list“, „náhradní prodej“.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.9 Realizace skladu dle druhu pohybu

Tato sestava se zabývá finančním vyjádřením jednotlivých pohybů na skladových kartách. Pohyby jsou součtovány podle položky „druh pohybu“ (viz. Knihovny-druhy pohybů). Nejprve vyberete, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady a pak odsouhlasíte v dalším okénku, pro jaké účetní období sestava funguje, případně lze opět zpracování omezit zadáním kolonky "Do data", jak již bylo popsáno u předchozích sestav. Při výběru varianty „Za všechny sklady“, je možné vybrat navíc způsob zpracování „Detailně“ nebo „Suma za sklady“.

Pro každý vybraný sklad vysoučtuje sestava jednotlivé druhy pohybů a nechybí zde ani údaj o počáteční a koncové hodnotě skladu. Vše se udává v nákupních cenách. Druhy pohybů jsou obsaženy v číselníku druhů pohybů (viz. Knihovny-druhy pohybů). Popisovaná sestava je jedna ze stěžejních sestav a je určena pro účetní zpracování pohybů na skladech.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.10 Realizace skladu dle druhu pohybu a zboží

Tato sestava je třetí variantou realizačních sestav. Obsluha zde především vybírá, které druhy pohybů ji zajímají. Z nabídky druhů pohybů lze vybrat i více pohybů současně a to pomocí kláves "shift+mezerník". Následuje dotaz, zda má sestava pracovat pro jeden vybraný sklad nebo pro všechny sklady. Ve třetím okně se pak odsouhlasí přednastavené účetní období, případně se upřesní interval „Od data“, „Do data“. Je zde i možnost výběru třídění sestavy, buď podle „Čísla surovin“ nebo podle „Druhů zboží“. Pro variantu zpracování "Za všechny sklady" se rovněž vybírá způsob zpracování „Detailně“ nebo „Suma za sklady“. Kromě toho se dá provádět výběr jednotlivých položek (surovin nebo druhů zboží), které má sestava zpracovávat (opět se uplatňují klávesy "shift+mezerník" při současném výběru více položek).

Tato sestava je vhodná pro účetní kontrolu pohybů určitých vytipovaných komodit na skladech. Snadno např. můžete zjistit, jaká byla v daném úč. období hodnota nákupu pro druh zboží „Mouky“ nebo hodnota spotřebovaných surovin „Cukr moučka“, „Cukr krystal“ a pod.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.4.11 Bilance hospodaření

Účelem této sestavy je poskytnout uživateli celkový přehled o hospodaření daného subjektu. Aby sestava informovala tím správným způsobem, musí

nejprve obsluha nadefinovat prostřednictvím číselníku druhů pohybů, jak mají být sestavou chápány jednotlivé druhy pohybů. V kolonce nazvané „Náklady / výnosy“ v již zmíněném číselníku druhů pohybů je možné přes funkci „F2-oprav“ nastavit pomocí mezerníku buď výraz „Náklady“ nebo „Výnosy“, případně může kolonka zůstat prázdná. Kromě toho se v následujícím poli nastavuje kladné nebo záporné znaménko, které vyjadřuje, zda se má daný pohyb do nákladů (resp. výnosů) přičítat nebo naopak odečítat. V zásadě je možná dvojitá definice nákladů a výnosů. Buď pohlížíme na sklad z pohledu jednoduchého účetnictví (pak např. příjemku je možné chápat jako „Náklad“) nebo z pohledu účetnictví podvojného („Náklad“ je až odepsaná surovina ze skladu např. pohybem „Spotřeba“). Požádejte autory programu, aby Vám v rámci úvodního zaškolení nastavili tu správnou variantu definice nákladů a výnosů.

Tak jako u všech předešlých sestav i zde figuruje položka účetní období, která je přednastavená podle zvoleného archivního měsíce. Zpracování je možné také omezit prostřednictvím položky „Do data“. Před vlastním započítáním zpracování je ještě možné zadat v samostatném okně další parametry, ovlivňující hospodaření firmy: „Náklady na energii“, „Náklady na mzdy“, „Ostatní náklady“, „Mimořádné výnosy“. Jedná se o údaje, které nemají se skladovým hospodářstvím přímou souvislost a je proto nutné je do sestavy zadávat tak říkajíc mimo systém. Jako „výnos“ se v sestavě se projeví automaticky také tržby z pokladen, zaznamenané prostřednictvím denních závěrek.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

4.7.5 Přehled korekcí

Tato funkce poskytuje v rámci přednastaveného účetního období přehled o korekcích, které byly provedeny. Z tabulky je možné se dočíst kdo korekci prováděl, kdy to bylo a s jakým výsledkem. Pro každou korekci lze znovu vytisknout tzv. „protokol o provedené korekci“ (pomocí klávesy „F7“), kde je detailně po jednotlivých surovinách uvedeno, jaký stav dané položky byl před korekcí, kolik se korigovalo, jakým způsobem a konečný stav po provedené korekci. Ve spodní části této sestavy se také dozvíte finanční vyjádření pro jednotlivé korekční pohyby a jsou zde také uvedeny čísla dokladů, které byly v rámci provádění dané korekce vytvořeny.

Upozornění :

Popisovaná sestava je schopna pracovat pouze v přednastaveném účetním

období, které odpovídá vybranému archivnímu měsíci. Pokud chcete, aby sestava zpracovala spolehlivě všechny údaje pro dané účetní období, ponechte kolonku „Do data“ prázdnou.

Čti také: 4.4.3. Korekce stavu na skladu

4.7.6 Archiv kontrolní pásky

Je to soubor, ve kterém jsou pro dané archivní účetní období uloženy informace o dění na pokladnách. Každá operace, která se na kase vykonala, byla zaznamenána do kontrolní pásky formou samostatného řádku. Je zde přesně zaznamenáno o jakou operaci se jednalo, datum a čas vykonání operace, číslo kasy a číslo obsluhy. Pokud se operace týkala nějakého konkrétního účtu, je zapsáno rovněž jeho číslo, spolu s číslem pořadovým. (Číslo účtu určuje číšník, pořadové číslo účtu ovládá pokladní systém sám). Detailní informace k danému záznamu je možné získat z přídatného okna, umístěného v pravé dolní části obrazovky. Přes klávesu „F7“ jsou přístupné sestavy, pracující na základě informací získaných z kontrolní pásky. Funkce „F11-filtr“ dovoluje vybrat z celé kontrolní pásky jen ty záznamy, které vyhovují zadaným podmínkám. Klávesou „F10“ nebo „Escape“ zařídím ukončení práce s popisovanou funkcí.

Čti také: 7.3.3. Aktuální kontrolní páska, 7.5. Kumulovaná kontrolní páska

4.7.7 Obnova dat po výpadku

Provádí revizi a případnou nápravu datových souborů vybraného archivního adresáře. Funkci použijte v případě, že máte pochybnosti o správné činnosti „archivu skladů a kontrol. pásek“. Pokud funkce prohlédne všechny soubory a nenahlásí žádný problém, můžete si být jisti, že datové soubory jsou z hlediska čitelnosti v naprostém pořádku. Pokud by se během kontroly vyskytl problém, bude ho program signalizovat hlášením o chybě. Pak raději zavolejte autory programu a konzultujte nastalou situaci s nimi.

4.7.8 Archivace

Funkce umožňuje zálohovat data obsažená v archivu skladů a kontrol. pásek. Každé archivní účetní období se zálohuje samostatně. Zálohování se

může směřovat buď na pevný disk nebo na disketu. Před vlastním provedením zálohy, nabídne program cestu k archivaci s obecným názvem archivního souboru „REST [RRMM]“, kde písmena „[RRMM]“ nahradí účetní období ve tvaru „[rok rok měsíc měsíc]“. Toto obecné jméno lze podle potřeby změnit. Název souboru však nesmí obsahovat žádnou příponu ! Pokud po zadání jména záložního souboru a jeho odklepnutí klávesou „Enter“ program zjistí, že na zadaném místě (na disku nebo disketě) již udaný záložní soubor existuje, upozorní na tuto skutečnost obsluhu a zeptá se, jestli má daný soubor přepsat novým. Jestliže nebudeme s přepsáním souhlasit, vrátí nás program zpět do okénka se zadáváním cesty a jména archivního souboru. Zde můžeme buď nastavené jméno zálohy (nebo celou cestu) změnit a znovu se pokusit archivaci provést nebo můžeme pomocí klávesy „Escape“ celou operaci přerušit, bez provedení zálohy.

4.7.9 Obnova arch. dat

Jedná se o opačnou funkci k výše popsané operaci „Archivace“. „Obnova archivních dat“ slouží tedy k případnému zpětnému rozbalení zálohy archivu skladů z disku nebo diskety a k jejímu překopírování zpět do platných archivních souborů. Tuto funkci smí provádět pouze obsluha s právy manažera, protože její ukvapené vykonání může mít katastrofální následky. Raději se vždy před provedením této funkce poradte s pracovníky firmy Široko, aby nedošlo ke zcela zbytečné ztrátě aktuálních dat !

4.8 Generace převodních souborů

Funkce umožňuje generovat pro vybrané účetní období (i zpětně), kumulovanou nebo nekumulovanou verzi převodního souboru ze skladového hospodářství, pro zpracování v účetnictví. Aby generace mohla fungovat, je potřeba nejprve předdefinovat účty ve funkcích „Knihovny-sklady“ a „Knihovny-druhy pohybů“.

Čti také: 3.2. Sklady, 3.4. Druhy pohybů

5 POKLADNA

Toto menu je v rámci programu RESTIS nutno chápat pouze jako doplňkové. Jedná se o běžný pokladní deník, který eviduje finanční příjmy a výdaje. Svým zaměřením spadá již spíše do problematiky účetnictví, ale často pomáhá jako podpůrná funkce pro evidenci příručních pokladen, umístěných přímo na provoze.

Aby bylo možno pokladní deník vůbec používat, musí být v menu „Knihovny-Rastry pokladny“ nejdříve nadefinován alespoň jeden příjmový a jeden výdajový rastr. Způsob zadání rastrů je následující :

- [písmeno]+[číslo]+ [číslo]
[písmeno]..... „ I “ ... příjem do pokladny
- [číslo]+[číslo] „ O “ ... výdej z pokladny
- [číslo]+[číslo] dvouciferné pořadové číslo rastru
(dovolené hodnoty 01 až 99)

5.1 Položky pokladny

Zde se vytvářejí a dále uchovávají pokladní doklady. Zadání nového dokladu se děje přes klávesu „F3“. Nejdříve je potřeba vybrat druh dokladu (lze si napovědět klávesou „F1“, přičemž jednotlivé druhy pokladních dokladů je nutné nejdříve nadefinovat v menu „Knihovny-Rastry pokladny“). Pak pokračujeme vyplňováním dalších položek s následujícím významem :

- „Datum vystavení dokladu“...nabízí se aktuální datum, lze však upravit dle potřeby.
- „Účetní období“ ... aktuální, probíhající účetní období, které lze v případě potřeby za dodržení určitých pravidel i změnit.
- „Základ 5.0%“ ... zadává se hodnota pro základ 5% DPH.
- „DPH 5.0%“ ... zadává se (nebo se sama spočítá) hodnota 5% DPH.
- „Základ 22.0%“ ... zadává se hodnota pro základ 22% DPH.
- „DPH 22.0%“ ... zadává se (nebo se sama spočítá) hodnota 22% DPH.
- „Obaly“ ... hodnota obalů
- „Osvobozeno“ ... hodnota zboží osvobozeného od daně
- „Bez daně“ ... hodnota zboží bez daně
- „Celková částka“ ... součet všech finančních hodnot na dokladu. V případě, že je částka rovna nule, dojde k automatickému výpočtu a dosazení celkové hodnoty. Jestliže již pole „Celk. částka“

nějakou hodnotu obsahuje, k výpočtu nedojde, pouze se zobrazí upozornění, že součet hodnot nesouhlasí s celkovou částkou. Opětovný součet lze vyvolat pomocí klávesy „F8“, bliká-li kurzor na poli „Celková částka“.

- „**Středisko**“ ... doplňková informace o středisku
- „**Zakázka**“ ... doplňková informace o zakázce
- „**IČO**“ ... IČO dodavatele (případně odběratele). Pokud se vyskytne více dodavatelů se stejným IČO, nabídnou se k výběru.
- „**Dodavatel**“ ... číslo dodavatele, které mu bylo přiděleno při zápisu do adresáře dodavatelů (viz. „Knihovny-Dodavatelé“). Lze také použít nápovědu „F1“.
- „**Popis**“ ... vyplní se automaticky názvem rastru, obsah je možné později upravit.
- „**Od koho/komu**“ ... vyplní se názvem dodavatele, dá se však změnit

Posledním stisknutím klávesy „Enter“ na kolonce „Od koho/komu“, dojde k zápisu dokladu a k přidělení jeho čísla. Program ihned nabízí další doklad k vyplnění. Pokud již nechci další doklad přidávat, stačí stisknout klávesu „Escape“.

Poznámka :

Výše popsané kolonky „Základ“ a „DPH“, fungují „obousměrně“. Pokud zadám základ, spočítá se mi automaticky DPH a naopak, zadám-li DPH, spočítá se základ. Pozor, výpočet proběhne pouze tehdy, jestliže jsou obě kolonky (základ i DPH) před zadáváním nulové !

Jestliže je potřeba předchozí špatné zadání vynulovat, lze použít klávesu „F8“, přičemž kurzor musí blikat na poli „Základ“ nebo „DPH“.

Pro kolonky „Základ“ a „DPH“ lze rovněž použít funkci „F5-přepočítání DPH“. Tato funkce dovede součtovat více částek s daní (např. z paragonů) a pak celkovou sumu zpětně rozdělit na základ daně a DPH. Záleží na tom, spouštím-li funkci „F5“ při pozici kurzoru na položkách „Základ 5%“, „DPH 5%“ nebo na položkách „Základ 22%“, „DPH 22%“.

Příklad :

Potřebuji sečíst několik paragonů z drobného nákupu a zapsat vše jedním výdajovým dokladem, přičemž se jedná o nákup s 22% DPH. To znamená, že musím dostat kurzor během zadávání dokladu až na kolonku „Základ 22%“ nebo „DPH 22%“. Pak stisknu klávesu „F5“. Objeví se okénko s dvěma položkami : „Celková cena s DPH“ a pod ní kolonka „Připočítej částku“. Do spodní kolonky budeme postupně zapisovat jednotlivé utracené částky z paragonů a každou samozřejmě odklepeme klávesou „Enter“. Každá zadaná částka se ihned přičte do horního údaje. Jestliže na závěr klepneme do klávesy „Enter“ bez zadání částky, dojde k rozpočítání a následnému přenesení hodnot do kolonek „Základ 22%“ a „DPH 22%“.

5.2 Pokladní deník

Na základě zapsaných pokladních dokladů lze vytvořit posléze sestavu nazvanou „Pokladní deník“. Sestavu vybíráme vždy pro určité účetní období (lze zadávat i zpětně) a mohu ji dále omezit vybráním pouze určitého rastru. Rovněž lze omezit zpracováváný interval zadáním kolonek „Od data“, „Do data“.

Pozor !

Počáteční datum (kolonka „Od data“) by se neměla měnit. Program si tento údaj nastaví sám a dané datum pak odpovídá prvnímu dokladu v zadaném účetním období. Počátek v pokladním deníku bude vždy vztažen k tomuto datu, i když ho obsluha změní ! Smysl má tedy měnit pouze koncové datum pro dané období (kolonka „Do data“).

5.3 Součet podle rastrů

Jedná se o sestavu, která za vybrané účetní období vysoučtuje jednotlivé použité pokladní rastry. Jediným parametrem, který se dá přes spuštění sestavy ovlivnit, je účetní období. To lze v daném případě nastavovat i dozadu.

5.4 Vyúčtování příjmů a výdajů

Další sestava, která pracuje s pokladními doklady. Umožňuje pro zvolené účetní období a případný datový interval, získat samostatný přehled příjmových nebo výdajových dokladů. Doklady jsou v sestavě řazeny vždy chronologicky, tedy podle jejich čísel.

5.5 DPH z pokladny

Tato funkce poskytuje informaci o DPH z pokladních dokladů. Opět volíme účetní období (může být zadáno i dozadu) a případný datový interval. Lze získat buď detailní sestavu, kde jsou uvedeny jednotlivé pokladní doklady nebo pouze rekapitulaci, která obsahuje už jen vysoučtované hodnoty DPH příjmových a výdajových dokladů.

5.6 Generace převodních souborů

Na základě předem provedené definice účtů pro jednotlivé rastry (viz. menu „Knihovny-Rastry pokladny“), lze obdržet pro zadané účetní období kumulovanou nebo nekumulovanou verzi sestavy pro převod do účetnictví.

6 PROVOZ

Pod tímto souhrnným názvem se skrývají veškeré funkce, které mají nějakou spojitost s ceníkem zboží, kalkulacemi nebo prodejními kódy (pokrmý).

6.1 Ceník zboží

Jak již bylo dříve řečeno, je ceník zboží seznamem všech surovin, které se mohou v programu používat. Každá surovina má své šestimístné číslo, kterým je jednoznačně určena. V levé části okna jsou ve sloupci pod sebou zobrazeny názvy již existujících surovin a v pravé části okna pak vidíme další informace k dané surovině:

- **„Cena nákupní“** ... průměrná nákupní cena dané suroviny (bez DPH). Je to vlastně průměr průměrných cen dané suroviny na jednotl. skladech.
- **„Cena kalkulační“** ... je to cena, prostřednictvím které se dále počítají kalk. ceny pokrmů a kalkulací. Hodnota kalk. ceny závisí na parametru „kalkulační index“ v menu „Konfigurace uživatele“. Pokud není „kalk. index“ vyplněn, je hodnota kalk. ceny shodná s cenou nákupní.
- **„Cena uživatelská“** ... pomocí této položky lze odhadovat kalkulační ceny pokrmů v závislosti na náhlých změnách nákupních cen určitých surovin, aniž bychom zasahovali do stavu zásob na skladech. Uživatel si prostě do této kolonky u určených

surovin nastaví novou nákupní cenu, kterou v nejbližším období očekává na trhu. Z těchto hodnot pak program spočítá tzv. uživatelskou cenu celé kalkulace (Viz. kap. „Kalkulace“). Cena uživatelská neovlivňuje žádným způsobem cenu nákupní nebo kalkulační. Uživatel si naopak může porovnáním kalkulační a uživatelské ceny zjistit, jestli nebude potřeba daný pokrm zdražit.

- **„Měrná jednotka“** ... udává, v jaké měrné jednotce evidujeme danou surovinu. (Viz. kap. „Měrné jednotky“).
- **„Druh zboží“** ... je dán již při zápisu nové suroviny do ceníku. V té chvíli je totiž obsluha vyzvána k výběru některého z definovaných druhů zboží. Do tohoto druhu zboží pak náleží nově zapisovaná surovina (Viz. kap. „Druhy zboží“).
- **„Ztráta opracováním“**... umožňuje vyjádřit v procentech ztrátu, která vzniká např. očištěním dané suroviny. Pokud má daná surovina ztrátu opracováním zadanou, dojde při jejím použití v kalkulacích k automatickému výpočtu hodnoty čisté hmotnosti. (Viz. kap. (Kalkulace“).
- **„Poslední nákup“** ... informuje o tom, za jakou cenu byl proveden poslední nákup dané suroviny.
- **„ze dne“** ... informuje o tom, kdy byl proveden poslední nákup dané suroviny.
- **„DPH nákup“** ... určuje hodnotu DPH při nákupu
- **„Finanční položka“**... pro normální zboží platí zadání „Ne“. Pouze v případě, jde-li o tzv. finanční položku, která neodpovídá žádné skutečné surovině na skladu, vyplníme Ano“. Je dobré mít v ceníku alespoň jednu finanční položku, pomocí které dochází k automatickému vyrovnávání cenových odchylek, které jsou důsledkem průměrování nákupních cen na skladu. (Viz. kap. „Sklady“).
- **„Množství“** ... informuje o celkovém množství dané suroviny na všech skladech. Pokud bychom chtěli vidět stavy na jednotlivých skladech, můžeme použít funkci „F9- stavy“.

Klávesou „F2-oprava“ lze opravit název suroviny, její měrnou jednotku, ztrátu opracováním, procento DPH a také kolonku „finanční položka“.

Pozor !

Jestliže budu provádět změnu měrné jednotky (např. z kilogramu na kusy), musím počítat s tím, že bude potřeba provést opravu stavu na skladové kartě !

Klávesa „F3-přidání“ slouží k zadávání nové suroviny do ceníku. Nejprve musí obsluha vybrat druh zboží, který nejvíc odpovídá nově zadávané surovině. Podle vybraného druhu zboží je pak generováno i nové číslo suroviny (první tři cifry vždy odpovídají danému druhu zboží, zbývající tři cifry jsou pořadovým číslem v dané skupině). Obsluha je postupně během zadávání nové suroviny dotázána na potřebné údaje, které musí být u nově zadávané suroviny vyplněny. Každý údaj musí být samozřejmě odeslán pomocí klávesy „Enter“. Pozor, jestliže obsluha během zadávání údajů u nové suroviny stiskne klávesu „Escape“, nová surovina se do ceníku vůbec nezapíše !

Každá surovina může mít nastavenou pro každý sklad určitou „prodejní cenu“ a to pomocí funkce „F4-prodejní ceny“. Jde o to, aby se dal libovolný doklad ve skladu tisknout nejen v nákupní ceně, ale i ve zmíněné ceně prodejní. Použití může být při prodeji zboží ze skladu na fakturu nebo při úhradě manka na skladu zodpovědnou osobou. Prodejní cena se může do ceníku dostat také prostřednictvím zadání dokladu ve skladech (viz. kap. „Doklady“). Při zápisu prodejní ceny se vždy nabízí nový záznam a to tak dlouho, dokud nepřeručíme přidávání klávesou „Escape“. Další stisknutí klávesy „Escape“ nebo klávesy „F10“, nás vrací do základního okna ceníku.

Ke každé surovině lze také nadefinovat libovolný počet surovin náhradních. Děje se tak pomocí funkce „F6-náhrady“. Tyto náhradní suroviny se uplatní v případě, že původní suroviny bude na skladu nedostatek (detailní popis problému nalezne čtenář v kap. „Chyby v D.U.“). Návrat z funkce „F6“ je stejný jako v předchozím případě. Nedříve klávesou „Escape“ přeručíme přidávání nového záznamu a pomocí opětovného stisknutí klávesy „Escape“ nebo „F10“ vyskočíme zpět do základního okna ceníku.

Klávesou „F7-tisk“ lze vytisknout celý seznam zboží a to buď setříděný abecedně, nebo podle čísla zboží. Jestliže se daná surovina dosud nevyskytuje na skladu (je zapsána v ceníku, ale nemá zatím skladovou kartu), lze ji z ceníku vymazat pomocí klávesy „F8-vymaz“. Před vlastním výmazem se však provádí řada kontrol na existenci dané suroviny v kalkulacích nebo pokrmech. Obsluha je o výsledku kontrol informována a může se včas rozhodnout zda bude chtít funkci výmazu přerušit.

Funkce „F9-stavy“ dovoluje zjistit stav suroviny na jednotlivých skladech. Funkce „F11-filtr“ umožňuje nastavit vyhledávací filtr pro snadnější vyhledání požadované suroviny. Zatímco běžné vyhledávání přes klávesu „F1“ funguje pouze na principu shodnosti počátečních písmen, ve funkci „F11-filtr“ lze zadat do kolonky „Název zboží“ libovolnou sekvenci písmen o nichž víme, že se v názvu suroviny někde vyskytují. (Nemusí to být vůbec na začátku názvu).

Současně je možné ve filtru zadat i podmínky do dalších kolonek :

- „Měrná jednotka“
- „Druh zboží“
- „DPH“

Všechny údaje zapsané do filtru se berou v úvahu současně. Filtr ukáže tedy jen ty suroviny, které vyhoví všem současně zadaným podmínkám.

Čti také: 6.2. Kalkulace, 6.3. Pokrmy

6.2 Kalkulace

Funkce dovoluje vytvářet a opravovat libovolné množství státních nebo vlastních receptur a to právě pomocí jednotlivých surovin, definovaných v ceníku. Základní okno je rozděleno do tří hlavních částí. Vlevo je umístěn svislý sloupec, ve kterém je přehled čísel jednotlivých kalkulací. Každé číslo přitom začíná písmenem "K".

Dále je tu hlavička kalkulace, která se nachází v horní části okna a podává základní informace o právě prohlížené kalkulaci. Obsahuje následující položky:

- „**Název**“ ... vyplní se název kalkulace
- „**Počet porcí**“ ... udává se, na kolik porcí se daná kalkulace vytváří
- „**Hm**“ ... kolonka pro nastavení váhové varianty, může obsahovat jednou ze tří hodnot :

- „**V**“ ... vytváří se pouze velká porce
- „**M**“ ... vytváří se pouze malá porce
- „ “ ... vytváří se velká i malá porce

V závislosti na vyplnění údaje „Hm“ lze pak zadávat buď informace pro velkou porci nebo pro malou porci, případně pro porce obě.

- „**Hmotnost porce malá / velká**“... udává velikost hmotnosti porce (vyplňuje se automaticky)
- „**Hmotnost masa malá / velká**“... udává hmotnost masa v gramech pro zadaný počet porcí

- **„Hmotnost ztrát malá / velká“**... udává v gramech hmotnost celkových ztrát pro danou kalkulaci, které jsou důsledkem tepelného zpracování surovin
- **„Čistá hmot. malá / velká“** ... udává čistou váhu v gramech na udaný počet porcí (počítá se automaticky)
- **„Cena porce malá / velká“** ... je to kalkulační cena jedné porce (počítá se automaticky)

Třetí část informací je obsažena ve funkci „F4-suroviny“, kde se uživatel dozví, z jakých surovin je daná kalkulace složena. Po stisku klávesy „F4“ se ve spodní části obrazovky objeví okénko se seznamem surovin.

Význam jednotlivých polí je následující :

- **„Číslo suroviny“** ... je to číslo, pod kterým je surovina evidována v ceníku.
- **„Název suroviny“** ... název suroviny z ceníku
- **„KsMa“** ... kusy pro malou porci (kolonka je přístupná pouze tehdy, jestliže má daná surovina měrnou jednotku 1.0 J, tedy 1 kus).
- **„KsVe“** ... kusy pro velkou porci (kolonka je přístupná pouze tehdy, jestliže má daná surovina měrnou jednotku 1.0 J, tedy 1 kus).
- **„HmoHrMa“** ... hmotnost hrubá pro malou porci
- **„HmoCiMa“** ... hmotnost čistá pro malou porci
- **„HmoHrVe“** ... hmotnost hrubá pro velkou porci
- **„HmoCiVe“** ... hmotnost čistá pro velkou porci
- **„Cena malá“** ... nákupní cena suroviny pro malou porci
- **„Cena velká“** ... nákupní cena suroviny pro velkou porci

Mezi hrubou a čistou hmotností může být samozřejmě rozdíl. V tom případě jde o ztrátu, která je důsledkem očištění nebo jiného opracování suroviny. Ve spodní části okénka jsou viditelné momentální hodnoty gramáží pro velkou a malou porci.

Jestliže je nějaká surovina použita v kalkulaci, ale její kalkulační cena je nulová (nebyla dosud nakoupena na sklad), pak se tato nulová cena zvýrazní červeným pozadím. Jde o varování, že cena kalkulovaného jídla, jak je uvedena v hlavičce kalkulace, není ještě kompletní, protože schází započítat právě suroviny takto označené.

Popišme si nyní postup při tvorbě nové kalkulace :

1. Úderem klávesy „Enter“ na menu „Kalkulace“ (případně kliknutím myši) se octneme ve výše popsaném okénku se základním seznamem kalkulací.
2. Stisknutím klávesy „F3-přidání“ se objeví nabídka na výběr druhu nové kalkulace. Šípkou si najedeme na potřebný druh a stiskneme klávesu „Enter“. V levém sloupci se objeví červenobílé číslo nově zadávané kalkulace, jak je program sám vygeneroval. Uživatel má nyní možnost zadat název nové kalkulace, počet porcí a zvolit pomocí kolonky „Hm“ váhovou variantu. Dále se může vyplnit hmotnost masa a hmotnost celkových ztrát. V okamžiku vyplnění všech údajů v hlavičce a stisknutím klávesy „Enter“, dojde k jejímu zápisu do seznamu. Program však ihned nabízí přidání hlavičky další kalkulace, takže pokud chceme proces přidávání přerušit, musíme nyní použít klávesu „Escape“. Teprve pak je možné k vytvořené hlavičce kalkulace začít definovat její složení (pomocí funkce „F4-suroviny“). Každou surovinu je potřeba zadat jejím šestimístným číslem, pod kterým je evidována v ceníku. Prostřednictvím klávesy „F1-pomoc“ lze ceník vyvolat a potřebnou surovinu vyhledat podle názvu. Jestliže surovina v ceníku schází, mohu ji rovnou do ceníku přidat a pak ji použít do položek právě vytvářené kalkulace. Podle zadané váhové varianty v hlavičce kalkulace (kolonka „Hm“), lze pak vyplňovat jednotlivé údaje o kusech a gramážích a to vždy jen pro tu variantu porce, která je přístupná. Pozor, váhové údaje se zapisují v gramech, objem obdobně v mililitrech. Pokud je surovina zadána v měrné jednotce 1.0 J (kus), pak jsou přístupné kolonky „KsMa“ nebo „KsVe“ a je důležité nezapomenout je vyplnit ! Odečet takovéto suroviny ze skladu závisí právě na vyplnění těchto kolonek. Jestliže je surovina zadána s měrnou jednotkou 1.0 K nebo 1.0 L (kilogram, litr), pak jsou přístupné pouze údaje „HmoHrMa“, „HmoCiMa“, případně „HmoHrVe“, „HmoCiVe“. Zadávané údaje musí být v gramech nebo mililitrech ! Jestliže má surovina v ceníku zadánu procentuální ztrátu opracováním, dojde po vyplnění hrubé hmotnosti k automatickému přepočtu hmotnosti čisté. Vypočtenou hodnotu lze ručně upravit. (Dodatečná změna hodnoty proc. ztráty opracováním v ceníku pak zpětně ovlivňuje hrubou hmotnost suroviny v kalkulacích).

Po zadání všech potřebných surovin přerušíme přidávání dalšího

řádku klávesou „Escape“. Tím dojde k vyplnění kolonek „Hmotnost porce“ a „Čistá hmotnost porce“ v hlavičce kalkulače. Dalším stiskem klávesy „Escape“ (nebo „F10“) se dostaneme zpět do základního okna pro listování v kalkulacích. Případná oprava hlavičky kalkulače je možná pomocí klávesy „F2-oprava“. Rovněž je možné provést zrušení již vytvořené kalkulače a to pomocí klávesy „F8-vymaz“. Před vlastním zrušením probíhají kontroly na existenci dané kalkulače ve složení pokrmů (viz. kap. „Pokrmy“), aby se obsluha mohla případně včas rozhodnout, že od vymazu upustí. Opravovat nebo mazat můžete samozřejmě nejen hlavičku ale i položky kalkulače. Za tím účelem se ovšem musí nejdříve zobrazit (pomocí klávesy „F4-suroviny“), spodní okno s jednotlivými položkami kalkulače.

Ke každé kalkulaci lze zadat i její popis přípravy. Lze tak učinit v rámci funkcí „F3-přidání“ nebo „F2-oprava“, kdy se myšička nasměruje do pole „popis přípravy“. V okamžiku, kdy se změní barva pole „popis přípravy“ na černožluté (žluté písmo na černém podkladu), můžeme slovní popis zadat. Myšička se pak můžeme přemístit na jiné přístupné kolonky v hlavičce, případně rovnou kliknout na tlačítko Zápis. Pozor, každý úhoz na klávesu „Enter“ v okénku „popis přípravy“ bude znamenat nový řádek !

Pomocí klávesy „F7-tisk“ lze vytisknout libovolný interval kalkulací. Vždy se nabídne k tisku interval pouze pro jednu kalkulaci a to pro tu, na které právě stojíme. Interval je samozřejmě možné libovolně změnit. V seznamu kalkulací lze vyhledávat recepturu buď podle názvu nebo čísla. Vyhledávání aktivujeme stiskem klávesy „F1-hledání“, objeví se vyhledávací okénko, do kterého zadáte počáteční písmena kalkulače nebo její číslo. Klávesou „Enter“ pak vyhledání spustíme. Jestliže se potřebný název nepodaří najít, program alespoň přejde na nejbližší vyhovující záznam. Povšimněme si rovněž, že seznam kalkulací se vždy přetřídí podle způsobu provedení vyhledávání. Hledáme-li podle čísla, je rovněž číselník setříděn podle čísla kalkulací. Hledáme-li podle názvu, setřídí se soubor také podle názvu kalkulací.

Funkce „F11-filtr“ dovoluje omezit počet zobrazených kalkulací podle zadaných vyhledávacích kritérií. Platí, že všechny zadané podmínky musí být splněny u každé kalkulače současně. Do filtru lze zadávat tyto údaje :

- **„Název kalkulače“** ... stačí zadat libovolný úsek z názvu hledané kalkulače, který se určitě v některém místě názvu vyskytuje (a nemusí to být právě začátek).
- **„Počet porcí“** ... budou vyhledány jen kalkulače se stejným počtem porcí.
- **„Porce“** ... budou vyhledány jen kalkulače se stejně vyplněnou kolonkou „Hm“.
- **„Surovina“** ... vyhledá jen ty kalkulače, ve kterých je obsažena zadaná surovina.

Filtr je aktivní pouze tehdy, je-li v pravém horním rohu zobrazeno hlášení „Filtr nastaven !“. Zrušit filtr jde jeho opětovým vyvoláním přes klávesu „F11“ a následným stiskem klávesy „Escape“.

Poznámka :

Je potřeba se zmínit o skutečnosti, že kromě základních kalkulací, které jsou tvořeny vždy jen odkazem na suroviny z ceníku, je možné vytvářet také kalkulace, v jejichž položkách (funkce „F4-suroviny“) se vyskytuje jiná, již hotová kalkulace. V takovém případě hovoříme o tzv. vnořené kalkulaci. Pro snadnější vyhledávání těchto kalkulací stačí před zápisem čísla suroviny zadat písmeno „K“ a stisknout klávesu „F1“. Pak nebude provedena nápověda do ceníku, ale do seznamu hotových kalkulací. V tomto seznamu lze opět vyhledávat podle názvu.

6.3 Pokrmy

Seznam pokrmů je vlastně soubor všech položek, které se dají markovat na pokladně (pokladnách). Základní okno je velmi podobné tomu, které bylo popsáno v kap. „Kalkulace“. Opět je zde vlevo umístěný sloupec čísel, která v tomto případě označují jednotlivé pokrmy. V horní části obrazovky se vyskytuje hlavička pokrmu, zatímco ve spodní polovině je možné vyvolat buď funkci „F4-složení“ nebo „F9-prod. ceny“. Při definici nového pokrmu postupujeme následovně:

Pomocí klávesy „F3-přidání“ zahájíme tvorbu nového pokrmu. Objeví se nabídka pro výběr druhu pokrmu (viz. menu „Knihovny-Druhy pokrmů“). Šipkou nalezneme potřebný druh pokrmu, který hodláme zadávat a po stisknutí klávesy „Enter“ se objeví v levém sloupci žlutočerné číslo nového pokrmu. Odsouhlasíme ho klávesou „Enter“ a přejdeme na zadání názvu nového pokrmu. Název je možné zadat celkem pěti jazyky. Pokud je název pokrmu příliš dlouhý, je možné použít okénko nazvané doplňující popis. V tom případě je potřeba pomocí myši přemístit kursor na příslušné okénko a kliknout. Tím se změní barevná kombinace daného okna na černožlutou a bude možné zde doplnit tu část názvu pokrmu, která se do horního pole s pevnou délkou nevešla. Jestliže vstupujeme do prázdného okna doplňujícího popisu, samočinně se do něj překopíruje text, již dříve zadaný do horního pole s pevnou délkou. Nyní je možné do okénka dopsat potřebný zbytek názvu pokrmu a to bez ohledu na to, kolik řádků zabere. Pozor, v tomto okénku nepoužívejte klávesu „Enter“ ! Slovo, které se již nevejde na daný řádek, samo přejde na řádek nový. Zápis okénka ukončíme klávesou „F10“. Pozor, každý jazyk má své samostatné okénko, které se dá vyvolat popsáním způsobem pomocí myši.

Do kolonky „Na kase“ se zapíše zkrácený název pro zobrazení názvu pokrmu na pokladně. Dále následují pole :

- **„Hmotnost pokrmu“**... vyplní se gramáží porce jídla nebo objemem u polévek a nápojů (např.: „100 g“ , „ 0.33 l“ , a podobně).
- **„Spotř. dan“** ... vyplní se procentem spotřební daně.
- **„Menu“** ... jde-li o běžný pokrm, nechá se kolonka prázdná. V případě, že by se jednalo o takový případ, že část surovin daného pokrmu se má odečítat z jednoho skladu a zbytek surovin z jiného skladu, pak jde o tzv. „Menu“ a zadáme zde proto písmeno „M“ (jen ve velmi výjimečných případech).

Po zapsání hlavičky následuje zadání složení pokrmu (klávesa „F4-suroviny“). Ve spodní části obrazovky se objeví okénko s nabídkou prvního záznamu. V kolonce číslo se očekává buď číslo suroviny z ceníku nebo číslo kalkulace z číselníku kalkulací. Opět je možné si vypomoci klávesou „F1-pomoc“, stejně jako tomu bylo u kalkulací. Pokud chci vyvolat nápovědu do ceníku, stisknu rovnou klávesu „F1“, pokud chci nápovědu do kalkulací, pak nejprve zadám písmeno „K“ a teprve po něm stisknu klávesu „F1“. V praxi platí, že zadávám-li skutečně jídlo, pak bude zřejmě vhodné provést odkaz na kalkulaci, zadávám-li nápoj, pak zřejmě postačí udělat odkaz přímo na surovinu do ceníku. Pokud potřebnou surovinu nebo kalkulaci přes nápovědu v číselníku nenaleznu, mohu přímo z této pozice zařadit její dodefinování a pak ji ihned zadat do složení právě zadávaného pokrmu.

Po zadání čísla suroviny nebo kalkulace se objeví její název. Zadání pokračuje přes kolonku „Porce“, kde v případě kalkulace definuji, zda se bude pracovat s hodnotami surovin ve velké nebo malé porci. Pokud zadávám do složení pokrmu přímo surovinu, nastaví se kolonka „Porce“ automaticky na hodnotu „V“.

V případě, že daný pokrm není „Menu“ (kolonka „Menu“ v hlavičce není vyplněna), jsou kolonky „Sklad“ a „Kasa“ v okénku složení pokrmu vynechány. Cena suroviny nebo kalkulace se vyplňuje automaticky a závisí na příjmu na sklad. Poslední kolonka „Počet“ rozhoduje o množství suroviny, které se bude odečítat ze skladu. V případě, že zadáváme odkaz na kalkulaci, bude do kolonky počet zadána nabízená hodnota, tedy 1, protože množství k odečtu je vyjádřeno uvnitř kalkulace. Jestliže se ale odkazujeme přímo na surovinu do ceníku, je třeba vyjádřit pomocí kolonky „Počet“ potřebné množství k odečtu. Má-li se například odečíst 2 dl vína, musíme do kolonky „Počet“ zadat hodnotu 0.2 a podobně. Pouze v případě, že danou surovinu prodáváme na kusy, ponecháme kolonku „Počet“ na hodnotě 1. Přidávání nového řádku přerušíme pomocí klávesy „Escape“. Návrat do horního okénka je možný přes klávesu „F10“ nebo opět „Escape“. Samozřejmostí je možnost opravy zadaných surovin ve složení pokrmu nebo jejich výmaz (funkce „F2-oprava“, „F8-výmaz“).

Popíšeme si ještě případ, kdy pokrm je menu (v hlavičce je kolonka

„Menu“ nastavena na hodnotu „M“). V tom případě jsou ve složení pokrmu zpřístupněny kolonky „Sklad“ a „Kasa“. Pro každou kasu lze pak zadat variantu odečtu ze skladu. Například jde-li o kávu se šlehačkou, pak jeden záznam může být surovina „káva“, která se bude odečítat ze skladu „bar“, zatímco druhý záznam bude surovina „šlehačka“, která se bude odečítat ze skladu „kuchyně“. Suroviny i sklady by samozřejmě byly definovány pomocí svých čísel. Tento stav může ovšem platit pouze pro kasu č. 1 a pro ostatní kasy může být definice složení pokrmu a odečtu surovin úplně jiná. Platí pravidlo, že záznam, u kterého není uvedeno číslo kasy je platný pro všechny ostatní pokladny, které nejsou uvedeny na řádcích ve složení pokrmu. Chápejme tento způsob zadání odečtu surovin jako víceméně velmi vyjmečný. Valná část pokrmů se jako „Menu“ definovat nemusí a definice skladu pro odečet surovin se pak realizuje až přes funkci „F9-prod. ceny“.

Funkce „F9-prodejní ceny“ definuje pro jednotlivé pokladny (nebo-li kasy) prodejní ceny. Cenových hladin může být větší množství a jejich počet závisí na dohodě s uživatelem. Číslo kasy je nutné vyplnit v souladu s číselníkem kas (viz. menu „Knihovny-Kasy“). V případě nutnosti zde funguje opět napověda „F1“. Totéž platí pro číslo oddělení, které je rovněž předdefinováno (viz. menu „Knihovny-Oddělení“). Každé oddělení pak již přímo ukazuje na určitý sklad, ze kterého se budou odečítat suroviny, určené k odpisu u daného pokrmu přes funkci „F4-suroviny“. Následuje kolonka „KT“, která se vyplní pouze v případě, že uživatel disponuje ve svém systému kuchyňskou tiskárnou. Pokud tomu tak je, zadává se zde její číslo a to v tom případě, jestliže chceme, aby objednávka daného pokrmu byla vytištěna přímo v kuchyni. Kolonka „Oblast“ umožňuje rozvrhnout si seznam všech použitelných pokrmů (kódů) do jednotlivých jídelních lístků, které pak můžeme samostatně tisknout (viz. menu „Knihovny-Texty jídelniček“). Následuje kolonka „Poslat“, která rozhoduje o tom, jestli má být daný pokrm poslán do kasy nebo ne. Pokud zadáme písmeno „A“ (Ano), pokrm se do kasy dostane a dá se markovat. Tím pádem bude i přítomen na jídelním lístku (viz. kap. „Jídelničky“). Jestliže zadáme písmeno „N“ (Ne), pokrm se do kasy, ani na jídelní lístek nedostane a je pouze v záložní evidenci, připravený pro použití v jiný den.

V pravé části okna se pak zadávají jednotlivé prodejní ceny a to pro každou existující cenovou hladinu zvlášť. U každé hladiny je potřeba dodefinovat platnou hladinu DPH, což se děje pomocí číselného odkazu (opět funguje napověda „F1“). Definování prodejní ceny lze dělat dvojitým způsobem. Buď zadávám vlastní prodejní cenu a program mi spočítá, jakou přírážku vzhledem ke kalkulační ceně mám, nebo naopak zadám požadovanou přírážku a program spočítá prodejní cenu. Tento druhý způsob lze ovšem praktikovat pouze v případě, že jsou již známé kalkulační ceny surovin a receptur, tedy zboží již bylo na sklad přijato.

Přidávání nových řádků se ukončuje klávesou „Escape“ a návrat do horní části číselníku zajistí klávesa „F10“ nebo opět „Escape“. Také i zde existuje možnost provádět opravu přes klávesu „F2-oprava“ nebo vymazat celý řádek prostřednictvím funkce „F8-vymaz“. Také můžeme používat funkci „F12-pošli A/N“, která umožňuje samostatně a pro každou kasu zvlášť, měnit kolonku „Poslat“. Popíšme si ještě zbývající funkce, které jsou přístupné v základním

číselníku :

- **„F1-hledání“** ... v seznamu pokrmů mohu vyhledávat buď pomocí čísla nebo začátečních písmen názvu pokrmu. V okamžiku vyhledávání nesmí být v užívání funkce „F2-oprava“, „F3-přidání“ nebo „F8-vymaz“. Postupným zadáním několika počátečních písmen pokrmu se tyto objeví ve vyhledávacím okénku s nadpisem „Hledám“. Stiskem klávesy „Enter“ dojde pak k pokusu vyhledat pokrm, začínající na zadané písmena. Pokud není vyhledání úspěšné, nastaví se soubor alespoň na nejbližší vyhovující záznam. Obdobně lze vyhledávat i podle čísla pokrmu. Jestliže provedu hledání podle názvu, setřídí se seznam pokrmů abecedně. Pokud hledám podle čísla, přetřídí se současně seznam pokrmů podle čísel.
- **„F2-oprava“** ... oprava již vytvořeného pokrmu, umožňuje přístup k pokrmu již dříve zapsaném.
- **„F6-rychlý edit“** ... setřídí pokrmy na jednotlivé řádky tak, aby bylo současně viditelné maximum informací
- **„F7-tisk“** ... dovolí vytisknout sestavu, která informuje o kompletní definici daného pokrmu
- **„F8-vymaz“** ... zruší již vytvořený pokrm (to je dovoleno pouze za podmínky, že pokrm není tzv. „Aktivní“ na kase. (Viz. kap. „Jídelníčky“).
- **„F11-filtr“** ... někdy však výše popsané hledání podle počátečních písmen není úspěšné. Pak je možné použít funkci „F11-Filtr“. Ta dovede podle zadaných kritérií omezit seznam pokrmů jen na ty, které zadaným podmínkám vyhovují. Ostatní pokrmy jsou po dobu aktivity filtru „neviditelné“. Název pokrmu ve filtru nemusí obsahovat právě počáteční písmena hledaného pokrmu, ale stačí jakákoliv sekvence písmen o které jsme přesvědčeni, že se v názvu pokrmu někde vyskytuje. Lze také vybírat pouze ty pokrmy, které jsou „Menu“. Jde také vyhledat jen ty pokrmy, které se odkazují na určitou surovinu nebo kalkulaci. V tom případě stačí zadat číslo dotyčné suroviny do kolony „Surovina“.

6.4 Jídelníčky

Toto menu soustřeďuje operace, které souvisí s tvorbou a tiskem jídelních lístků.

6.4.1 Generování jídelníčku

Jde o operaci, která vytváří seznam hotových pokrmů, připravených pro prodej. Do seznamu hotových pokrmů budou zařazeny jen ty pokrmy, které mají vyplněnou kolonku „Poslat“ ve funkci „F9-prodejní ceny“ na hodnotu „A“.

6.4.2 Aktuální jídelníček

Funkce po spuštění umožňuje prohlížet seznam hotových pokrmů, připravených pro prodej na dané kase. Každý pokrm je přítom definován kromě ceny a oddělení také položkou „Oblast“. Tato položka umožňuje rozdělit seznam všech prodejních kódů na jednotlivé jídelní nebo nápojové lístky. Tisk konkrétního lístku se realizuje pomocí klávesy „F7“. Před vlastním tiskem je obsluha vyzvána k výběru hlavičky lístku a dále pak musí zadat oblast, cenovou hladinu a jazykovou mutaci lístku. Pak již dochází k vlastnímu tisku lístku, který se dá směřovat buď na tiskárnu nebo na obrazovku. Třetí možností je zvolit tlačítko „Úprava“, které dovoluje před vlastním vytištěním jídelního lístku provést libovolné úpravy v tiskové sestavě. Tyto úpravy se provádí prostřednictvím programu Word, který si přímo otevře daný jídelní lístek. Je tedy možné využívat veškerých možností, které jsou v programu Word implementovány.

Zvláštní význam nyní věnujme kolonce, která je v seznamu pokrmů nadepsána jako „Akt“ (neboli „Aktivní“). Pokud má pokrm v této kolonce vyplněné písmeno „A“, znamená to, že pokrm s daným číslem je již přenesen na kasu a je možné ho namarkovat. Jestliže kolonka „Akt“ dosud vyplněna není, znamená to, že kasa o takovém prodejním kódu ještě neví. Takové kódy se mohou do seznamu dostat jedině prostřednictvím funkce „Generování jídelníčku“, jestliže je předtím uživatel dodefinoval do číselníku pokrmů. Aby se o nových kódech kasa dozvěděla, je nutné zavolat funkci „Kasy-Jídelníček do kasy“, která je přehraje do kasy. Druhou možností je spuštění denní uzávěrky, která ovšem zaktualizuje kompletně celý seznam prodejních kódů, nikoliv jen nové položky.

Pomocí kolonky „Tisk“ lze zakázat tisk daného pokrmu na jídelní lístek. V tom případě bychom zadali do zmíněné kolonky volbu „Ne“. Přestože pokrm nebude vytisknuto, bude možné ho na kase namarkovat, jako každou jinou položku. Kolonka „Tisk“ se vždy při vstupu do funkce „Tisk jídelníčku“ nastaví pro všechny pokrmy na hodnotu „A“. A její obsah lze pak změnit pomocí funkce „F2-oprav“. Následuje přehled dalších funkcí :

Upozornění :

Změny, které se prostřednictvím Wordu provedou není možné zpětně uložit do programu Restis ! Je ale možné upravený jídelníček prostřednictvím Wordu uložit do samostatného souboru s příponou „DOC“.

„F5-gastrosled“ ... pokud uživateli nevyhovuje pořadí jednotlivých pokrmů, vytištěných na jídelním lístku, lze použít k jeho úpravě funkci „F5-gastrosled“. Tato funkce umožní trvale změnit pořadí pokrmů na jídelníčku. Funkce se při spuštění dotáže na oblast, kterou chceme třídít (tedy vlastně konkrétní lístek). Následně uvidíme tabulku, ve které jsou speciálním způsobem zobrazeny jednotlivé skupiny pokrmů. Každá nadepsaná skupina pokrmů je pro přehlednost oddělena „vyhvězdičkovány“ řádky. Pod názvem skupiny pokrmů pak již následují řádky s vlastními pokrmy. Vlevo ve sloupcích jsou u každého řádku dvě číselné řady: „Skupina“ - udává, do které skupiny pokrmů daný pokrm náleží a potom „Pořadí skupiny“ - určující vlastní pořadí (pozici) pokrmu ve skupině. Číslo skupiny je dáno nastavením (viz. menu „Knihovny-Druhy pokrmů“), zatímco „Pořadí skupiny“ je při prvním spuštění nevyplněno. Pokud uživatel potřebuje dané pokrmy ve skupině přetřídít, docílí toho vyplněním kolonky „Pořadí skupiny“ pomocí funkce „F2-oprav“. Každému pokrmu je možné udělit libovolné třífírné číslo, které bude napříště určovat trvale jeho pozici v dané skupině pokrmů. Tuto pozici je možné v budoucnu opět kdykoliv změnit. Jestliže změníme číslo, uvedené v kolonce „Skupina“, dojde k přemístění daného pokrmu z momentální skupiny pokrmů do jiné, námi zadané. Tato varianta opravy přichází v úvahu tehdy, byl-li pokrm již při své definici v souboru pokrmů zařazen do špatné skupiny.

Po takto provedeném přetřídování mohou uskutečnit vlastní tisk jídelníčku (klávesa „F7-tisk“). Ještě jednou zdůrazněme, že veškeré změny, provedené funkcí „F5-gastrosled“ mají trvalý charakter, jsou tedy programem Restis zapamatovány!

6.4.3 Jídelníček na zítřa

Zatímco funkce „Aktuální jídelníček“ zobrazuje platný seznam prodejních kódů na kase, umožňuje funkce „jídelníček na zítřa“ spatřit seznam prodejních kódů v takové podobě, jak jsou právě nastaveny v číselníku pokrmů. Zohledňují se tedy všechny případné úpravy v sortimentu, ceně a podobně, provedené od poslední denní uzávěrky.

Jestliže tedy při běžném provozu tvoříme nový jídelníček a chceme jej ihned spatřit ve své nové podobě, používáme právě funkci „Jídelníček na zítřa“. Zde uvidíme okamžitě všechny změny, které jsme předtím v číselníku pokrmů provedli. Čísla pokrmů, u kterých byla po poslední provedené denní závěrce skutečně nějaká změna (např. změna názvu, prodejní ceny a pod.) jsou označeny červeným pozadím. Tímto způsobem program signalizuje, které kódy jídelníčku na zítřa nesouhlasí s údajem v kase.

V případě nouze existuje způsob, jak dostat změny v pokrmech okamžitě do kasy. Tuto operaci umožňuje funkce „F12-inicializace“. Tato funkce se zajímá pouze o výše zmíněné červeně označené pokrmy, u kterých došlo po poslední denní závěrce k nějaké změně. U těchto pokrmů se nejdříve načte

stávající prodej, zapíše se do samostatného souboru a v kase je informace o prodeji vynulována. Pak se teprve do kasy nahrají změny informací u dotyčných pokrmů. Při nejbližší denní závěrce se k informaci o prodeji z kasy příčtou rovněž údaje, uložené předtím samostatně v souboru.

Upozornění :

Funkce „F12-inicializace“ umí pouze aktualizovat stávající pokrmy nebo přidávat do kasy pokrmy nové. Není určena pro rušení pokrmů u kterých obsluha změnila parametr „Poslat“ na hodnotu „N“. Zrušit takovéto pokrmy z kasy dovede pouze funkce „Denní uzávěrka“.

Funkce „F5-gastrosled“ a „F7-tisk“, fungují zde stejným způsobem, jaký byl popsán ve funkci „Tisk jídelníčku“.

6.5 Práce s cenami

Pod tímto názvem se skrývá větší počet užitečných funkcí, které Vám usnadní práci s programem. Funkce jsou rozděleny tematicky do několika oddílů , což je znázorněno pomocí čar ve vlastním menu.

6.5.1 Výskyt suroviny nebo kalkulace

Funkce dovoluje zjistit přehled kalkulací a pokrmů, ve kterých je vytvořen odkaz na určitou surovinu nebo kalkulaci. Při spuštění jste dotázáni na hledanou položku. Je nutné zadat buď surovinu nebo kalkulaci. V případě potřeby je přítomna i nápověda přes klávesu „F1“. Po zadání položky se objeví její název, který ještě odsouhlasíme klávesou „Enter“. Pomocí funkce „F7“ pak zahájíme vlastní vyhledávání kalkulací a pokrmů, které mají odkaz na zadanou položku. Výsledná informace je pak podána formou tiskové sestavy. Ukončení této vyhledávací funkce zajišťuje klávesa „F10“, případně „Escape“.

6.5.2 Náhrada suroviny nebo kalkulace

Funkce dovoluje hromadně nahradit jednu položku (surovinu nebo kalkulaci) za položku jinou. Náhrada je provedena v celém rozsahu, tedy pro všechny kalkulace, případně pokrmy. Vlastní spuštění operace náhrady se děje přes klávesu „F8“. Funkce opět podá hlášení formou sestavy, kde informuje obsluhu o provedených náhradách. Popisovaná funkce se hodí zejména v případech, kdy se začne trvale používat nějaká náhradní surovina, místo původní suroviny, která je v daném ročním období nedosažitelná. Ukončení této funkce opět zajišťuje klávesa „F10“, případně „Escape“.

6.5.3 Přepoččet ceny pokrmu dle absolutní přírážky

Dovoluje zrealizovat přepoččet koncové prodejní ceny pokrmů pro vybrané kasy. Před vlastním přepoččetem je nutné vybrat kasy, zadat interval čísel pokrmů a přes mezerník vybrat cenovou hladinu. Rovněž se musí zadat procento absolutní přírážky s jakým bude přepoččet pracovat.

Vlastní výpočet proběhne tak, že z dané kalkulační ceny pokrmu se znovu vypočítá prodejní cena dle zadané absolutní přírážky. Výpočet ovšem proběhne pouze pro vybrané kasy, v zadaném intervalu pokrmů a pro určenou cenovou hladinu.

Poznámka :

Výběr více jak jedné kasy uskutečníte pomocí kláves „Shift+mezerník“.

6.5.4 Přepoččet ceny pokrmu dle relativní přírážky

Tato funkce je obdobou předchozí, pouze s tou změnou, že danou prodejní cenu pokrmu nepřepočítává celou znovu (z ceny kalkulační), ale pouze ji zvýší nebo sníží o zadané procento relativní přírážky.

6.5.5 Tisk ceníku kalkulací

Jedná se o sestavu, která poskytuje přehled kalkulací a kalkulačních cen ve vybraném intervalu. Před vlastním tiskem sestavy si obsluha může nastavit nezávisle na sobě tři procentuální přírážky ke kalkulační ceně, které jsou pak v sestavě vyjádřeny finančně.

6.5.6 Tisk přehledu pokrmů

Pro vybraný interval pokrmů, zadanou cenovou hladinu a ve vybraném způsobu třídění se tiskne přehled definovaných pokrmů. U každého pokrmu je informace o kalkulační ceně, oddělení, kase, oblasti a dané prodejní ceně.

6.5.7 Tisk přírážek pro vybrané pokrmy

V zadaném intervalu pokrmů, pro vybranou cenovou hladinu a pro určenou kasu se tiskne přehled pokrmů s jejich kalkulační cenou, přírážkou (spočítanou z prodejní ceny bez DPH vzhledem k ceně kalkulační) a cenou prodejní s DPH.

6.5.8 Přepoččet průměrné ceny v ceníku

Funkce, která hromadně přepočítává průměrné ceny všech surovin z ceníku. Za normálních okolností se tento přepoččet odehrává automaticky a tato funkce se tedy používá pouze v případě nějaké havárie na počítači. Nicméně její případné spuštění nemůže nikdy systému uškodit.

6.5.9 Přepoččet kalkulací

Jestliže je ve funkci „Servis-Konfigurace uživatele“ nastaven parametr „Aut. přepoččet kalkulací“ na hodnotu „Ano“, provádí se přepoččet kalkulací automaticky, vždy při jakémkoliv pohybu na skladech. Tuto funkci pak není potřeba spouštět.

Pokud však bude výše zmíněný parametr zablokován (hodnota „Ne“), pak je nutné čas od času popisovanou funkci tzv. „ručně“ spustit, v zájmu narovnání kalkulačních cen u receptur a pokrmů. Spuštění této funkce rozhodně nemůže být nikdy na škodu, zvláště pak v případech nenadálých poruch při chodu programu.

Vedlejším produktem této operace je navíc kontrola kalkulací, která informuje prostřednictvím tiskové sestavy o recepturách, které jsou nesprávně nebo nevhodně zadány.

6.5.10 Přepoččet pokrmů

Opět platí odkaz na výše zmíněný parametr „Aut. přepoččet kalkulací“. Jestliže je přepoččet zapnut (hodnota „Ano“), nemusí se funkce „Přepoččet pokrmů“ vůbec pouštět, protože program si přepočty kalkulací a pokrmů obslouží automaticky. Pouze v případě, že by byl zmíněný parametr vypnut (hodnota „Ne“), bylo by nutné provádět ručně přepoččet kalkulací a následně přepoččet pokrmů.

Obdobně jako u předešlého přepočtu kalkulací i zde je zabudována kontrola nastavení jednotlivých přepočítávaných pokrmů. Prostřednictvím sestavy je obsluha upozorněna na špatně nebo nevhodně nastavené pokrmy.

Poznámka :

V případě havárie, která by mohla postihnout data v programu Restis, doporučujeme bez ohledu na to, zda je automatický přepoččet kalkulací zapnut nebo vypnut, provést po sobě v následujícím pořadí všechny tři popisované přepočty :

1. Přepoččet průměrné ceny v ceníku
2. Přepoččet kalkulací
3. Přepoččet pokrmů

6.5.11 Úprava názvu a měř. jednotky surovin dle ceníku

Opět i tato funkce je pouze pojistkou při nesrovnalostech v rámci chodu programu. Funkce srovnává a v případě nutnosti upravuje názvy surovin na skladových kartách podle názvu surovin v ceníku. Za normálních okolností je shodnost názvů surovin zajištěna automaticky, pouze případná havárie při chodu software si může vynutit ruční spuštění této funkce.

6.6 Složení pokrmů a kalkulací

Tato funkce umožňuje zadat libovolné množství pokrmů a kalkulací. Podle udaného počtu porcí nebo podle gramáže kalkulace se spočítá množství základních surovin, které jsou potřeba k uvaření daného množství pokrmů. Výpočet surovin provádí funkce „F7“ a lze jej provést buď jednotlivě nebo za všechny zadané položky dohromady. Jestliže je potřeba za do tabulky větší počet kalkulací nebo pokrmů, je možné využít pro jejich hromadné dosazení funkci „F5“. Toto dosazení vyžaduje zadat určitý spojitý interval pokrmů nebo kalkulací.

Popisovaná funkce může sloužit jak ke kontrolním účelům (ověření správnosti kalkulací), tak i při každodenní praxi, kdy je potřeba daný pokrm v zadaném počtu porcí rozpadnout na základní suroviny a ty pak odečíst ze skladu (viz. kap. „Doklady“, popis funkce „F5-rozpad“).

Čti také: 4.1. Doklady

6.7 Stravování podle limitů

Tato funkce umožňuje evidovat po jednotlivých dnech tzv. limitní stravování a to v rámci předdefinovaných druhů (viz. kap. 3.14. Druhy stravování). Strava se definuje vždy k určitému dni a pro konkrétní druh. Tyto informace se vyplní v levém okně prostřednictvím funkce „F3-přidej“. Pak se přejde pomocí funkce „F9-strava“ do pravého okna, kde se zadají samostatně pro snídani, obědy a večeře konkrétní porce vybrané kalkulace. Následně se volá funkce „F4-suroviny“, která (pokud je volána pro danou kalkulaci poprvé), provede po souhlasu obsluhy její rozpad na suroviny. Ty je pak možno prohlížet, případně i upravovat. Přehled zadaných kalkulací včetně rozpadu na elementární suroviny je možné vytisknout prostřednictvím funkce „F7-rozpad“. Obsluha má možnost kontrolovat, zda nákupní hodnota zadané kalkulace nepřekračuje limitní hodnotu pro daný druh stravy. Je-li vše v pořádku, vybarví se finanční kolonky zeleným pozadím. Pokud je limit překročen, zbarví se pozadí do barvy červené.

Jestliže je složení jednotlivých receptur definitivní, může se spustit v levém okně funkce „F12-odpis“, která zařídí odepsání surovin z příslušného

skladu vybraným pohybem. Pokud odpis určité konkrétní suroviny nelze uskutečnit dojde k zápisu daného množství suroviny do funkce „Chyby z D.U.“ (viz. kap. 8.4.). Daný záznam se na důkaz provedeného odpisu vybarví zeleným pozadím.

Funkce „F7-suroviny“ poskytuje pro jeden celý stravovací den (tedy i pro více druhů stravování, jsou-li definovány v daném dni), přehled všech kalkulací s rozpadem na suroviny. Konkrétní den se nabízí podle záznamu, na kterém obsluha právě stojí, je však možné toto nabízené datum libovolně změnit.

Funkce „F6-limit/den“ vytváří sestavu s přehledem limitní stravy pro daný den. Tabulka obsahuje informaci o počtech porcí pro jednotlivé druhy stravy, jejich nákupní hodnotě a hodnotě limitní. Porovnáním obou hodnot se vypočítá tzv. „přenos“ pro daný den.

Funkce „F5-přehledy“ umožňuje obdobně získat sestavu měsíčních, případně ročních přehledů limitního stravování. Měsíční přehled vyžaduje zadat konkrétní účetní období ve známém tvaru „rok/měsíc“ a je možné ho vygenerovat ve třech různých variantách. Buď přehled obsahuje pouze nákupní hodnoty použité stravy nebo obsahuje pouze prodejní hodnoty, případně může obsahovat hodnoty obě. V tomto třetím případě je pak v sestavě vypočítáván pro každý stravovací den a druh stravy rozdíl mezi limitní a nákupní hodnotou.

Pokud si obsluha přeje vyvolat funkci v režimu ročního přehledu, je nutné zadat místo celého účetního období pouze jeho levou část, vyhrazenou pro určení roku. Místo za lomítkem musí tedy zůstat prázdné. V takovém případě bude vygenerována sestava pro jednotlivé měsíce v určeném roce, která bude opět obsahovat nákupní i limitní hodnoty stravy, včetně rozdílu jejich hodnot.

7 KASY

V tomto menu jsou umístěny funkce, které pro svou činnost vyžadují spojení s kasou (kasami).

7.1 Jídelníček do kasy

Tato funkce posílá pokrmy, soustředěné v jídelníčku (viz. menu „Jídelníčky-Tisk jídelníčku“) do vybrané kasy. Přenáší se pouze ty pokrmy, které dosud přeneseny nebyly (příznak „Akt“ není vyplněn). Protože se běžné chod programu nastavuje tak, že nový jídelníček posílá do kasy přímo denní uzávěrka (viz. kap. „Denní uzávěrka“), je funkce „Jídelníček do kasy“ spíše doplňkovou a používá se často jen v případě, že je potřeba během dne doplnit do kasy nějaký nový pokrm. V tom případě je potřeba tento nový kód nejprve nadefinovat v seznamu pokrmů, pak provést funkci „Generování jídelníčku“ pro danou kasu a na závěr spustit funkci „Jídelníček do kasy“. Tím se nový pokrm přenesení do kasy a lze ho namarkovat. Přenesením se u nového kódu v seznamu pokrmů (funkce „Tisk jídelníčku“) nastaví příznak

„Akt“ na hodnotu „A“, jako signalizace toho, že nový pokrm je již poslán na kasu.

7.2 Komunikace

Pod tímto menu jsou soustředěny funkce, které ovládají servisním způsobem práci kas.

7.2.1 Přihlášení kasy

Funkce přihlašuje kasy do systému (pouze na přihlášené kase jde markovat).

7.2.2 Odhlášení kasy

Funkce odhlašuje kasy od systému (na odhlášené kase nelze markovat).

7.2.3 Stav kas a obsluh

Poskytuje informaci o stavu jednotlivých kas a obsluh (přihlášena/odhlášena).

7.2.4 Inicializace

Provede aktualizaci všech dat v kase (kasách). Funkce je přístupná pouze pro uživatele s manažerskými právy (viz. menu „Servis-nastavení hesel“).

7.2.5 Aktivace systému

Uvádí do provozu celý systém řízení kas. Platí, že kasy mohou pracovat pouze v případě, že systém je aktivován a kasy jsou přihlášené. Funkce je přístupná pouze pro uživatele s právy manažera.

7.2.6 Měkká deaktivace systému

Ukončuje práci systému řízení kas. Po provedení deaktivace nelze na kasách markovat ani s nimi jakkoliv komunikovat. Funkce je přístupná pouze pro uživatele s právy manažera.

7.2.7 Tvrdá deaktivace systému

Ukončuje práci systému řízení kas. Po provedení deaktivace nelze na kasách markovat ani s nimi jakkoliv komunikovat. Funkce je přístupná pouze pro uživatele s právy manažera.

7.3 Real monitor

Funkce poskytuje tzv. reálný , monitorovací náhled na dění na kasách. Dovoluje detailně zjistit a kontrolovat práci jednotlivých obsluh.

7.3.1 Monitor provozu

Funkce poskytuje tzv. reálný , monitorovací náhled na dění na kasách. Dovoluje detailně zjistit a kontrolovat práci jednotlivých obsluh. Každá pokladna je znázorněna vždy jedním okénkem, ve kterém je vidět právě přihlášená obsluha. Pod obsluhou je zobrazena celková naobjednaná částka, pod ní je celková vyúčtovaná částka a na posledním řádku je vyčíslen případný rozdíl předchozích dvou hodnot, který představuje hodnotu právě rozmarkovaných stolů. Popisované údaje se v pravidelných (asi 30 sekundových) intervalech aktualizují, takže je záruka, že uživatel sleduje aktuální dění na kasách.

Upozornění :

Při odhlášení obsluhy od dané pokladny zmizí z okénka nejen jméno obsluhy, ale rovněž údaje o obrotech. To se děje proto, že každá obsluha má samostatnou evidenci tržeb.

7.3.2 Otevřené účty

Funkce podává přehled rozmarkovaných účtů, tedy takových účtů, na kterých se prováděla nějaká objednávka a tato nebyla dosud vyúčtována. V přehledu se ovšem mohou objevit rovněž stoly s položkou „Obrat“ rovnou nule, což je případ, kdy číšník do stolu pouze vstoupil a hned z něj zase vystoupil ven, aniž cokoliv objednával. Pokud je položka „Obrat“ různá od nuly, mohu si pomocí klávesy „Enter“ vyvolat detail stolu, tedy přehled jednotlivých položek, které se na daný stůl markovaly. Přehled otevřených stolů. stejně jako detailní přehled položek je neustále „aktualizován“, aby obsluha měla stále čerstvou informaci. Klávesa „F10“ slouží jako obvykle k ukončení práce dané funkce.

Upozornění :

Jestliže mám na daném stole vyvolán detailní výpis účtu, jsou vypisované položky aktualizovány, avšak jen do chvíle, než je účet zaplacen. Zaplacený účet bude v přehledu otevřených účtů figurovat tak dlouho, dokud na něm bude vyvolána funkce „Detail účtu“. Teprve když se vrátíme do základního přehledu otevřených účtů, tento zaplacený stůl zmizí.

7.3.3 Aktuální kontrolní páska

Poskytuje detailní informace o dění na připojených pokladnách. Každá operace, která se na kase vykoná, je zapsána do kontrolní pásky formou nového řádku, kde je přesně zaznamenáno o jakou operaci se jedná, datum a čas vykonání operace, číslo kasy a číslo obsluhy. Pokud se operace týká nějakého konkrétního účtu, je zapsáno rovněž jeho číslo, spolu s číslem pořadovým. (Číslo účtu určuje číšník, pořadové číslo účtu ovládá pokladní systém sám). Podrobné informace k danému záznamu kontrolní pásky jsou viditelné v okně umístěném v pravém dolním rohu obrazovky. Funkce „F11-filtr“ dovoluje vybrat z celé kontrolní pásky jen ty záznamy, které vyhovují zadaným podmínkám. (Činnost této funkce byla již popsána např. v kap. „Ceník“ nebo „Kalkulace“). Funkce „F12- aktualizace Ano/Ne“, dovoluje zapínat nebo vypínat průběžnou aktualizaci kontrolní pásky. Jestliže aktualizaci vypnu, nebudou mi do přehledu přibývat nové záznamy a aktivní (vysvícený řádek) zůstane na daném záznamu. Vypnutí aktualizace je vhodné, jestliže hledám nějakou starší informaci, která je již na pásce zapsána a nechci být rušen neustálým přeskakovaním aktivního řádku na konec souboru, což se právě děje při aktualizaci kontrolní pásky. Klávesou „F10“ zařídím ukončení práce popisované funkce.

7.4 Náhled na kasy

Tato operace umožňuje provádět za provozu náhled na kasu, za účelem zjištění momentální tržby, jakož i množství surovin k odpisu. Před vyvoláním menu s výběrem jednotlivých sestav se program dotáže, jestli hodláme načíst nové informace z kas. Pokud odpovíme souhlasně (písmenem „A“), bude provedeno nové načtení informací o prodeji na vybraných kasách. V opačném případě budeme číst informace starší, tedy z předchozího načtení. Následuje vlastní výběr sestavy :

- **„Tržby celkem“** informuje o celkových tržbách na dané kase za všechny číšníky, kteří na kase markovali
- **„Tržby za číšníky“** stejná sestava jako v předchozím případě, avšak navíc rozdělená podle jednotlivých číšníků.

- **„Tržby za oddělení“** sestava poskytuje informaci o tržbách na jednotlivých odděleních (kuchyně, bar-alko, bar-nealko, a pod.).
- **„Tržby za prod. zboží“** přehled o prodaném množství a ceně jednotlivých prodejních kódů.
- **„Dnešní spotřeba“** informuje o množství surovin, připravených k odečtu na vybraných skladech.
- **„Náhled skladu“** ukazuje nový zůstatek vybraného skladu, jestliže by se odečetlo právě dané množství surovin.
- **„Ziskovost zboží“** porovnává danou spotřebu surovin v nákupních cenách s hodnotou v ceně prodejší, která je vypočtena formou procentuálního zastoupení dané suroviny na celkové prod. ceně daného pokrmu. Z těchto hodnot je vypočten pro každý pokrm jeho zisk.

7.5 Kumulovaná kontrolní páska

Kumulovaná kontrolní páska uchovává detailní informace o dění na připojených pokladnách v daném čase. Je souhrnem aktuálních kontrolních pásek, které se do kumulované pásky přihrávají při procesu denní uzávěrky. Kumulovaná páska uchovává data vždy jen v rámci probíhajícího účetního období. V okamžiku spuštění měsíční uzávěrky je celý obsah kumulované kontrolní pásky pro právě uzavírané měsíční období přemístěn do příslušného archivu kontrolních pásek (viz. „Archiv skladů a kontrolních pásek“).

Každá operace, která se na kase vykoná, je zapsána do kontrolní pásky formou nového řádku, kde je přesně zaznamenáno o jakou operaci se jedná, datum a čas vykonání operace, číslo kasy a číslo obsluhy. Pokud se operace týká nějakého konkrétního účtu, je zapsáno rovněž jeho číslo, spolu s číslem pořadovým. (Číslo účtu určuje číšník, pořadové číslo účtu ovládá pokladní systém sám). Podrobné informace k danému záznamu kontrolní pásky jsou viditelné v okně umístěném v pravém dolním rohu obrazovky. Funkce „F11-filtr“ dovoluje vybrat z celé kontrolní pásky jen ty záznamy, které vyhovují zadaným podmínkám. (Činnost této funkce byla již popsána např. v kap. „Ceník“ nebo „Kalkulace“).

7.6 Náhradní prodej pokrmů

Je funkce, která prostřednictvím již dříve nadefinovaných pokrmů a kalkulačí umožňuje provádět odpis surovin ze skladů. Ve své podstatě jde o podobný proces, jako provádí funkce "Denní uzávěrka" a následně v závěrkových tiscích umístěná funkce "F12-odpis surovina". Zatímco však denní

uzávěrka načítá informace o prodaném zboží z jednotlivých připojených kas, u náhradního prodeje pokrmů si obsluha sama zadává prodané počty pokrmů a může ovlivnit i jejich prodejní cenu. Jde tedy o prodej hotových výrobků mimo kasy. V konečném důsledku vytváří funkce náhradní prodej odpisové doklady z příslušných skladů, které se dají na první pohled rozpoznat podle druhu pohybu "Náhradní prodej". Tyto doklady si uchovávají informaci nejen o množství surovin, které se odepsaly z příslušného skladu, ale také o pokrmech, jejichž prostřednictvím k odpisu vůbec došlo. Pokud některou ze surovin nelze ze skladu odepsat v požadovaném množství, odepíše se alespoň to množství, které na skladu je k dispozici a zbytek množství je zapsán do číselníku zvaného "Chyby z denních uzávěrek". Tímto mechanismem je zajištěno, že se odpisový doklad podaří vytvořit i tehdy, jsou-li potíže se stavem surovin na skladu.

Při vstupu do náhradního prodeje se nejprve vždy objeví prázdná tabulka, do které bude obsluha prostřednictvím funkce "F3-přidej" nebo "F2-oprav" zadávat informaci o prodeji. Funguje zde rovněž nápověda přes obvyklou klávesu F1, která zobrazuje buď jednotlivé pokrmy nebo (stiskne-li obsluha nejprve písmeno "K") jednotlivé kalkulace. Dále už je potřeba jen doplnit počty prodaných porcí, odsouhlasit nebo upravit nabízenou prodejní cenu a hladinu DPH.

Definitivní zápis se provádí stisknutím klávesy "F12-odpis", která nejprve vyvolá okénko pro upřesnění dalších potřebných informací. Jde především o druh pohybu, který se má použít v rámci odpisu surovin ze skladu (obsluha může přes klávesu "F1" vybírat pouze z druhů pohybů s typem "náhradní prodej" (viz. "Knihovny-Druhy pohybů") a dále je možné určit prostřednictvím adresáře konkrétního odběratele pro pokrmy obsažené v budoucím dokladu.

Upozornění :

Doklad bude vygenerován pouze tehdy, podaří-li se uskutečnit odpis alespoň u jedné ze zúčastněných surovin. Jestliže nepůjde odečíst ani jednu surovinu, zahlásí program hlášení "Žádný údaj k tisku". Za těchto okolností se nevytvoří žádný odpisový doklad a ani do funkce "Chyby z denní uzávěrky" se nezapíše žádná informace.

Čti také: 3.4. Druhy pohybů, 8.4. Chyby z denních uzávěrek

8 UZÁVĚRKY

V tomto menu jsou umístěné operace, které pro svou činnost vyžadují spojení s kasou (kasami). Jsou zde obsažené funkce, které řeší problematiku

nulování kas a následný odpis surovin ze skladů (tzv. denní uzávěrka). Rovněž je zde řešena problematika uzavírání skladů na konci kalendářního měsíce (tzv. měsíční uzávěrka).

8.1 Denní uzávěrka

Přenáší informace o prodeji z vybraných pokladen do Restisu, kde dojde k rozkladu prodaných pokrmů na jednotlivé suroviny. Na závěr se kasy vynulují a pokud je patřičně nastavena konfigurace uživatele, dojde i k naplnění pokladen novým jídelním lístkem. Na počátku práce se denní uzávěrka vždy nejprve zeptá na datum, se kterým chceme tržbu z kasy zapsat do Restisu. Obvykle je nevhodnější zadat datum odpovídající vzniku tržby na kase. Spouštíme-li tedy denní uzávěrku až druhý den ráno, je vhodné zadat datum včerejší. Na počátku uzávěrky dochází k odhlášení právě uzavírané kasy, což znamená, že žádný číšník již nemůže na kase pracovat. Povinností číšníka je samozřejmě ještě před spuštěním uzávěrky vyúčtovat všechny stoly a vytisknout na kase obrátové sestavy. Vlastní chod denní uzávěrky nemůže již kromě problému s rozmarkovanými stoly (viz. další popis parametrů) prakticky nic přerušit.

Stručně si připomeneme všechny parametry, které souvisí se způsobem práce denní závěrky :

- Parametr „Přihlásit kasu po závěrce“

Má-li být kasa po provedené denní uzávěrce připravena ihned k markování, bude nutné kromě posláni jídelníčku (viz. předchozí odstavce), kasu rovněž přihlásit. Opět lze nastavit parametrem v menu „Servis-Konfigurace uživatele“, položka „Přihlásit kasu po závěrce“ se nastaví na hodnotu „Ano“. Pokud bychom toto automatické přihlášení kasy po denní závěrce zablokovali (hodnota „Ne“), bude nutné ji posléze přihlásit ručně (viz. menu „Kasa-Komunikace-Přihlášení kasy“).

- Parametr „Vytvořit a poslat jídelníček během D.Ú.“

Jestliže chceme, aby se během chodu denní závěrky poslal do kasy přímo nový jídelníček, nastavíme v menu „Servis-Konfigurace uživatele“ parametr „Vytvořit a poslat jídelníček během D.Ú.“ na hodnotu „Ano“. Pokud bychom zde nastavili hodnotu „Ne“, musela by se pro zprovoznění markování na kase použít po ukončení denní závěrky ještě funkce „Generování jídelníčku“ a potom funkce „Jídelníček do kasy“.

- Parametr „Mazat rozmarkované stoly“

Tento parametr rozhoduje o chování denní uzávěrky v

situaci, kdy se v okamžiku jejího provádění na kase nacházejí tzv. neuzavřené stoly. Jsou to stoly, na které číšník namarkoval nějakou objednávku, ale již nedošlo k jejímu vyúčtování. To znamená, že částka z takovýchto stolů není obsažena v žádné platbě. Denní uzávěrka v rámci svého chodu na takovéto stoly každopádně upozorní a zeptá se obsluhy, jestli si přeje uzávěrku přerušit. Pokud obsluha odpoví kladně, bude denní uzávěrka přerušena a tím je dána šance na dodatečné doučtování rozmarkovaných stolů na kase. Pokud naopak obsluha odmítne denní uzávěrku přerušit, zachová se tato právě v závislosti na nastavení parametru „Mazat rozmarkované stoly“. Jestliže je parametr nastaven na hodnotu „Ano“, dojde ke zrušení rozmarkovaných stolů, zatímco v případě nastavení na hodnotu „Ne“ rozmarkované stoly zůstanou i po uzávěrce k dispozici. Ať už je parametr nastaven jakkoliv, dojde v tomto případě u dotčeného číšníka ke vzniku rozdílu mezi částkou objednanou a vyúčtovanou.

8.2 Automatická denní uzávěrka

Chová se naprosto stejně jako již popsaná denní uzávěrka, pouze s tím rozdílem, že automatická denní uzávěrka se neprovede ihned, ale až ve zvolený čas. Při vyvolání této funkce se na monitoru zobrazí dvě okna. Levé okno obsahuje kalendář (tedy přehled jednotlivých dní) s měsíčním přesahem dozadu i dopředu. Aktuální záznam odpovídá právě probíhajícímu dni. Pokud chci naplánovat spuštění nějaké denní uzávěrky, musím se přepnout pomocí klávesy "F9-Termíny" do pravého okna, kde mohu přes klávesu "F3" přidávat nové úkoly na provedení uzávěrek. Vždy je nutné zadat přesný čas spuštění uzávěrky, vybrat patřičnou kasu prostřednictvím jejího čísla a zadat datum pro uložení tržby. Je jasné, že nemohu popisovaným způsobem zadávat úkoly na spuštění uzávěrky zpětně. Pro lepší názornost jsou dny, které již uplynuly znázorněny v levém okně šedým pozadím. Pro takovéto dny již nelze naplánovat žádnou uzávěrku. Plánování uzávěrek na aktuální den má zase obdobným způsobem hlídáno, aby čas spuštění uzávěrky byl alespoň o 30 minut větší, než je čas aktuální.

Pozor, každý řádek v pravém okně znamená spuštění uzávěrky pouze pro jednu kasu ! Pokud chcete spustit v daný den a hodinu uzávěrky na více kasách, musíte každou zadat na samostatný řádek.

Má-li být nastavená uzávěrka opravdu vykonána, musíme se pomocí klávesy "F10" přepnout zpět do levého okna, kde je nutné aktivovat prostřednictvím klávesy "F12" tak zvaný časovač. Ten v pravidelných intervalech porovnává aktuální datum a čas s nastavenými úkoly a je-li ten správný okamžik, spouští denní uzávěrku. Úspěšně provedená uzávěrka je označena slovem "HOTOVO" a zeleným pozadím. Dosud neprovedené uzávěrky jsou označeny červeným pozadím.

Pozor, pokud se opakovaně pomocí funkce "F9-Termíny" přepnete do pravého okna pro plánování uzávěrek, musíte při opětovném návratu do okna levého znovu aktivovat funkci "F12-Časovač" ! (Funkce "F9-Termíny" totiž vždy časovač vypíná !)

Upozornění :

Automatická denní uzávěrka se provede pouze tehdy, nachází-li se program v příslušnou dobu v popisovaném menu a je-li aktivována funkce "F12 - Časovač" !!! Opožděné aktivování časovače (o jeden a více dnů) vždy znamená, že naplánovaný úkol se již nikdy neprovede a takováto uzávěrka bude označena slovem "POZDĚ". Jestliže je časovač aktivován sice se zpožděním, ale ještě týž den jako je naplánovaný úkol, je případně opožděné spuštění uzávěrky pojištěno dotazem.

8.3 Závěrkové tisky a opis skladů

Tato funkce především poskytuje přehled o provedených uzávěrkách na jednotlivých kasách. Přehled je umístěn v samostatné tabulce, ze které je patrné, která uzávěrka má již odečtené suroviny ze skladů a která ještě nikoliv. Pomocí klávesy "F4-třídění" lze nastavit dva způsoby třídění, buď podle čísla závěrky nebo podle data závěrky.

Pomocí klávesy "F6-Statistiky" je možné získávat různé tříděné informace o tržbách z vybraných kas a za zvolený časový úsek. Každá ze sestav požaduje zadat účetní období, které je možné případně ještě doplnit intervalem "od data - do data" nebo "od závěrky do závěrky". (Stiskem klávesy F1 se pro zadané účetní období automaticky doplní do intervalu "od data-do data" počáteční a koncové datum nebo do intervalu "od závěrky-do závěrky" počáteční a koncové číslo uzávěrky). Existují dva základní režimy práce pro statistické sestavy. Jejich výběr závisí právě na způsobu vyplnění položky "účetní období". Pokud zadáme kompletní účetní období (rok i měsíc), pak budou statistické sestavy pracovat v režimu měsíčního přehledu. Každý řádek v sestavě pak představuje jednu konkrétní uzávěrku. Jestliže v účetním období vyplníme pouze rok a měsíc ponecháme prázdný, bude sestava pracovat jako roční přehled. To znamená, že jeden řádek představuje jeden měsíc. K dispozici jsou čtyři druhy sestav :

- **Celkové tržby - přehledy plateb** poskytuje přehled o celkovém obratu a jednotlivých platbách.
- **Číšníci - přehledy tržeb** poskytuje přehled o celk. obratu a tržbách za jednotlivé číšníky.
- **Oddělení - přehledy tržeb** poskytuje přehled o obratu podle jednotlivých středisek nebo skupin sortimentu
- **Prodané zboží - přehledy** poskytuje přehledy o prodeji jednotlivých druhů zboží s možností třídění podle maximálního (resp. minimálního) prodeje nebo podle maximální (resp. minimální) marže).

Další funkce "F7-Tržby" má za úkol informovat obsluhu ponejvíce o

tržbách za jednotlivé uzávěrky, i když i zde existuje možnost zadat pro zvolenou sestavu ke zpracování delší časový úsek. Opět se nejprve vybírá kasa (nebo více kas), opět se zadává účetní období, které se případně doplňuje intervalem "od data- do data" nebo "od závěrky- do závěrky". (Funkce F1 vyplňuje tyto intervaly automaticky v souladu se zadaným účetním obdobím). Účetní období se u těchto sestav nemusí vyplňovat vůbec, to znamená že sestavy mohou vysčítávat údaje i za různá účetní období. Funkce poskytuje tyto konkrétní sestavy :

-	Tržby celkem	přehled celkových tržeb
-	Tržby za číšníky	přehled tržeb podle číšníků
-	Tržby za oddělení	přehled tržeb podle středisek nebo skupin zboží
-	Tržby za prodané zboží	přehled prodeje podle jednotlivých druhů zboží
-	Platby podle DPH	přehled plateb s vyčísleným DPH za každou platbu
-	Prodej zboží podle DPH	přehled prodaných druhů zboží za vybranou hladinu DPH
-	DPH z prodeje celkově	přehled o DPH z prodeje celkově
-	Spotřební daň z prodeje	informace o výši spotřební daně z prodeje

Funkce "F12-odpis" zajišťuje na základě prodaného sortimentu odepisování elementárních surovin z jednotlivých skladů. Suroviny se budou odečítat jen z toho skladu, který má v menu „Knihovny-Sklady“ nastaven parametr „Odečet v D.U.“ na hodnotu „Ano“. Lze samozřejmě odečítat jen suroviny z takových pokrmů, ke kterým existuje jejich složení (menu „Kalkulace-Pokrmů“, klávesa „ F4-složení“).

Jestliže se narazí při odečtu surovin na takovou skladovou kartu, kde je aktuální stav menší, než množství připravené k odečtu, může se funkce zachovat dvojnásobem :

1. Odečte se alespoň to množství, které z dané karty odečíst lze a zbytek množství, který již odečíst nešlo, bude zapsán do funkce „Chyby z D.U.“ (neboli z denních uzávěrek). Toto je tzv. režim odpisu „Donly“.

2 Odečtou se pouze ty suroviny, kterých je na skladu dostatečné množství a všechny ostatní suroviny se zapíše do funkce „Chyby z D.U.“. Toto je tzv. režim odpisu „Všechno“.

Volba způsobu režimu odpisu surovin ze skladů je zajištěna ve funkci „Servis-Konfigurace uživatele“, přes klávesu „F5-manažerské parametry“ a to v položce „Režim odpisu v D.U.“.

Každá denní uzávěrka u které byl již odpis surovin ze skladů proveden je vyznačena zelenou barvou s nápisem "ODEPSÁNO" a datem provedení odpisu.

Funkce "F9-Prodej" poskytuje přehled o prodaných druzích zboží ve vazbě na vybranou denní uzávěrku. Pokud byl pro danou denní uzávěrku již proveden odpis surovin ze skladů (funkce "F12-odpis"), může se obsluha také dopátrat v sousedním pravém okně všech surovin, které byly buď odečteny ze skladů nebo skončily ve funkci "Chyby z D.U." Okno je přístupné přes klávesu "F9-Suroviny". Rovněž je možné si zpětně ověřit na základě jakého složení byl výpočet surovin prováděn (funkce "F4-Složení").

8.4 Chyby z denních uzávěrek

Tato funkce poskytuje přehled tzv. „vadných surovin“, které se v průběhu chodu denní závěrky nepodařilo odepsat ze skladů. Na každém řádku je vždy uvedeno číslo suroviny, její název, měrná jednotka, množství, které chtěl program odečíst, množství přítomné v tu chvíli na skladě, číslo skladu, ze kterého se měl odečet uskutečnit, datum neúspěšného pokusu o odečet a konečně účetní období. V přehledu chybných surovin lze vyhledávat běžným způsobem prostřednictvím funkce "F1-hledej". Pokud do vyhledávacího okénka zadáme několik počátečních písmen z názvu suroviny, dojde k přetřídění souboru podle názvů surovin. Zadáme-li obdobným postupem číselný údaj, soubor se opět přetřídí podle čísla zboží. Různé varianty třídění souboru zajišťuje také funkce „F4-třídění“. (Chronologicky, podle názvu, podle čísla). Přehled chybných surovin lze také pomocí klávesy „F7“ vytisknout.

Pro porovnání celkového množství požadovaného k odpisu se stavem v počítači a pro případný následný odpis je nutné vyvolat funkci „F12-Sumace“. Zde již vidíme danou surovinu pro daný sklad a číslo spotřeby vždy jen na jediném řádku s vysoučtovaným množstvím k odpisu. Pokud bychom nyní přizpůsobili množství k odpisu (pomocí funkce „F2-oprav“) aktuálnímu stavu v počítači (množství k odpisu musí být menší nebo rovno stavu v počítači), bude následný pokus o vygenerování dokladu „Spotřeba“ (funkce "F12-

odpis") určitě úspěšný.

Cílem našeho snažení bude všechny suroviny z popisovaného přehledu dostat pryč a to pokud možno formou dodatečného odpisu ze skladu (funkce "F12-odpis"). Nejprve je však potřeba zjistit konkrétní důvod, proč se daná surovina v přehledu vůbec objevila. Důvodů může být opravdu velké množství. Nejbanálnější z nich je situace, kdy obsluha skladu opomene udělat na danou surovinu předvedku z hlavního skladu na sklad příslušného střediska. Tím se stane, že program nemá možnost suroviny ze střediska odepsat. V takovém případě nezbyde, než funkci „Chyby v D.U.“ dočasně opustit a chybějící převodku vytvořit. Teprve pak půjde odečet suroviny uskutečnit. Další možnosti jsou chybě zadaná množství suroviny v kalkulacích, kdy daná kalkulace odečítá větší množství suroviny, než se ve skutečnosti spotřebovává. Rovněž je možná i taková situace, že se v kalkulaci omylem vyskytuje jiná surovina (byť třeba i stejného jména, ale jiného čísla), která však není přijatá na sklad. Toto je velmi nebezpečná situace, které se vyvarujete jen důkladným dohledáváním surovin v ceníku před tím, než se rozhodnete do něj zapsat novou surovinu. Je zkrátka potřeba se před zápisem nové suroviny dobře ubezpečit, že se taková surovina v ceníku opravdu ještě nevyskytuje.

Obdobných situací i jejich kombinací se dá vymyslet jistě mnohem více. Důležité je si uvědomit, že zvláště zpočátku, kdy se systém teprve odlaďuje, bude těchto chyb určitě více, než by bylo příjemné. Je však potřeba najít jejich příčiny, aby se příště daná chyba neopakovala. Při hledání a následně nápravě chyb nám mohou hodně pomoci funkce umístěné v menu „Provoz-Práce s cenami a další funkce“, zvláště pak jde o funkce „Výskyt suroviny nebo kalkulace“, případně „Náhrada suroviny nebo kalkulace“.

Ani při sebevětší snaze o dokonalost se však určitě neubráníte určitým nepřesnostem, které budou vznikat nejčastěji na skladu kuchyně. Určité drobné ingredience totiž nikdy nemůže kuchař přidávat přesně v tom množství, které je udáno v normě. Je bohužel otázkou určitého citu, abyste byli schopni rozlišit, kdy se jedná o závažnější nedostatek (např. chyba v kalkulaci) nebo kdy jde o pouhou nepřesnost při vaření. Jestliže danou chybnou surovinu prohlásíme za pouhou chybu při vaření, je možné ji ze seznamu chybných surovin zlikvidovat pomocí funkce „F8-výmaz“ nebo přizpůsobit množství k odpisu kolonce „Stav skladu v počítači“ (pomocí klávesy „F2-oprav“) a tím následně vytvořit podmínky pro úspěšný dodatečný odpis suroviny ze skladu.

Pozor :

Je potřeba si uvědomit, že základní tabulka obsahuje přehled jednotlivých surovin a to den po dni, jak do souboru přibývaly. Může se tedy stát, že jedna surovina se vyskytuje v přehledu několikrát ! Pouhá oprava množství k odpisu na jednom řádku pak samozřejmě nic neřeší, protože celkový součet množství ze všech záznamů s danou surovinou bude stav v počítači opět

převyšovat.

Při porovnávání celkového množství, požadovaného k odpisu se stavem v počítači je tedy nutné vyvolat funkci „F12-Sumace“. Každá surovina je zde pro daný sklad, číslo spotřeby a účetní období vysoučtována na jediný řádek. Ty suroviny, které mají množství k odpisu menší nebo rovno aktuálnímu stavu skladu v počítači, jsou zvýrazněny žlutým pozadím u čísla zboží. Obsluha tak snázejí odhalí, která surovina má šanci na odepsání ze skladu prostřednictvím funkce "F12-odpis". Funkce se před vlastním generováním dokladu dotáže na číslo skladu, ze kterého se má odpis uskutečnit a na číslo pohybu spotřeba. Jestliže daná surovina vyhověla podmínkám stavu skladu a dostala se do náhradního odpisu ze skladu, je samozřejmé, že z přehledu chybných surovin sama natrvalo zmizí.

V případě, že se v daném provozu používají tzv. náhradní suroviny (viz. menu „Ceník“,fce. „F6-náhrady“), je možné se zbavit chybných surovin i touto formou. Prostřednictvím klávesy „F5-náhrady“ se vyvolá procedura, která vyhledá pro každou původní chybnou surovinu, její definované suroviny náhradní. Pokud je stav náhradní suroviny na skladu vyhovující požadavku k odpisu, zamění se tato za surovinu původní. Platí pravidlo, že náhrada se provede vždy za první vhodnou náhradní surovinu. O provedených náhradách obdrží obsluha protokol, který se dá také vytisknout. Suroviny, které byly úspěšně nahrazeny mají číslo zboží označené červeným pozadím.

Pozor :

Náhrady surovin nemají trvalý charakter ! Pokud opustíme funkci „Chyby v D.U.“ bez finálního odpisu surovin ze skladu, budou všechny náhrady zapomenuty a v přehledu kumulovaných surovin opět uvidíte suroviny původní !

Několik dobrých rad pro práci s funkcí „Chyby z D.U. :

1. Nekumulovaný přehled surovin (první okénko) používejte pouze k prohlížení informací, případně k výmazu tzv. „drobných odchylek“ pomocí klávesy „F8“.
2. Opravy množství k odpisu (funkce „F2“) ve snaze přizpůsobit se momentálnímu stavu skladu, realizujte až po vysoučtování surovin (funkce „F12-Sumace“). Pozor, jakmile opravíme množství k odpisu u surovin v kumulovaném režimu, zablokujeme natrvalo možnost její opravy nebo výmazu v přehledu nekumulovaném !
3. Nikdy nedopustíte, aby se Vám do funkce „Chyby z D.U.“ dostalo velké množství údajů za delší časový úsek. Snažte se vždy seznam chybných surovin pravidelně prohlížet a vyprazdňovat. Z každé zapsané chybné suroviny se můžete do budoucna poučit jen tehdy, naleznete-li příčinu jejího vzniku.
4. Pokud budete realizovat fyzickou inventuru a provedete

korekci stavu skladu v počítači, je nutné všechny záznamy s chybnými surovinami, které jsou staršího data než provedená inventura, ze seznamu vymazat !

5. Pamatujte na to, že informace zapsané do „Chyb z D.U.“ jsou podmíněny zvoleným způsobem práce denní závěrky. V menu „Servis-Konfigurace uživatele“ je přes funkci „F5“ přístupný parametr „Režim odpisu z D.U.“. Tímto parametrem volíme buď režim odpisu „Všechno“ (odpis se provede pouze tehdy, je-li suroviny dostatek) nebo režim odpisu „Do nuly“ (odečte se alespoň to množství, které na skladu je, zbytek se zapíše do řady „Chyby z D.U.“. Jestliže bude zvolen režim „Do nuly“ je jasné, že v „Chybách z D.U.“ bude u všech surovin kolonka „Stav na skladu v počítači“ rovna nule. Program se totiž snažil odečíst alespoň to, co na skladu bylo.

8.5 Mazání chyb z denních uzávěrek

Funkce je opět přístupná pouze uživateli s právy manažera a má dva možné režimy práce. Buď probíhá mazání podle zvoleného data nebo za vybrané účetní období. Při mazání podle data dojde k výmazu všech záznamů z funkce „Chyby z D.U.“, které budou starší, než zadané datum. Při mazání podle zvoleného účetního období jsou zrušeny všechny záznamy, které se právě k tomuto období vztahují.

Funkci lze využít v situaci, kdy je potřeba se hromadně zbavit starých záznamů o chybných surovinách, které již pozbyly na aktuálnosti v důsledku následných inventur.

Čti také: 8.4. Chyby z denních uzávěrek

8.6 Měsíční uzávěrka

Po dvojitým kontrolním dotazu je spuštěna vlastní měsíční uzávěrka, která nejprve kopíruje všechny pohyby na skladových kartách do té doby pořízené a ukládá je do příslušného archivního adresáře, kde zůstávají k možnému nahlédnutí. V hlavičkách skladových karet jsou pak vynulovány kolonky „Příjem“, „Výdej“, „Dotížení“, „Likvidace“, „Převod“, „Spotřeba“, „Bourací list“, „Prodejka“. Hodnoty aktuálního stavu a ceny zboží se přepisují do kolonek určených pro počáteční stav v novém měsíci. Pohyby na jednotlivých skladových kartách jsou vymazány (menu „Sklady-Skl. karty“, funkce „F9“), avšak zůstávají k nahlédnutí ve funkci „Archiv skladů a kontrol. pásek“ a to v adresáři, který odpovídá právě uzavíranému měsíci. Měsíční uzávěrka také posune účetní období o měsíc dopředu.

Pokud se spouští měsíční uzávěrka za měsíc prosinec daného roku,

nabídne v rámci jejího chodu k provedení také uzávěrka roční. Doporučujeme tuto roční závěrku rovněž odsouhlasit, protože jedině tak se nastaví potřebné účetní období pro další práci v novém roce.

Čti také: 4.2. Skladové karty

8.7 Roční uzávěrka

Opět i tato funkce je přístupná pouze uživateli-manažerovi. Roční uzávěrka se nabízí k provedení automaticky v rámci činnosti měsíční uzávěrky za prosinec daného roku. Pro všechny případy je roční uzávěrka přístupná ještě i přes samostatné menu.

Úkolem roční uzávěrky je mimo jiné zrušit skladové doklady, které jsou starší než jeden rok. V praxi to znamená, že pokud uzavírám rok 2001, zůstanou mi v seznamu doklady právě z roku 2001 a pouze starší doklady (rok 2000 a menší) budou zrušeny. Je tedy zaručeno, že v seznamu dokladů budou po provedené roční závěrce k nalezení doklady za celý uplynulý rok.

Roční uzávěrka automaticky nastaví účetní období na leden nového roku. Roční uzávěrku je vhodné spustit ihned po provedené měsíční uzávěrce za měsíc prosinec (pokud to měsíční uzávěrka již nezajistila sama).

9 SERVIS

9.1 Odhlášení hesla

Funkce slouží k okamžitému přehlášení uživatele, aniž by bylo nutno přerušovat chod programu. Funkce se dotáže na nové heslo uživatele a vyžaduje zadat jedno z platných, předem nadefinovaných hesel. Pokud program opustíme ve stavu, kdy je na obrazovce okénko s výzvou "Zadejte heslo", máme jistotu, že se během naší nepřítomnosti do programu nedostane žádná nepovolaná osoba.

9.2 Obnova dat po výpadku

Tato funkce opravuje struktury databázových souborů, které mohou být narušeny při nenadálém výpadku během chodu programu. Příčinou takovýchto výpadků může být např. přerušení dodávky el. energie, vnitřní chyba operačního systému nebo chyba přímo v programu Restis. Je třeba zdůraznit, že nejčastější potíže jsou způsobeny právě vypnutím počítače za chodu programů, což je velmi nebezpečné jak pro aplikační program Restis,

tak pro samotný operační systém. Proto vždy vypínejte Váš počítač předepsaným způsobem ! Pokud s programem Restis právě nepracujete, nenechávejte jej zbytečně "rozjetý" na liště, ale raději ho ukončete. Potíže s případnými výpadky proudu řešte pomocí záložních zdrojů.

Obecně lze konstatovat, že preventivní vykonání této „ozdravné funkce“, nemůže být nikdy na škodu. Po spuštění se funkce ještě jednou zeptá, hodláme-li ji opravdu vykonat a pak se dále dotáže, chceme-li napravovat také tzv. „kumulované soubory“. (Jedná se o soubory tržeb z prodeje na kasách). Pokud vybereme volbu „Ano“, znamená to, že funkce může trvat poněkud déle, protože zmíněné „kumulované soubory“ mohou vzhledem ke své značné velikosti průběh funkce citelně pozdržet. Přesto však doporučujeme provádět obnovu dat včetně kumulovaných souborů. Pouze v případech, kdy s jistotou víme, že problém v kumulovaných souborech určitě není, můžeme si dovolit jejich kontrolu vynechat.

Popisovaná funkce je využívána i druhým způsobem. Program si během svého chodu hlídá, jestli byl řádně ukončen. Pokud by ukončení bylo nekorektní (zmíněný výpadek proudu a pod.), program si tuto skutečnost zapamatuje a při následném opětovném spuštění zahlásí : „Při minulém vstupu nebyl program korektně ukončen !“ „Přejete si oživit databázové soubory ?“. Pokud odpovíme souhlasně, tedy písmenem „A“, spustí se opět naše známá funkce „obnova dat po výpadku“ a pokusí se napravit případné škody na databázích.

Častým preventivním spouštěním této funkce můžete předejít vážnějším potížím s chodem programu nebo i zabránit případné ztrátě dat vlivem destrukce některé z databází. Pokud funkce prohledne všechny soubory a nenahlásí žádný problém, můžete si být jisti, že datové soubory jsou z hlediska čitelnosti v naprostém pořádku. Pokud by se během kontroly databází vyskytly nějaké potíže, bude je program signalizovat hlášením o chybě. Pak raději zavolejte autory programu a konzultujte s nimi nastalou situaci.

9.3 Archive

Funkce umožňuje zálohovat všechna data v programu (kromě archivů skladů a kontrolních pásek). Zálohování se může směřovat buď na pevný disk v počítači nebo na disketovou mechaniku. Před vlastním provedením zálohy, nabídne program cestu k archivaci s obecným názvem archivního souboru „RESTIS“. Toto obecné jméno lze podle potřeby změnit. Název souboru však nesmí obsahovat příponu ! Pokud po zadání jména záložního souboru a jeho odklepnutí klávesou „Enter“ program zjistí, že na zadaném místě (na disku nebo disketě) již udaný záložní soubor existuje, upozorní na tuto skutečnost obsluhu a zeptá se, jestli má stávající soubor přepsat novým. Jestliže nebudeme s přepsáním souhlasit, vrátí nás program zpět do okénka se

zadáváním cesty a jména archivního souboru. Zde můžeme buď nastavené jméno zálohy (nebo celou cestu) změnit a znovu se pokusit o archivaci nebo můžeme pomocí klávesy „Escape“ celou operaci přerušit, bez provedení zálohy.

Vše Vám doporučujeme, abyste zálohovali co nejčastěji a pokud možno na větší počet disket. Nejvhodnější je způsob, při kterém máte v provozu několik sad disket, které pravidelně při zálohování střídáte. Pamatujte si, že Vaše data jsou to nejcennější, co program obsahuje a musíte je proto chránit před případnou ztrátou doslova jako oko v hlavě. Kdo pravidelně nezálohuje, tomu se v souladu se zákonem schválnosti dříve nebo později tato lehkomyšlnost zle nevyplatí. Uvědomte si, že porouchaný program Restis Vám pracovníci firmy Šíroko s.r.o. mohou poměrně snadno opravit, ale bez záložní diskety už Vaše data do programu nedokáže dát nikdo na světě !

9.4 Obnova arch. dat

Jedná se o opačnou funkci k výše popsané operaci „Archivace“. „Obnova archivních dat“ slouží tedy k případnému zpětnému rozbalení archivní zálohy z disku nebo diskety a k jejímu překopírování zpět do aktuálních souborů. Tuto funkci smí provádět pouze obsluha s právy manažera, protože její ukvapené vykonání může mít katastrofální následky ! Raději se vždy před provedením této funkce poraďte s pracovníky firmy Šíroko s.r.o., aby nedošlo ke zcela zbytečné ztrátě aktuálních dat.

9.5 Konfigurace uživatele

Funkce umožňuje nastavení všech servisních parametrů, které ovlivňují chod programu. Rovněž se zde definují základní údaje o uživateli programu (název firmy, ulice město, IČo, Dičo, atd.). Kolonky „Vydal“, „Přijal“, „Schválil“ by měly obsahovat jména zodpovědných pracovníků pro práci ve skladovém hospodářství. Význam dalších položek probereme podrobněji :

- **Počátek v pokladně** ... položka nastavující poč. hodnotu v Kč, v pokladním deníku. Je přístupná pouze uživateli s právy manažera a její nastavení je potřebné pouze při počátečním rozjetí systému.
- **Účetní období** ... eviduje právě probíhající účetní období. Pomocí funkce „F11-Úč. období“, je povoleno posouvat probíhající období dočasně dopředu (např. pokud je potřeba zapisovat nové doklady již do nového měsíce a není-li dosud hotová měsíční uzávěrka). Účetní období se s definitivní platností uzavírá až v rámci chodu měsíční uzávěrky. Ta také zaručí posun v popisované kolonce o měsíc dopředu. Abychom do účetního období nastavili nový rok, musíme spustit závěrku roční.

(Nabízí se sama v rámci měsíční uzávěrky za prosinec).

- **Aut. přep. kalkulací** zapíná nebo vypíná automatické přepočítávání všech kalkulací a pokrmů. Pokud je zde hodnota „Ano“, přepočet je zapnut a to znamená, že ihned po nákupu zboží na sklad vidíme změnu kalkulačních cen pokrmů.
- **Kalkulační index** hodnota v procentech, která způsobí zvýšení základní nákupní ceny surovin o zadané procento. (Viz. kap. „Ceník“, položky „Nákupní cena“, Kalkulační cena“). Kalkulační index slouží tedy k nastavení režie skladu.
- **Více prodejních cen** určuje, jestli se bude pracovat více jak s jednou prodejní cenou u pokrmů.
- **Přep. 1-9 úrovně** umožňuje nastavit způsob přepočtu ceny resp. přírážky pokrmů pro každou cenovou hladinu zvlášť. Nastavení přepíná výraz „Přírážka“ nebo „Cena“. Je-li nastavena varianta „Přírážka“, pak se pro danou cenovou hladinu přepočítává přírážka pokrmu, cena se nemění. Je-li nastavena varianta „Cena“, přepočítává se cena a přírážka je beze změny. (Viz. kap. Kalkulace-Pokrmů“, funkce „F9-prodejní ceny“). Aby k popisovanému přepočtu vůbec došlo, musí být nastaven parametr „Aut. přep. kalkulací“ na hodnotu „Ano“.
- **Text nebo memo v jídel.** ovlivňuje, zda bude přístupné k zadávání okénko pro víceřádkový zápis názvu pokrmu. Je-li nastavena volba „Memo“, je víceřádkové zadávání povoleno. Okénko pro víceřádkový zápis názvu pokrmu je přístupné pomocí myši přímo v číselníku pokrmů a to v rámci funkce „F3-přidej“ nebo „F2-oprav“. Pokud je nastavena volba „Text“, znamená to, že popisované okénko přístupné není a název pokrmu lze zadávat pouze do základní kolonky o pevné délce 40 znaků.
- **Přihlásit kasu po uzávěrce** určuje, zda se má po provedení denní uzávěrky pokladna ihned také přihlásit a tím umožnit číšníkům markování.
- **Vytvořit a poslat jídelníček během D.U.....** ovlivňuje, zda se bude vytvářet a posílat nový jídelníček do kasy ihned v rámci chodu denní uzávěrky, či nikoliv. Pokud zde nastavíme volbu „Ano“, bude kasa připravena po denní závěrce s novým jídelníčkem ihned na další provoz. Pokud ponecháme volbu „Ne“, bude kasa po uzávěrce ponechána bez jídelního lístku. Pro další zprovoznění kasy je pak nutné provést samostatně funkci "generace jídelníčku" a následně spustit funkci „Jídelníček do kasy“.

- **Mazat rozmarkované stoly** rozhoduje o tom, jestli se v rámci chodu denní uzávěrky smažou nevyúčtované stoly. Pokud je parametr nastaven na hodnotu "Ne", zůstanou rozmarkované stoly k dispozici i po provedené uzávěrce.

- **F5-manažerské parametry** parametry obsažené v této funkci jsou již víceméně servisního charakteru a nedoporučujeme je proto bez předchozí konzultace samostatně měnit. Za zmínku stojí snad jen kolonka „Režim odpisu v D.U.“, která určuje způsob odečítání surovin ze skladů, v rámci chodu denní uzávěrky. Jestliže je nastavena volba „Všechno“, odečte se vždy jen taková surovina, které je na skladě dostatek. Pokud je na skladě třeba jen o jedinný gram méně, k odečtu nedojde a celé požadované množství k odpisu se octne ve funkci „Chyby z D.U.“. Bude-li naopak nastavena volba „Do nuly“, budou se suroviny během závěrky odečítat vždy alespoň v tom množství, které je na skladu přítomno a teprve zbytek množství, které se již nepodaří odečíst, skončí v „Chybách z D.U.“. Dá se říci, že režim „Do nuly“ je výhodnější, protože se při jeho použití dostávají do „Chyb z D.U.“ pouze rozdíly od stavů na skl. kartách, které se pak snadněji vyhodnocují.

- **F9-cesty programu** opět pouze servisní funkce, do které nedoporučujeme zasahovat

- **F11-účetní období** umožňuje nastavit probíhající úč. období směrem dopředu. Kolonka pro evidenci poslední provedené měs. závěrky je běžnému uživateli nepřístupná a je ovládána přímo měsíční závěrkou.

- **F12-uživatel programu** nastavuje se název firmy uživatele programu. Přístup pro nastavení mají pouze pracovníci firmy Široko s.r.o.

9.6 Nastavení hesel

Funkce umožňuje manažerovi programu nastavit libovolné množství hesel pro jednotlivé uživatele. Každý uživatel může mít přitom povolen přístup jen do těch částí programu, ve kterých pracuje. Má-li mít uživatel do daného oddílu přístup volný, použijeme písmeno „V“, pokud chceme umožnit pouze prohlížení údajů, bez možnosti změny, použijeme písmeno „P“ a konečně jestliže chceme přístup zakázat zvolíme písmeno „N“. Každý uživatel má kromě svého hesla také jméno. Heslo a jméno by se měly od sebe vždy lišit. Položka „Heslo“ bude totiž utajovaná (bude ji znát pouze její uživatel a manažer programu), zatímco položka „Jméno“ bude všeobecně známá (např. každý skladový doklad sebou nese jméno uživatele, který ho vytvořil).

Právo k otevření tabulky s přehledem všech uživatelů, případně ke změně jejich práv a hesel má pouze tzv. manažer programu. Ten má své speciální heslo, které je na počátku nastaveno ve spolupráci s prac. firmy Široko, ale manažer si ho může v případě potřeby kdykoliv sám změnit a to pomocí funkce „F5-manažer“.

Pozor, heslo je pětiznaková položka, která může být složena pouze z písmen a číslic ! Při zadávání hesla se vždy program dotazuje pro kontrolu dvakrát po sobě. Pokud nezadáte heslo dvakrát po sobě stejně, nebude nové heslo uloženo a zůstane v platnosti heslo předchozí. Stejný dvojitý dotaz se používá i při definování hesel běžných uživatelů. Každý uživatel má právo změnit své heslo pro přihlášení do programu, ale hesla ostatních uživatelů ani nevidí, ani je nemůže změnit. (To smí jen manažer).

Funkce "F12-Registrace" slouží k vytvoření časově neomezené verze programu s pomocí zaregistrované licenční diskety, kterou uživatel následně obdrží od autorů programu.

Podmínkou dodání takové diskety je uhrazení všech poplatků souvisejících s užíváním programu Restis a následné vytvoření a odeslání licenční diskety autorům programu (firma Široko s.r.o. Olomouc). Tvorba licenční diskety je zajištěna pomocí funkce "Servis-Tvorba licenční diskety". Autoři programu licenční disketu "zaregistrují" a odešlou ji zpět uživateli, který teprve s touto disketou může spustit funkci "F12-Registrace"

9.7 Chybová hlášení

Do této funkce jsou zapisovány nenadálé chyby, které se vyskytnou během chodu programu. Vždy je zapsáno datum a čas vzniku chyby, její číslo a text. Rovněž jsou uvedeny další doplňující informace. Tato funkce slouží pracovníkům firmy Široko s.r.o. jako pomůcka ke zpětnému zjišťování příčin vzniku poruchových stavů v programu Restis.

9.8 Úkony denní uzávěrky

Funkce uchovává záznamy o jednotlivých provedených operacích v rámci chodu denní uzávěrky a to vždy pro několik denních uzávěrek nazpět. V případě nenadálého výpadku proudu nebo jiné obtíže během chodu denní uzávěrky je pak pomocí této funkce možné zjistit, které operace se v rámci uzávěrky podařilo ještě dokončit a které naopak ne. Podle toho lze pak rozhodnout o dalším postupu nápravy vzniklé situace.

9.9 Úkony obsluhy

Funkce uchovává záznamy o provádění závažnějších operací jednotlivými

uživateli programu. Lze pak snadno dokladovat, kdo je za kterou provedenou činnost zodpovědný nebo kde je příčina případných následných potíží při provozu programu.

9.10 Upgrade

Vyložene servisní funkce, kterou mohou použít pouze pracovníci firmy Široko, v rámci instalace nové verze programu.

9.11 Kontrola dat

Opět jde pouze o servisní funkce, které slouží ke kontrole homogenity dat, případně pro nulování dat při počátečním spuštění celého systému. Volba je opět přístupná pouze pracovníkům firmy Široko s.r.o.

9.11.1 Kontrola dokladů proti skladovým kartám

Jde pouze o servisní funkci, která slouží ke kontrole homogenity dat ve skladovém hospodářství. Volba je přístupná pouze pracovníkům firmy Široko s.r.o.

9.11.2 Kontrola hlaviček a položek skladových karet

Jde pouze o servisní funkci, která slouží ke kontrole homogenity dat ve skladovém hospodářství. Volba je přístupná pouze pracovníkům firmy Široko s.r.o.

9.11.3 Kontrola souborů tržeb

Jde pouze o servisní funkci, která slouží ke kontrole homogenity dat v souborech obsahujících informace o tržbách z připojených pokladen. Volba je přístupná pouze pracovníkům firmy Široko s.r.o.

9.11.4 Nulování dat při spuštění

Jde pouze o servisní funkci, která je určena k případnému nulování dat při počátečním spuštění celého systému. Volba je opět přístupná pouze

pracovníkům firmy Široko s.r.o.

9.11.5 Mazání tržeb z D.U.

Tato funkce je přístupná pouze uživateli, který má manažerská práva (viz. menu „Servis-Nastavení hesel“). Za normálních okolností není důvod tuto funkci použít, snad jen v situaci, kdy program běží již několik let a informace uložené v souborech tržeb jsou již natolik rozsáhlé, že zabírají příliš mnoho místa na disku a zpomalují chod programu. V takové situaci je vhodné funkci spustit, avšak při následném dotazu na datum, které určí, jak staré informace se budou mazat, doporučujeme si počínat s rozvahou ! Rozhodně nezadávejte datum aktuální, protože tím by jste přišli o všechny informace, týkajících se prodeje na kasách až do dnešního dne !! Když už tedy bude nutné mazání tržeb provádět, doporučujeme zadat datum minimálně půl roku nazpět.

9.12 Tvorba licenční diskety

Noví uživatelé programu Restis, kteří ještě nemají vypořádány veškeré finanční závazky vůči dodavateli software, dostávají do užívání pouze dočasně platnou verzi programu. Aby se platnost programu stala časově neomezenou, musí uživatel (po úhradě smluvených poplatků) vytvořit s pomocí popisované funkce tzv. licenční disketu, kterou odešle autorům programu Restis, tedy firmě Široko s.r.o. Olomouc. Má-li uživatel vypořádány veškeré fin. závazky související s programem Restis, obratem mu bude zpět odeslána zaregistrovaná licenční disketa, která dovoluje vytvořit časově neomezenou verzi programu. Toto prodloužení se provádí v menu "Servis-Nastavení hesel", pomocí funkce "F12-Registrace".

Čti také: 9.6. Nastavení hesel

9.13 Formátování diskety

Funkce umožňuje přímo z programu Restis provádět formátování disket.

9.14 Úprava pozadí

Každý uživatel má možnost upravit si prostřednictvím této funkce pozadí obrazovky. Může si navolit jinou základní barvu obrazovky nebo přímo zvolit jednu z předvolených bitových map.

9.15 Help

Vyvoláním této funkce dojde k aktivaci menu "Help", kde je k dispozici kompletní popis programu Restis.

<u>1 ÚVOD.....</u>	<u>2</u>
<u>2 VŠEOBECNÉ POKYNY.....</u>	<u>2</u>
<u>3 KNIHOVNY.....</u>	<u>3</u>
<u>3.1 Dodavatelé.....</u>	<u>3</u>
<u>3.2 Sklady.....</u>	<u>3</u>
<u>3.3 Měrné jednotky.....</u>	<u>4</u>
<u>3.4 Druhy pohybů.....</u>	<u>4</u>
<u>3.5 Rastry pokladny.....</u>	<u>6</u>
<u>3.6 Druhy zboží.....</u>	<u>7</u>
<u>3.7 Druhy kalkulací.....</u>	<u>7</u>

3.8 Druhy pokrmů	8
3.9 Texty jídelníčků	8
3.10 Oddělení	10
3.11 Číšníci	10
3.12 Kasy	11
3.13 Číselník DPH	11
3.14 Druhy stravování	11
3.15 Číselník kreditů	12
3.16 Skupiny kreditů	13
4 SKLADY	14
4.1 Doklady	14
4.2 Skladové karty	20
4.3 Ceník zboží	22
4.4 Inventury	25
4.4.1 Předání směny	25
4.4.2 Suroviny mimo limit	26
4.4.3 Korekce stavu na skladu	26
4.4.4 Přehled provedených korekcí	27
4.5 Tisky prohlížení	28
4.5.1 Skladové karty	29
4.5.2 Podklad pro inventuru v NC	29
4.5.3 Podklad pro inventuru v NC a PC	30
4.5.4 Inventurní soupis	30
4.5.5 Výpis skladu v NC, PC	31
4.5.6 Deník skladu v NC, PC	31
4.5.7 Suma za sklady	32
4.5.8 Realizace skladu dle typu pohybu	32
4.5.9 Realizace skladu dle druhu pohybu	33
4.5.10 Realizace skladu dle druhu pohybu a zboží	33
4.5.11 Bilance hospodaření	34
4.6 Přehledy z dokladů	34
4.6.1 Doklady podle druhu a skladu	35
4.6.2 Doklady podle data	36
4.6.3 Doklady podle dodavatelů	36
4.6.4 Převody mezi sklady	36
4.6.5 DPH ze skladů	37
4.7 Archiv skladů a kontrolních pásek	37
4.7.1 Výběr měsíce, výběr roku	38

4.7.2	Protokol archivace.....	38
4.7.3	Skladové karty	38
4.7.4	Tiskové sestavy	38
4.7.5	Přehled korekcí.....	44
4.7.6	Archiv kontrolní pásky.....	45
4.7.7	Obnova dat po výpadku	45
4.7.8	Archivace	45
4.7.9	Obnova arch. dat	46
4.8	Generace převodních souborů	46
5	POKLADNA	46
5.1	Položky pokladny	47
5.2	Pokladní deník	49
5.3	Součet podle rastrů	49
5.4	Vyúčtování příjmů a výdajů	49
5.5	DPH z pokladny	50
5.6	Generace převodních souborů	50
6	PROVOZ	50
6.1	Ceník zboží	50
6.2	Kalkulace	53
6.3	Pokrmý	57
6.4	Jidelníčky	60
6.4.1	Generování jidelníčku	61
6.4.2	Aktuální jidelníček	61
6.4.3	Jidelníček na zítra.....	62
6.5	Práce s cenami	63
6.5.1	Výskyt suroviny nebo kalkulace	63
6.5.2	Náhrada suroviny nebo kalkulace	63
6.5.3	Přepoččet ceny pokrmu dle absolutní přírážky	64
6.5.4	Přepoččet ceny pokrmu dle relativní přírážky.....	64
6.5.5	Tisk ceníku kalkulací.....	64
6.5.6	Tisk přehledu pokrmů	64
6.5.7	Tisk přírážek pro vybrané pokrmy	64
6.5.8	Přepoččet průměrné ceny v ceníku	65
6.5.9	Přepoččet kalkulací	65
6.5.10	Přepoččet pokrmů	65
6.5.11	Úprava názvu a měř. jednotky surovin dle ceníku	66
6.6	Složení pokrmů a kalkulací	66
6.7	Stravování podle limitů.....	66

7 KASY	67
7.1 Jidelníček do kasy	67
7.2 Komunikace	68
7.2.1 Přihlášení kasy	68
7.2.2 Odhlášení kasy	68
7.2.3 Stav kas a obsluh	68
7.2.4 Inicializace	68
7.2.5 Aktivace systému	68
7.2.6 Měká deaktivace systému	68
7.2.7 Tvrdá deaktivace systému	69
7.3 Real monitor	69
7.3.1 Monitor provozu	69
7.3.2 Otevřené účty	69
7.3.3 Aktuální kontrolní páska	70
7.4 Náhled na kasy	70
7.5 Kumulovaná kontrolní páska	71
7.6 Náhradní prodej pokrmů	71
8 UZÁVĚRKY	72
8.1 Denní uzávěrka	73
8.2 Automatická denní uzávěrka	74
8.3 Závěrkové tisky a odpis skladů	75
8.4 Chyby z denních uzávěrek	77
8.5 Mazání chyb z denních uzávěrek	80
8.6 Měsíční uzávěrka	80
8.7 Roční uzávěrka	81
9 SERVIS	81
9.1 Odhlášení hesla	81
9.2 Obnova dat po výpadku	81
9.3 Archivace	82
9.4 Obnova arch. dat	83
9.5 Konfigurace uživatele	83
9.6 Nastavení hesel	85
9.7 Chybová hlášení	86
9.8 Úkony denní uzávěrky	86
9.9 Úkony obsluhy	86
9.10 Upgrade	87
9.11 Kontrola dat	87
9.11.1 Kontrola dokladů proti skladovým kartám	87

9.11.2 Kontrola hlaviček a položek skladových karet	87
9.11.3 Kontrola souborů tržeb	87
9.11.4 Nulování dat při spuštění	87
9.11.5 Mazání tržeb z D.U.	88
9.12 Tvorba licenční diskety	88
9.13 Formátování diskety	88
9.14 Úprava pozadí	88
9.15 Help	89